



Проект
оприлюднено
« 15 » 12 20__ р.
п. 7

208

СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
VIII СКЛИКАННЯ ____ СЕСІЯ
РІШЕННЯ

від ____ 20__ року № 2 – МР
м. Суми

Про Програму економічного і
соціального розвитку Сумської міської
територіальної громади на 2022 рік та
основні напрями розвитку на
2023 - 2024 роки

Враховуючи рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від № «Про внесення на розгляд Сумської міської ради питання «Про Програму економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основні напрями розвитку на 2023 - 2024 роки», розпорядження міського голови від 25.06.2021 № 206-Р «Про організацію розроблення проекту Програми економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основних напрямів розвитку на 2023 - 2024 роки», відповідно до Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), враховуючи Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», постанову Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки», Стратегію розвитку міста Суми до 2030 року, затверджену рішенням Сумської міської ради від 24 грудня 2019 року № 6246 – МР, керуючись пунктом 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Сумська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основні напрями розвитку на 2023 - 2024 роки (додається).
2. Виконавчим органам Сумської міської ради здійснити організаційно-практичні заходи для забезпечення реалізації Програми економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та

основних напрямів розвитку на 2023 - 2024 роки з метою виконання пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку.

3. Виконавчим органам Сумської міської ради, суб'єктам господарювання щопівроку інформувати Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради у визначені ним терміни про виконання галузевих пріоритетних напрямів розвитку та заходів з реалізації завдань економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади у 2022 році.

4. У разі зміни структури виконавчих органів Сумської міської ради виконавцями Програми вважати відповідні виконавчі органи Сумської міської ради, які є їх правонаступниками.

5. Координацію виконання даного рішення покласти на секретаря Сумської міської ради, першого заступника міського голови, заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, керуючого справами виконавчого комітету згідно з розподілом обов'язків.

Сумський міський голова

Олександр ЛИСЕНКО

Виконавець: Липова С.А.

Ініціатор розгляду питання – виконавчий комітет Сумської міської ради.

Проект рішення підготовлений Департаментом фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради.

Доповідач: директор Департаменту фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради (Липова С.А.).

Додаток
до рішення Сумської міської ради
«Про Програму економічного і
соціального розвитку Сумської
міської територіальної громади на
2022 рік та основні напрями
розвитку на 2023 - 2024 роки»
від 2021 року № - МР

ПРОГРАМА
економічного і соціального розвитку Сумської міської
територіальної громади на 2022 рік та основні напрями
розвитку на 2023 - 2024 роки

ЗМІСТ

Вступ	5
I. Аналіз економічного і соціального розвитку у поточному році	6
II. Мета, пріоритетні напрями, завдання та заходи економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади у 2022 році	50
2.1. Мета економічного і соціального розвитку	50
2.2. Пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку	50
2.3. Завдання економічного і соціального розвитку за галузями (сферами діяльності)	51
2.3.1. Фінансові та матеріальні ресурси Сумської міської територіальної громади	51
2.3.1.1. Бюджет	51
2.3.1.2. Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини	52
2.3.1.3. Діяльність підприємств комунальної форми власності, засновником яких є Сумська міська рада	54
2.3.2. Реальний сектор економіки та інфраструктура	55
2.3.2.1. Промисловість	55
2.3.2.2. Інвестиційна діяльність та проєкти розвитку	55
2.3.2.3. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця	56
2.3.2.4. Розвиток підприємництва та регуляторна політика	57
2.3.2.5. Будівництво, містобудування та житлова політика	58
2.3.2.6. Транспорт	60
2.3.2.7. Енергозбереження та енергозабезпечення	62
2.3.2.8. Споживчий ринок	64
2.3.2.9. Житлово-комунальне господарство	65
2.3.3. Соціальний та гуманітарний розвиток	69
2.3.3.1. Оплата праці та соціально-трудова відносини	69
2.3.3.2. Зайнятість населення та ринок праці	70
2.3.3.3. Соціальний захист населення	71
2.3.3.4. Охорона здоров'я населення	73
2.3.3.5. Освіта	74
2.3.3.6. Культура, туризм	77
2.3.3.7. Фізична культура і спорт	79
2.3.3.8. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	80
2.3.3.9. Громадянське суспільство, інформаційний простір, інформаційні технології	84
2.3.4. Природокористування та безпека життєдіяльності	86
2.3.4.1. Охорона навколишнього природного середовища	86
2.3.4.2. Сприяння забезпеченню законності та правопорядку	87
2.3.4.3. Техногенна безпека людини	88
2.3.4.4. Охорона праці	89
2.4. Основні напрями розвитку Сумської міської територіальної громади на 2023-2024 роки	91
III. Джерела фінансування Програми	99
IV. Моніторинг реалізації Програми	99
Додатки	
1. Заходи з реалізації завдань економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади у 2022 році	100
2. Перелік інвестиційних проєктів, які передбачається реалізовувати у 2022 – 2024 роках	136
3. Основні показники економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади за 2019-2020 (звіт), 2021 (очікувані), 2022 (проєкт) та прогнозні на 2023-2024 роки	142
4. Перелік цільових (комплексних) програм, які передбачається фінансувати у 2022 році	144
5. Показники дохідної частини бюджету Сумської міської територіальної громади на 2022 рік	149
6. Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, реставрації за рахунок коштів бюджету розвитку бюджету Сумської міської територіальної громади у 2022 році	152

Програма економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основні напрями розвитку на 2023 - 2024 роки (далі – Програма) розроблена на виконання розпорядження міського голови від 25.06.2021 № 206-Р «Про організацію розроблення проекту Програми економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основних напрямів розвитку на 2023 - 2024 роки», відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), з урахуванням Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548 «Про схвалення Бюджетної декларації на 2022-2024 роки», Стратегії розвитку міста Суми до 2030 року, затвердженої рішенням Сумської міської ради від 24 грудня 2019 року № 6246 – МР.

Програма розроблена на короткостроковий період виходячи із загальної оцінки соціально-економічної ситуації, наявних матеріально-технічних ресурсів та фінансових можливостей та з урахуванням:

- зібраної та опрацьованої інформації виконавчих органів, комунальних підприємств Сумської міської ради, суб'єктів господарювання міста;
- основних завдань 31 середньострокової цільової (комплексної) програми (додаток 4 до Програми);
- Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки, схваленого Постановою КМУ від 31 травня 2021 року № 586.

У Програмі визначено основні пріоритетні напрямки економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади (далі – СМТГ) в цілому та у відповідних галузях (сферах діяльності), завдання та заходи, спрямовані на реалізацію визначених пріоритетів, наведено прогноз динаміки основних соціально-економічних показників на 2023 – 2024 роки (додаток 3 до Програми).

Термін реалізації Програми – 2022 рік.

I. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У ПОТОЧНОМУ РОЦІ

Діяльність виконавчих органів Сумської міської ради, установ, підприємств та організацій Сумської міської територіальної громади (СМТГ) всіх сфер діяльності була направлена на виконання пріоритетних завдань соціально економічного розвитку, визначених документами стратегічного планування, зокрема Стратегією розвитку міста Суми до 2030 року, для забезпечення життєдіяльності громади міста.

У 2020 році був завершений процес створення СМТГ (21 населений пункт) шляхом приєднання громад населених пунктів, підпорядкованих Битицькій, Великочернечинській, Стецьківській сільським радам та створення відповідних старостинських округів (відповідно до Перспективного плану формування територій громад Сумської області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 598-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Сумської області»). Площа СМТГ – 356,3353 кв. км.

Як наслідок негативних зовнішніх та внутрішніх факторів (російська збройна агресія, пандемія COVID-19 тощо) у 2020 році спостерігалось зниження у порівнянні з 2019 роком рівня деяких показників соціально-економічного розвитку. Проте завдяки спільній співпраці влади, громади та бізнесу вдалося досягти позитивних результатів в соціально-економічному розвитку: відбулось зростання середнього розміру заробітної плати штатних працівників, забезпечено стабільність показника середньооблікової кількості штатних працівників, склалось позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу тощо. Підтвердженням цього є оновлений у листопаді 2021 року (за підсумками I півріччя 2021 року) **рейтинг інвестиційної привабливості м. Суми** на рівні invA- (висока інвестиційна привабливість м. Суми порівняно з іншими суб'єктами рейтингування) та **довгостроковий кредитний рейтинг м. Суми** за Національною рейтинговою шкалою на рівні uaA- з прогнозом «у розвитку» (висока кредитоспроможність порівняно з іншими українськими позичальниками).

Тенденції розвитку у відповідних галузях та сферах діяльності

Бюджет

Місцевий бюджет є фінансовою місцевого самоврядування для забезпечення його функцій та повноважень, підтримки сталого соціально-економічного розвитку громади та задоволення потреб населення.

З року в рік місцеві бюджети набувають дедалі більшої ваги як за обсягом фінансових ресурсів, так і щодо розв'язання соціально-економічних проблем територіальних громад. За рахунок розширення повноважень на місцях та бази оподаткування за доходами, що зараховуються до місцевих бюджетів, а також зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні власних надходжень, відбулося зростання дохідної частини бюджету СМТГ. Крім того, за рахунок внесення змін до бюджетного законодавства було досягнуто зменшення частки міжбюджетних трансфертів у загальній сумі доходів місцевих бюджетів. Проте виконання бюджету СМТГ відбувається в умовах сповільненого економічного росту у зв'язку із запровадженням обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019).

Дохідна частина бюджету СМТГ формується за рахунок податкових, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів, офіційних трансфертів та демонструє приріст надходжень і позитивну динаміку.

До бюджету СМТГ надійшло доходів 2189,3 млн. грн., що становить 76,2% затвердженого плану на рік та на 338,2 млн. грн. (або 18,3%) більше надходжень за 9 місяців 2020 року, в т. ч.: податкові надходження – 1688,2 млн. грн., неподаткові надходження – 88,1 млн. грн., доходи від операцій з капіталом – 6,6 млн. грн., цільові фонди – 2,0 млн. грн., офіційні трансферти – 404,4 млн. гривень.

Надходження до загального фонду (без трансфертів) склали 1732,8 млн. грн., що на 364,8 млн. грн. (+ 26,7%) більше надходжень за 9 місяців 2020 року.

У порівнянні з 9 місяцями 2020 року відмічається збільшення надходжень до бюджету

СМТГ за основними бюджетоутворюючими податками і платежами: по податку на доходи фізичних осіб – на 280,4 млн. грн. (+ 30,8%), надійшло 1189,6 млн. грн.; по єдиному податку – на 46,2 млн. грн. (+ 26,4%), надійшло 221,4 млн. грн.; по платі за землю – на 22,6 млн. грн., (+ 18,5%), надійшло 144,6 млн. грн., податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності – на 6,2 млн. грн., (в 16,7 раза), надійшло 6,6 млн. грн., плати за оренду комунального майна – на 4,1 млн. грн., (+ 23,8%), надійшло 21,4 млн. грн. та інші.

Надходження до спеціального фонду (без трансфертів) склали 52,1 млн. грн., що на 8,1 млн. грн. (або 18,4%) більше надходжень за 9 місяців 2020 року.

ГУ ДПС у Сумській області вживалися заходи щодо погашення податкового боргу платниками податків шляхом стягнення коштів, які перебувають у їх власності, та сплати розстрочених сум. Так, за 9 місяців 2021 року за рахунок заходів примусового стягнення надійшли кошти в сумі 7,9 млн. грн., що в 3,2 рази перевищує плановий показник на рік (2,5 млн. грн.).

Динаміка надходжень (без урахування офіційних трансфертів) по роках (враховуючи фактичні надходження по дохідній частині бюджету СМТГ за 9 місяців 2021 року):

Показники	млн. гривень			
	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Обсяг надходжень податків, зборів і обов'язкових платежів, що зараховуються до дохідної частини бюджету СМТГ*, в т. ч.:	1 965,3	2 482,0	2 985,4	120,3
- до загального фонду	1 901,0	2 406,5	2 866,7	119,1
- до спеціального фонду	64,3	75,5	118,7	157,2

Примітка:

* Без офіційних трансфертів. До складу джерел доходів бюджету СМТГ зараховуються надходження, передбачені статтями 64, 69¹, 71 Бюджетного кодексу України.

При цьому, слід зазначити, що податок на доходи фізичних осіб зараховується до бюджету СМТГ в обсязі – 60 % у 2021 році, 64 % – у 2022 році (відповідно до Закону України «Про державний бюджет на 2022 рік»).

До бюджету СМТГ в 2021 році очікуються надходження (податкові, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та цільові фонди) в сумі 2 482,0 млн. грн. (102,8% до річного плану з урахуванням змін), зокрема до загального фонду – 2 406,5 млн. грн. (102,6%), до спеціального фонду – 75,5 млн. грн. (106,8 відсотка). У порівнянні з 2020 роком надходження збільшуються на 516,7 млн. грн., або на 26,3 відсотка.

**Структура основних джерел надходжень загального фонду бюджету СМТГ
(без урахування офіційних трансфертів) по роках**

Показники	2020 рік звіт		2021 рік очік.	
	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %
Всього доходів	1 965,3	100,0	2 482,0	100,0
Доходи загального фонду - всього, зокрема:	1 901,0	96,7	2 406,5	97,0
Податок на доходи фізичних осіб	1 266,9	64,5	1 634,6	65,9
<i>Акцизний податок (з пального та з роздрібної торгівлі підакцизних товарів)</i>	<i>156,6</i>	<i>8,0</i>	<i>174,5</i>	<i>7,0</i>
Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України – всього, зокрема:	428,6	21,8	522,2	21,0
<i>Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки</i>	<i>14,8</i>	<i>0,8</i>	<i>19,0</i>	<i>0,8</i>
<i>Земельний податок та орендна плата</i>	<i>166,8</i>	<i>8,5</i>	<i>189,7</i>	<i>7,6</i>
<i>Єдиний податок</i>	<i>245,4</i>	<i>12,5</i>	<i>312,2</i>	<i>12,6</i>
Інші джерела надходжень загального фонду - всього, зокрема:	48,9	2,4	75,2	3,0
<i>Плата за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів</i>	<i>0,8</i>	<i>0,04</i>	<i>7,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Плата за надання адміністративних послуг</i>	<i>14,3</i>	<i>0,7</i>	<i>18,2</i>	<i>0,7</i>

Показники	2020 рік звіт		2021 рік очік.	
	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %
Надходження від орендної плати за користування майна, що перебуває у комунальній власності	23,3	1,2	29,1	1,2

Основним джерелом наповнення бюджету СМТГ залишається податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого становить 65,9 % в загальному обсязі очікуваних доходів на 2021 рік. Надходження цього податку за 2021 рік очікуються в сумі 1 634,6 млн. грн., що становить 102,1 % до затвердженого плану на рік з урахуванням змін та на 367,7 млн. грн. (або на 29,0 %) більше надходжень за 2020 рік.

Основними чинниками, які вплинули на збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2021 року порівняно з 2020 роком є:

✓ зростання основних державних соціальних стандартів та гарантій (мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму для працездатних осіб та посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки);

✓ відновлення сплати податку на доходи фізичних осіб до відповідного бюджету за їх місцезнаходженням (розташуванням) відповідно до вимог Бюджетного та Податкового кодексу України (УСБУ в Сумській області; комунальні підприємства, установи та заклади Сумської обласної ради; КНП «Клінічна лікарня Святого Пантелеймона» Сумської міської ради; структурні підрозділи Сумської районної державної адміністрації та інші).

Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України займають друге місце (21,0%) за обсягом надходжень. Місцеві податки та збори є одним із дієвих механізмів формування ресурсного потенціалу органів місцевого самоврядування та джерелом соціального та економічного розвитку територій громад. Очікувані надходження місцевих податків за 2021 рік складають 522,2 млн. грн., що становить 101,6% до затвердженого плану на рік та на 93,6 млн. грн. (або на 21,8%) більше надходжень за 2020 рік.

У 2021 році основними складовими місцевих податків та зборів як і в 2019-2020 роках є:

1) Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (0,8 %) – 19,0 млн. гривень (97,1 % до плану на рік) та на 4,2 млн. грн., або на 28,4 % більше надходжень за 2020 рік (за рахунок сплати податкових зобов'язань за об'єкти нежитлової нерухомості, які перебувають у власності юридичних осіб, за березень у квітні 2021 року (у квітні 2020 року (за березень 2020 року) підприємства міста скористались правом на зменшення податкових зобов'язань по податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до Закону України від 30.03.2020 № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19»).

2) Плата за землю (7,6%) – 189,7 млн. гривень (95,8% до плану на рік) та на 22,9 млн. грн., або на 13,7% більше надходжень за 2020 рік (за рахунок: заключення нового договору оренди з ТОВ «Хімтел»; погашення заборгованості минулих років ОКП «Аеропорт Суми», ТОВ «Кристал – Суми; сплати податкових зобов'язань по земельному податку за березень у квітні 2021 року (у квітні 2020 року (за березень 2020 року) підприємства міста скористались правом на зменшення податкових зобов'язань по земельному податку відповідно до Закону України від 30.03.2020 № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19»).

3) Єдиний податок (12,6%) – 312,2 млн. грн. (106,0% до річного плану) та на 66,8 млн. грн. (або на 27,2%) більше надходжень за 2020 рік (за рахунок: зростання загальної кількості платників єдиного податку, прожиткового мінімуму для працездатних осіб (для платників I групи) та мінімальної заробітної плати (для платників II групи); збільшення граничного обсягу доходу для платників, що перебувають на спрощеній системі оподаткування та сплачують єдиний податок).

Третє місце (7,0%) за обсягом надходжень займає акцизний податок. Очікувані надходження акцизного податку на 2021 рік – 174,5 млн. грн., що становить 103,9% до затвердженого плану на рік та на 17,9 млн. грн. (або на 11,4%) більше надходжень за 2020 рік *(за рахунок збільшення роздрібно-відпускної ціни підакцизних товарів)*.

Четверте місце (3,0%) займають інші джерела надходжень, які в сукупності складають 75,2 млн. гривень, що становить 122,1 % до річного плану та на 26,3 млн. грн., або на 53,8% більше надходжень за 2020 рік, в т.ч. за основними джерелами надходжень:

- надходження від орендної плати за користування майном, що перебуває в комунальній власності – 29,1 млн. грн. (1,2%);
- плата за надання адміністративних послуг – 18,2 млн. гривень (0,7%);
- інші надходження (податок на прибуток та частина чистого прибутку, рентна плата за використання інших природних ресурсів, адміністративні штрафи, державне мито, тощо) – 20,5 млн. гривень (0,8%);
- плата за розміщення тимчасово вільних коштів – 7,4 млн. грн. (0,3 відсотка).

Структура основних джерел надходжень спеціального фонду бюджету СМТГ (без урахування офіційних трансфертів) по роках

Показники	2020 рік звіт		2021 рік очік.	
	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %	млн. грн.	частка в заг. обсязі доходів, %
Всього доходів	1 965,3	100,0	2 482,0	100,0
Доходи спеціального фонду - всього, зокрема:	64,3	3,3	75,5	3,0
Власні надходження бюджетних установ	47,8	2,4	58,5	2,3
Бюджет розвитку	10,5	0,5	10,2	0,4
Цільові фонди	2,1	0,1	2,3	0,1
Природоохоронний фонд	3,9	0,2	4,5	0,2

По спеціальному фонду (3,0%) очікувані надходження в 2021 році складуть 75,5 млн. грн., що становить 106,8 % до річного плану та на 11,2 млн. грн., або на 17,4% більше надходжень за 2020 рік *(переважно за рахунок збільшення надходжень по власних надходженнях бюджетних установ)*, в т.ч. за основними джерелами надходжень:

- власні надходження бюджетних установ – 58,5 млн. гривень (2,3%);
- бюджет розвитку – 10,2 млн. гривень *(в т.ч. надходження коштів від: пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту – 1,5 млн. гривень, відчуження майна – 8,6 млн. гривень), або 0,4%;*
- надходження до фонду охорони навколишнього природного середовища – 4,5 млн. гривень (0,2%);
- цільові фонди – 2,3 млн. гривень, або 0,1 відсотка.

Виконання видаткової частини бюджету СМТГ (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) склало 1945,2 млн. грн. (загальний фонд – 1616,2 млн. грн., спеціальний – 329,0 млн. грн.). У сумі видатків загального фонду бюджету СМТГ видатки соціального спрямування складають 1045,8 млн. грн., або 64,7 відсотків. Обсяг видатків бюджету розвитку, в т.ч. за рахунок субвенцій з державного бюджету (спеціальний фонд) склали 276,5 млн. гривень.

Проблемні питання:

- обмеженість фінансового ресурсу (за рахунок змін у діючому законодавстві України, зокрема надання податкових пільг) для здійснення фінансування напрямів соціально-економічного розвитку СМТГ;
- недостатність обігових коштів у суб'єктів господарювання (падіння попиту та рівня споживання через карантинні обмеження внаслідок пандемії, зниження платоспроможності споживачів (та інші негативні явища в економіці) та відповідно зменшення темпів сплати податків до бюджетів усіх рівнів, в тому числі бюджету СМТГ;
- зміна посередині року місцезнаходження платників податку на доходи фізичних осіб (перереєстрація до інших адміністративно-територіальних одиниць);

- ризик невиконання запланованих показників надходжень ПДФО у разі прийняття змін до Податкового та Бюджетного кодексів України стосовно сплати податку на доходи фізичних осіб за податковою адресою працівників;
- непередбачуваність змін у законодавстві, що впливають до функціонування економіки та відповідно на надходження до бюджету;
- наявність заборгованості зі сплати податків до бюджету громади;
- передача з державного рівня додаткових видаткових повноважень без надання відповідного фінансового ресурсу.

Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини

За 9 місяців 2021 року до бюджету СМТГ від оренди комунального майна надійшло 21,4 млн. грн. (+ 23,8 % до відповідного періоду 2020 року). Станом на 01.10.2021 перелік об'єктів комунальної власності СМТГ налічує 773 одиниці (- 8,6% до відповідного періоду минулого року), площею 694,4 тис. кв.м. (+2,6%).

Проводилась претензійно-позовна робота зі стягнення заборгованості по орендній платі з юридичних та фізичних осіб – орендарів комунального майна, дострокового розірвання договорів з боржниками та примусового виселення з приміщення.

За рішенням суду стягнуто заборгованість по орендній платі за користування комунальним майном на суму 347,1 тис. грн. за 5-ма позовами. За 4-ма позовами стягнуто орендну плату в сумі 96,3 тис. грн., достроково розірвано договори оренди та виселено боржників. За 3-ма позовами заборгованість по орендній платі в розмірі 287,8 тис. грн. сплачено до прийняття рішення суду по суті. За 1-м позовом відмовлено у стягненні заборгованості по орендній платі в сумі 25,6 тис. гривень.

На розгляді в суді перебуває 4 позови про стягнення заборгованості по орендній платі за користування майном комунальної власності на загальну суму 170,3 тис. грн. та 3 позови про виселення із займаного приміщення. Крім того, на розгляді в суді перебуває 1 позовна заява, яка має кілька позовних вимог, а саме: про дострокове розірвання договорів оренди та виселення з нежитлового приміщення.

Приватизовано 21 об'єкт комунальної власності на суму 8,2 млн. грн., з них: 12 об'єктів шляхом викупу, 9 об'єктів шляхом продажу на аукціоні. Крім того, здійснено продаж 1 об'єкта комунальної власності. До бюджету СМТГ від відчуження комунального майна надійшло 6,5 млн. грн. (+ 29,8 % до відповідного періоду 2020 року).

Заборгованість за об'єкти приватизації відсутня.

Відповідно до статті 27 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» здійснюється контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу. На контролі перебуває 114 договорів купівлі-продажу, які були укладені з 2003 року по 2021 рік. Проведено 34 перевірки виконання умов договорів купівлі-продажу, складено 29 поточних актів та знято з контролю 5 договорів купівлі-продажу на підставі підсумкових актів перевірок у зв'язку з повним виконанням умов договору.

Проблемні питання у сфері управління об'єктами комунальної власності:

- недоотримання коштів від використання нерухомого комунального майна внаслідок значної питомої ваги площ, що передані в оренду державним установам та організаціям, які фінансуються з державного чи обласного бюджету, на безкоштовній основі або за 1 грн. на рік, у загальній структурі орендованих площ;
- наявність заборгованості за оренду комунального майна по закритих договорах оренди;
- необхідність в окремих випадках примусового стягнення в судовому порядку заборгованості за оренду комунального майна по договорах оренди, а також примусового повернення майна.

Станом на 01.10.2021 кількість діючих договорів оренди земельних ділянок, укладених Сумською міською радою з суб'єктами господарювання, становить 1924 на загальну площу 1036,8 га (з урахуванням договорів оренди земельних ділянок по старостинських округах). Всього від плати за землю надійшло 144,6 млн. грн. (+18,5 % до

відповідного періоду 2020 року). Було укладено (поновлено) 192, внесені зміни до 37 та припинено (розірвано) 76 договорів оренди землі.

Від продажу землі до бюджету СМТГ надійшло 39,5 тис. грн., з них 35,5 тис. грн від продажу земельної ділянки по вул. Карбишева, 47 та 4,0 тис. грн авансового внеску для виготовлення експертної грошової оцінки земельної ділянки по вул. Римського-Корсакова, 22/1. Плати за встановлення земельного сервітуту надійшло в сумі 43,5 тис. гривень.

Було проведено 2 аукціони з продажу права оренди 5 земельних ділянок за адресою: м. Суми, вул. Ковпака, 93, 95, 97, вул. Прикордонна та в районі вул. Прикордонної. З переможцями аукціонів укладено договори оренди земельних ділянок. Річна сума орендної плати за землю згідно укладених договорів оренди за результатами проведених аукціонів складає 5,5 млн. гривень.

Проводилася робота з суб'єктами господарювання – землекористувачами, що не мають зареєстрованого у відповідності до чинного законодавства права користування земельними ділянками. Було направлено 110 листів про усунення порушень земельного законодавства та 47 розрахунків про визначення недоотриманого доходу у вигляді орендної плати за землю на суму 9,6 млн. гривень.

Сплачено до бюджету коштів за шкоду, що заподіяна внаслідок використання земельних ділянок з порушенням законодавства в сумі 0,9 млн. гривень.

Постійно проводиться претензійно-позовна робота щодо порушення прав СМТГ на володіння, управління, користування та розпорядження земельними ресурсами територіальної громади. На розгляді в судах різних інстанцій перебуває 29 справ про стягнення безпідставно збережених коштів внаслідок користування земельними ділянками комунальної власності без оформлення відповідних документів на загальну суму 7,9 млн. гривень. Судом прийнято 7 рішень про стягнення безпідставно збережених коштів внаслідок користування земельними ділянками комунальної власності без оформлення відповідних документів на суму 1,5 млн. гривень. За 1-м позовом укладено мирову угоду про добровільну сплату заборгованості в розмірі 0,2 млн. гривень.

Проблемні питання у сфері земельних відносин:

- довготривала і складна процедура відведення земельних ділянок в користування;
- недосконалість законодавчої та нормативної бази з питань земельних відносин, в тому числі щодо важелів впливу та відповідальності за самовільне захоплення земельних ділянок, використання не за цільовим призначенням та без зареєстрованого у відповідності до чинного законодавства на неї права;
- недостатня кількість земельних масивів, придатних для розподілу між військовослужбовцями-учасниками АТО/ООС, членами сімей загиблих військовослужбовців;
- відсутність належного кадастрового обліку усіх земельних ділянок всіх форм власності і пов'язаних з ними об'єктів нерухомого майна, які є об'єктами цивільно-правового обігу і оподаткування.

Діяльність підприємств комунальної форми власності, засновником яких є Сумська міська рада

Комунальні підприємства міської ради постійно надають послуги із забезпечення життєдіяльності міста.

Згідно з оперативними даними основних комунальних підприємств результати їх фінансово – господарської діяльності за I півріччя 2021 року характеризуються такими основними показниками:

- загальний обсяг реалізації товарів, робіт і послуг - 324,3 млн. грн., що на 42,2% більше ніж за аналогічний період 2020 року (найбільшими за обсягами реалізації товарів, робіт і послуг є КП «Міськводоканал» СМР (+46,3%), КП «Шляхрембуд» СМР (в 2 р.б.), КП СМР «Електроавтотранс» (+16,3%);

- в цілому очікуються прибутки в сумі 25,5 млн. грн. в основному за рахунок КП «Міськводоканал» СМР (27,4 млн. грн.), КП «Електроавтотранс» (1,4 млн. грн.); деякі комунальні підприємства очікують отримати збиток, зокрема: КП «Сумижилкомсервіс»

СМР, ДП «Паркінг» КОРП «Дрібнооптовий» СМР, КП ЕЗО «Міськсвітло» СМР; інші підприємства збиткові або не очікують отримати значний прибуток;

- кількість працюючих станом на 01 липня 2021 року – 2063 осіб, що на відповідає показнику за аналогічний період 2020 року;

- середньомісячна заробітна плата – 10103,5 гривень, що на 20,6% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Комунальними підприємствами перераховано до бюджету СМТГ податку на прибуток підприємств – 3606,1 тис. грн. та 500,8 тис. грн. частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до бюджету.

Проблемні питання діяльності підприємств комунальної форми власності:

- значний знос основних фондів;
- застарілі та енергоємні технології виробництва послуг;
- обмеженість обігових коштів;
- недостатність рівня оплати населенням за житлово-комунальні послуги;
- неповне відшкодування різниці в тарифах для населення за послуги з водопостачання та водовідведення за минулі роки.

Промисловість

Стратегічною галуззю економіки міста є промисловість, основу якої формують підприємства «Добувної промисловості та розроблення кар'єрів» (15 суб'єктів господарювання), «Переробної промисловості» (806 суб'єктів господарювання).

До найбільших промислових підприємств міста, які реалізують майже 30% загального обсягу промислової продукції (загальна чисельність працюючих майже 7,3 тис. осіб, що становить понад 10% середньооблікової кількості штатних працівників), належать ПАТ «Сумихімпром» (двоокис титану, мінеральні добрива, пігменти, коагулянти), АТ «Технологія» (виробництво і постачання упаковки для харчових продуктів і напоїв, фармацевтичної та технічної промисловості), ТОВ «Гуалапак Україна» (виготовлення упаковки для дитячого харчування, харчової промисловості, кормів для тварин, обладнання для упаковки дитячого харчування і гнучких пакувальних матеріалів), АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» (насоси, запасні частини).

У січні-вересні 2021 року підприємства міста Суми реалізували **промислової продукції** на суму 18255,3 млн. грн., що на 19,8% більше порівняно з відповідним періодом 2020 року (15240,7 млн. грн), або 43,4% від загальнообласного обсягу реалізації.

У структурі реалізації 70,2% припало на продукцію підприємств переробної промисловості. Підприємствам з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря належало 27,9% реалізованої продукції; підприємствам водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 1,7 відсотка.

Серед видів діяльності переробної промисловості найбільшою була частка підприємств з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 18,1%; металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 13,0%; машинобудування (крім ремонту і монтажу машин і устаткування) – 12,9 відсотків.

Промислові підприємства міста за рахунок власних коштів продовжували впровадження інвестиційних проектів, основних капітальних вкладень (модернізацію, переоснащення тощо).

З метою збільшення виробничих потужностей АТ «Технологія» здійснювалось внутрішнє облаштування цеху №3 заводу пакувальних матеріалів та поліграфічної продукції (вартість робіт - 26,2 млн. грн.), по ПАТ «Сумихімпром» передбачається проведення робіт з реконструкції виробничих потужностей на суму 29,1 млн. гривень.

На промислових підприємствах впроваджувалися нові технологічні процеси, зокрема на: ПАТ «Сумихімпром» – 1 (2020 рік), 3 (2021 рік). Також відбувалося освоєння виробництва нових видів продукції, зокрема на: ТОВ «Кусум Фарм» - 5 одиниць (2020 рік), 5 (2021 рік); АТ «Сумський завод «Насосенергомаш» - 79 (2020 рік); ПАТ «Сумихімпром» – 1 (2020 рік), 1 (2021 рік); ТОВ «Керамейя» – 2 (2020 рік).

Проблемні питання розвитку промисловості:

- втрата ринків збуту продукції в Російській Федерації, яка була основним економічним партнером промислових підприємств міста;
- зростання цін на енергоносії та інші матеріальні ресурси;
- нестача власних та залучених інвестиційних ресурсів, необхідних для відтворення виробничого потенціалу та впровадження нових технологічних процесів та інноваційних видів продукції;
- несприятливий інвестиційний клімат через воєнні дії на сході країни;
- зниження темпів розвитку промисловості у зв'язку із пандемією COVID-19.

Інвестиційна діяльність та проєкти розвитку міста

У зв'язку зі створенням СМТГ проводилась робота щодо внесення змін до Стратегії розвитку міста до 2030 року. Було організовано та проведено анкетування мешканців приєднаних громад. Розроблено інформаційно-аналітичну систему: програмне рішення з обробки та візуалізації даних про хід виконання цільових програм СМТГ, яка містить 27 панелей програм і одну загальну; проведено цикл навчань для посадовців з наповнення та актуалізації таблиць системи.

В рамках здійснення заходів з просування бренду міста створено 750 фото, які використовуються в соціальних мережах, з метою створення позитивного та конкурентоспроможного образу міста для місцевого жителя та туриста. Бренд висвітлено в соціальних мережах, сторінках фейсбук та інстаграм «Відвідайте Суми» та налаштована таргетована реклама. Реклама бренду міста Суми налаштована в пошуковій системі Гугл. Виготовлено іміджевий відеоролик про місто, який промоційовано завдяки інструментам таргетингової реклами.

Організована робота з потенційними інвесторами, наявний позитивний досвід реалізації інвестиційних проєктів з залученням коштів міжнародних фінансових та донорських організацій. Місто Суми отримало позитивну оцінку Плану місцевого економічного розвитку міста Суми від Світового Банку і звання «Дійсного учасника» Клубу «Мери за економічне зростання».

Проводилась робота з реалізації **муніципальних інвестиційних проєктів** за рахунок кредитних та грантових коштів, зокрема:

1) «Міський громадський транспорт України», який реалізується спільно з Міністерством інфраструктури України і в рамках якого залучається 4 млн. євро кредитних коштів на реалізацію проєкту «Оновлення рухомого складу КП «Електроавтотранс» в м. Суми». Відповідно до контрактної угоди з постачальником здійснено повну поставку тролейбусів (19 одиниць).

Крім того, в рамках проєкту за підтримки консультантів компанії Egis Ukraina, що надають технічну підтримку відповідно до Меморандуму між Європейським інвестиційним банком та Міністерством інфраструктури щодо залучення технічної допомоги на реалізацію проєкту «Міський громадський транспорт України», розробляється план сталої міської мобільності з урахуванням приєднаних в рамках адміністративно-територіальної реформи наприкінці 2020 року до міста Суми ще 14 сільських населених пунктів, які підпорядковувалися трьом сільським радам.

2) «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України», який реалізується спільно з Міністерством розвитку громад та територій України і передбачає залучення кредитних коштів у сумі 5,2 млн. євро для реалізації проєкту «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах м. Суми». Завершено проведення тендерних процедур з закупівель робіт з проєктування, будівництва та послуг з нагляду за будівництвом в рамках проєкту; триває укладання контрактів з переможцями тендеру та підготовка документів, що вимагаються з боку ЄІБ для здійснення першої вибірки коштів.

У рамках співпраці з Північною екологічною фінансовою корпорацією (NEFCO) за проєктами:

1) «Енергоефективна термомодернізація (капітальний ремонт) будівлі стаціонару (новий корпус, 3-х поверхова будівля) комунального некомерційного підприємства «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради за адресою: м. Суми, вул. Троїцька,

28» в рамках якого залучено 14,7 млн. грн. кредитних коштів НЕФКО. За рахунок вказаних коштів, з урахуванням співфінансування з бюджету СМТГ, утеплені дах і підвал, встановлено індивідуальний тепловий пункт, утеплено стіни, замінено вікна, оздоблено зовнішні стіни, улаштовано навіси і ганки.

2) «Модернізація та реконструкція системи водовідведення у м. Суми (реконструкція міських каналізаційних очисних споруд комунального підприємства «Міськводоканал» Сумської міської ради потужністю 60 000 м³/добу з виділенням першої черги будівництва потужністю 30 000 м³/добу у м. Суми вул. Гамалія, буд. 40)», в рамках якого планується залучення кредитних коштів НЕФКО у сумі до 1,5 млн. євро та гранту Європейського Союзу в сумі до 0,3 млн. євро на реконструкцію окремих елементів та заміну обладнання міських очисних споруд. У рамках реалізації даного проєкту завершується тендерні процедури з закупівлі будівельних робіт по даному об'єкту.

Також у рамках Програми NEFCO NIP з модернізації систем водопостачання та водовідведення України призначеним НЕФКО консультантом – компанією NIPAS Інтернешнл Консалтинг надається технічна підтримка, зокрема був розроблений та наданий звіт – план забезпечення безпеки води, а також водний баланс за 2019 рік, проведено низку онлайн-вебінарів для фахівців водоканалів ще 7 міст-учасників проєкту.

Продовжувалася реалізація проєкту «Підвищення енергоефективності в освітніх закладах міста Суми», що фінансується за кошти Європейського Союзу (грант у сумі 1144,8 тис. євро) та співфінансування з бюджету СМТГ. Завершені роботи з реконструкції – термомодернізації будівлі КУ ССШ №7 ім. М. Савченка СМР (центральный корпус) та по капітальному ремонту системи освітлення КУ ЗОШ №20, завершаються роботи з реконструкції – термомодернізації будівлі по КУ ССШ №9.

Здійснювалася реалізація проєкту «Управління відходами на основі замкненого циклу», в рамках якого залучаються грантові кошти Фонду Єдиного Економічного Простору та Норвегії у сумі 170 тис. євро для проведення комунікаційних та просвітницьких заходів, навчальних поїздок з метою обміну досвідом, а також розробки концепції поводження з небезпечними відходами у складі побутових та концепції організації збору та вивозу твердих побутових відходів у приватному секторі міста разом з реалізацією пілотного проєкту.

Відбувалася реалізація проєкту «Впровадження Європейської Енергетичної відзнаки в Україні» (грант Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO) – 20,0 тис. швейцарських франків, співфінансування з бюджету тергромади – 1,5 млн. гривень), в рамках якого проводилися роботи по об'єкту: «Капітальний ремонт будівлі (утеплення фасаду) Комунальної установи Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №2 ім. Д.Косаренка м. Суми, Сумської області».

З метою залучення коштів з альтернативних джерел на реалізацію муніципальних проєктів постійно готуються та подаються проєктні заявки, зокрема, в рамках відкритого конкурсу грантів Європейського Союзу для громад, які є підписантами Ініціативи Європейського Союзу «Мери за економічне зростання» подано концептуальну записку проєкту «Відродження промислового потенціалу міста Суми» (облаштування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури до меж індустріального парку «Суми»). Відповідно до Керівництва з підготовки проєктних заявок вказаного конкурсу для попереднього відбору повинні враховуватися лише концептуальні записки з оцінкою не менше 30 балів. Відповідно до оціночного листа, отриманого від Європейської Комісії 10.06.2021, концептуальна записка проєкту «Відродження промислового потенціалу міста Суми» набрала 34,01 бали, але, на жаль не була обрана для переходу до наступного етапу процедури.

На початку 2021 року у співпраці з представниками Центру інформаційної підтримки бізнесу м. Суми розроблено проєкт «Повнофункціональна цифрова платформа для підтримки МСБ», який в подальшому був поданий на конкурс Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). За участі КУ «Агенція промоції «Суми» був розроблений проєкт «Важливо Fest», у співпраці з ГО «Центр туристичних та культурних проєктів «Мандрівна Україна» – проєкт «Сенс У Мистецтві бачити», які були подані на конкурсні відбори Українського культурного фонду «Локальний фестиваль» та «Культурні столиці України» відповідно.

КУ «Сумський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) «Берегиня» був розроблений проєкт «Доступність послуги соціальна адаптація для маломобільних груп населення» та КНП «Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії» щодо придбання обладнання, які проходять конкурсний відбір на отримання фінансування по грантовій програмі підтримки проєктів людської безпеки «Кусаноне» від Посольства Японії.

Здійснена розробка проєктних пропозицій, які в подальшому були подані на конкурсний відбір «Інфраструктурні гранти #3» від House of Europe.

Розроблено проєкт «Online bedtime story», який подано на відбір «Amateo Award: конкурс аматорських артпроєктів».

Проблемні питання у сфері інвестицій:

- низький рівень інвестиційної активності внаслідок політичної та економічної нестабільності в державі та географічного розташування регіону;
- недостатній рівень та складні механізми державної підтримки реалізації інвестиційних проєктів;
- недосконалість та суперечливість законодавчої бази, яка регулює інвестування капіталу на території України та податкового законодавства;
- обмеженість джерел фінансування інвестиційних проєктів (високі процентні ставки за кредитами, високі вимоги фінансово-кредитних установ до своїх позичальників, складна процедура оформлення та отримання кредитних ресурсів);
- непрогнозованість зміни курсу іноземної валюти;
- недостатній рівень розбудови міської інфраструктури;
- скорочення обсягу іноземних інвестицій;
- недостатній рівень забезпечення привабливості об'єктів інвестування (наприклад: висока енергоємність об'єктів інвестування);
- недостатність на державному рівні дієвих важелів для стимулювання провадження інвестиційної діяльності;
- низька активність у просуванні та впровадженні нових форм інвестування, зокрема щодо використання інструментів ДПП;
- складність податкової системи та суттєве податкове навантаження;
- відтік кваліфікованих кадрів;
- слабка адаптація діяльності навчальних закладів до ринкових потреб загалом та потреб регіональної економіки зокрема;
- відсутність проєктного підходу в механізмі реалізації функцій місцевого самоврядування, недостатність навичок з проєктного менеджменту серед працівників виконавчих органів;
- обмеженість кількості актуальних грантових програм для органів місцевого самоврядування та громадських організацій.

Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця

Зовнішньоторговельний оборот товарів м.Суми у січні-вересні 2021 року склав 619,1 млн. дол. США, що на 26,2% більше ніж у відповідному періоді 2020 року (490,6 млн. дол. США). Експорт товарів у січні-вересні 2021 року склав 249,8 млн. дол. США (+5,0% до січня-вересня 2020 року), імпорт товарів – 369,3 млн. дол. США (+46,2%). Сальдо торговельного балансу складає (-)119,4 млн. дол. США. Експорт товарів здійснюється до 88 країн світу. Найбільше до Російської Федерації (29,5%, що на 1,9 в.п. більше ніж за аналогічний період 2020 року), Білорусі (10,4%, що на 0,5 в.п. більше), Румунії (5,8%, що на 1,1 в.п. більше). Імпорт товарів здійснюється з 81 країни світу. Найбільше з Казахстану (12,8%, що на 6,3 в.п. більше), Польщі (10,6%, що на 1,7 в.п. більше), Російської Федерації (10,2%, що на 0,8 в.п. більше), США (9,6% (10,2%, що на 2,6 в.п. більше). Найбільша питома вага в товарній структурі експорту припадає на: машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 25,3%; полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 24,3%; недорогоцінні метали та вироби з них – 23,4 відсотка. В товарній структурі імпорту: продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 26,9%; недорогоцінні

метали та вироби з них – 16,1%; машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 13,6%; полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 12,5 відсотка.

Зовнішньоторговельний оборот **послуг** м.Суми у січні-вересні 2021 року склав 24,6 млн. дол. США, що на 39,9% більше ніж у відповідному періоді 2020 року (17,6 млн. дол. США). Експорт послуг за результатом у січні-вересні 2021 року склав 18,2 млн. дол. США (+30,2%). Імпорт послуг склав 6,4 млн. дол. США (+34,8%). Перевищення експорту послуг над імпортом склало 11,8 млн. дол. США.

Зовнішньоторговельний оборот **товарів і послуг** м. Суми у січні-вересні 2021 року склав 643,7 млн. дол. США, що на 26,7% більше ніж у відповідному періоді 2020 року (508,2 млн. дол. США). Обсяг експорту товарів та послуг склав 268,1 млн. дол. США, що на 6,8% більше відповідного показника 2020 року. Обсяг імпорту товарів та послуг склав 375,7 млн. дол. США (+46,0%). Сальдо зовнішньоторговельного обороту складає (-)107,6 млн. дол. США.

У 2021 році зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг м. Суми очікується в обсязі 800,0 млн. дол. США (+17,0% до 2020 року), сальдо торговельного балансу – (-140,0) млн. дол. США. У 2022 році цей показник прогнозується в обсязі 845,0 млн. дол. США (+5,6% до очікуваного показника 2021 року), сальдо торговельного балансу – (-)165,0 млн. дол. США.

Як і в 2020 році, у 2021 року **сфера міжнародної співпраці** значним чином потерпала через ситуацію, пов'язану з розповсюдженням коронавірусної інфекції в Україні, тому заходи, спрямовані на розвиток та підтримку співробітництва з іноземними партнерами в звітному періоді проводилися в умовах та з урахуванням запроваджених карантинних обмежень в державі.

У рамках підтримки зв'язків з містами-партнерами у першому півріччі 2021 року:

- у березні надано фото- та відеоматеріали про м. Суми для представлення на організованій муніципалітетом дружнього міста Сінсянь (КНР) виставці про міста-побратими, що мала на меті представити історію обміну між дружніми містами;

- у квітні представники міста Суми разом з більш ніж 100 учасниками, серед яких представники Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини, Німецького товариства міжнародного розвитку (GIZ), неприбуткового ТОВ «Engagement Global» та 32 українських громад взяли участь у другому круглому столі муніципальних партнерств з Німеччиною;

- за підтримки неприбуткового ТОВ «Engagement Global» проведено дві онлайн-зустрічі з представниками партнерського міста Целле (Німеччина) щодо можливості підготовки спільного проєкту в рамках «Пакету солідарності громад для подолання пандемії коронавірусу».

У жовтні 2021 року за підтримки Генерального консульства України в Гуанчжоу (Китайська народна республіка) підписано Лист про наміри налагодити партнерські відносини між містами Суми та Гуйянь.

Крім того, з ознайомчим візитом та з метою обговорення актуальних питань розвитку м. Суми відвідали:

- в лютому – Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Узбекистан в Україні – Алішер Курманов;

- у травні – делегація Посольства Туреччини в Україні на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Туреччина в Україні Ягмуром Ахметом Гюльдере та Директорка Центру інформації та документації НАТО – Вінета Кляйне.

З метою реалізації спільних інвестиційних проєктів та заходів на території міста Суми та Сумської області, зокрема із застосуванням механізмів державно-приватного партнерства, у травні місто Суми відвідали офіційні представники турецької компанії «KARAS COMPANY». Проводиться підготовча робота зі встановлення партнерські відносин з містами Туреччини.

У жовтні 2021 року рамках візиту до міста Суми з метою презентації проєкту «Urban X-Change Network – Strengthening international cooperation between cities, adult education institutions and civil society» представники Центру освіти дорослих з міста-партнера Целле (Німеччина): керівниця Vhs Celle / Volkshochschule Celle (позашкільний навчальний заклад у

юридичній формі асоціації) пані Ліліана Штайнке та представниця правління Vhs пані Міхаела Блок відвідали комунальну установу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» управління освіти і науки Сумської міської ради. Адже саме Ботанічний сад місцевого значення «Юннатівський» розглядається як потенційний об'єкт спільного проєкту «Академія дитинства» в рамках та за фінансової підтримки Федерального міністерства економіки та енергетики Німеччини.

Розвиток підприємництва та регуляторна політика

Станом на 01.10.2021 у загальному реєстрі діючих **регуляторних актів** Сумської міської ради та її виконавчого комітету, розміщених на офіційному сайті Сумської міської ради у розділі «Регуляторна діяльність», налічується 76 діючих регуляторних актів (33 актів Сумської міської ради, 43 актів виконавчого комітету Сумської міської ради).

Відповідно до вимог статті 7 «Планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів» Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» на 2021 рік були затверджені Плани діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів Сумської міської ради та її виконавчих органів, згідно з якими Сумською міською радою та її виконавчим комітетом було прийнято 17 регуляторних актів (4 рішення Сумської міської ради та 13 рішень виконавчого комітету).

Згідно зі статтею 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» стосовно кожного проєкту регуляторного акта його розробником були підготовлені повідомлення про оприлюднення регуляторного акта, аналіз регуляторного впливу, крім того, по деяких проєктах готується М-Тест, як індикатор впливу регулювання на малий бізнес.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики» на 2021 рік затверджені Плани-графіки відстеження результативності діючих регуляторних актів Сумської міської ради та її виконавчого комітету, згідно з якими підготовлено та оприлюднено 56 звітів про відстеження результативності діючих регуляторних актів.

У відповідності до статей 13 та 14 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Сумська міська рада та її виконавчі органи розміщують інформацію про здійснення регуляторної діяльності на офіційному веб-порталі Сумської міської ради. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» (зі змінами) розробниками регуляторних актів Сумської міської ради та розпорядником інформації - виконавчим комітетом Сумської міської ради на веб-сайті Єдиного державного веб-порталу відкритих даних (<https://data.gov.ua>) забезпечується оновлення та оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності у формі відкритих даних.

Функціонує управління «**Центр надання адміністративних послуг у м. Суми**» (ЦНАП).

Відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» управлінням «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» прийом громадян та суб'єктів господарювання здійснюється за допомогою електронної черги, є вільний доступ до зони Wi-Fi. Постійно оновлюється офіційний сайт ЦНАП, де розміщується інформація про порядок надання адміністративних послуг, режим роботи ЦНАП, графік прийому спеціалістів та нововведення в законодавстві. Для зручності відвідувачів в приміщенні ЦНАП надаються супутні послуги: продаж канцелярських товарів, ксерокопіювання, виготовлення фото на документи. В приміщенні Центру встановлено банківський термінал, що дозволяє швидко і без зайвих черг суб'єктам звернення сплатити кошти (адміністративний збір та державне мито) за платні адміністративні послуги; робочі місця адміністраторів обладнані POS-терміналами.

В приміщенні ЦНАП облаштована система відеоспостереження та встановлений інформаційний термінал. В Центрі надається 381 вид адміністративних послуг (+104 послуг до відповідної дати 2020 року), з яких 10, що надаються по всій території України та

документи дозвільного характеру для суб'єктів господарювання, як для мешканців міста, так і для мешканців Сумської області.

Велика кількість мешканців області (як громадян, так і суб'єктів господарювання) звертаються в Центр для отримання адміністративних послуг, які надаються 7 територіальними (регіональними) суб'єктами надання адміністративних послуг, а також безпосередньо відділом державної реєстрації речових прав на нерухоме майно і відділом державної реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців управління «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» Сумської міської ради.

Для зручності громадян було прийнято рішення про роботу в Центрі спеціаліста Сумського розрахункового центру, який вносить в міську базу даних інформацію про зареєстрованих осіб, про зміну власника, для використання зазначеної інформації комунальними організаціями та підприємствами, які надають житлово-комунальні послуги, а також спеціалістів Департаменту соціального захисту населення та Пенсійного фонду. Також надають консультації і представники КП «Міськводоканал» Сумської міської ради.

Започатковано надання адміністративних послуг з питань реєстрації новонароджених в рамках Урядового Проекту під назвою «Е - малятко», який передбачає повний комплекс послуг за однією заявою.

Великим попитом користуються адміністративні послуги Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ: обмін посвідчення водія (без складання іспитів); видача нового посвідчення водія замість втраченого або викраденого; державна реєстрація нового транспортного засобу (без огляду); перереєстрація транспортного засобу у зв'язку із зміною найменування та адреси юридичних осіб, прізвища, імені чи по батькові, місця проживання фізичних осіб, які є власниками транспортного засобу, установлення газобалонного обладнання.

У управлінні «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» з початку 2021 року було надано 628,0 тис. адміністративних послуг, 1150,1 тис. консультацій працівниками Центру та представниками адміністративних та дозвільних органів в приміщенні ЦНАП.

У Центрі працює громадський пост, який проводить моніторинг роботи управління та надає пропозиції щодо покращення якості надання адміністративних послуг.

Управління «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» Сумської міської ради з 2017 року є партнером Громадської організації «Всеукраїнська асоціація центрів надання адміністративних послуг». Основною метою співпраці з якою – є проведення адміністративної реформи та процесів децентралізації надання адміністративних послуг на користь територіальних громад. Завдяки співпраці з Асоціацією в рамках проекту «Реформа управління на сході України II», який здійснювався на замовлення Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) разом із Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ), для проведення онлайн-конференцій, тренінгів, зустрічей та інших заходів ЦНАПу м. Суми використовує термінальну систему відео конференц-зв'язку.

З метою більшої зручності та доступності громадян до отримання адміністративних послуг у віддалених районах міста забезпечено роботу 2 територіальних підрозділів ЦНАПу (в приміщенні КУ «Центр учасників бойових дій» Сумської міської ради по вул. Герасима Кондратьєва, 165/71; по вул. Романа Атаманюка, 49А). Відкрито третій територіальний підрозділ в с. Піщане, в якому надається 247 адміністративних послуг. Також забезпечено роботу віддалених робочих місць ЦНАП у Стецьківському та Великочернечинському старостинських округах.

Проводилася робота з поліпшення бізнес-клімату, створення сприятливих умов для розвитку **малого та середнього підприємництва**, подальшого розвитку активної співпраці виконавчих органів Сумської міської ради та суб'єктів малого і середнього підприємництва.

Для суб'єктів малого і середнього підприємництва міста Суми у лютому 2021 року був проведений семінар щодо актуальних змін в законодавстві (податкове законодавство); державного контролю у сфері ринкового, метрологічного нагляду та захисту прав споживачів; охорони праці в умовах карантину, в якому активну участь взяли 40 представників бізнесу. У квітні 2021 року спільно з Сумською торгово-промисловою палатою проведений онлайн-семінар на тему «Захист інтелектуальної власності в бізнесі» за

участю 25 суб'єктів господарювання. У травні 2021 року спільно з відокремленим підрозділом Всеукраїнської ГО «Ділові Українські Жінки» в Сумській області проведено семінар для суб'єктів малого і середнього підприємництва СМТГ на тему «Виступай - переконуй - впливай» за участю 30 суб'єктів господарювання.

З початку року проведено 3 засідання координаційної ради з питань розвитку підприємництва, на яких розглядались важливі для суб'єктів господарювання питання.

З метою створення сприятливих умов для розвитку підприємницької діяльності шляхом встановлення економічно обґрунтованих фіксованих ставок єдиного податку для фізичних осіб-підприємців відповідно до сучасних ринкових відносин 24 червня 2020 року прийнято рішення Сумської міської ради № 6999-МР «Про встановлення фіксованих ставок єдиного податку для фізичних осіб-підприємців», що набрало чинності з 01.01.2021, відповідно до якого для першої групи платників єдиного податку встановлено ставку на рівні 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, для другої групи - 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Також Сумською міською радою були прийняті рішення, зокрема:

- від 14 липня 2021 року № 1239-МР «Про внесення змін до рішення Сумської міської ради від 24 червня 2020 року № 6999-МР «Про встановлення фіксованих ставок єдиного податку для фізичних осіб-підприємців», яким встановлена фіксована ставка єдиного податку для підприємців II групи оподаткування у межах до 10% від мінімальної заробітної плати, що вдвічі менше, ніж максимальна можлива ставка єдиного податку (20%). Рішення набере чинності з 01.01.2022 року на території Сумської МТГ, включаючи старостинські округи (Піщанський, Битицький, Великочернечинський, Стецьківський);

- від 14 липня 2021 року № 1370 – МР «Про затвердження Порядку компенсації роботодавцям витрат зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця з бюджету Сумської міської територіальної громади», який визначає механізм і умови компенсації витрат суб'єктам господарювання зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування найманих працівників за новостворені робочі місця та направлений на розвиток та підтримку малого бізнесу в умовах карантинних та посткарантинних обмежень; створення нових робочих місць для мешканців громади.

У 2021 році Сумським Бізнес Хабом проведено 55 заходів для суб'єктів малого та середнього підприємництва міста, зокрема збори коаліції малого і середнього бізнесу; наради Сумського осередку Асоціації фахівців з нерухомості (ріелторів) України, «Бізнес-бранч» для жінок-підприємниць, нарада підприємців-аграріїв тощо.

Надходження коштів до бюджету СМТГ зі сплати єдиного податку за 9 місяців 2021 року склали 221,4 млн. грн. (+ 26,4% до аналогічного періоду 2020 року). За даними Головного управління ДПС у Сумській області станом на 01.10.2021 кількість зареєстрованих основних платників податків по м. Суми, які здійснюють діяльність, складає 27,6 тис. одиниць (40,4% - юридичних осіб та 59,6% - фізичних осіб-підприємців до загальної кількості платників), в т.ч. 14,1 тис. осіб - платники єдиного податку по м. Суми (86,2% - фізичних осіб-підприємців та 13,8% - юридичних осіб).

Проблемні питання у сфері розвитку підприємництва:

- нестача власних фінансових ресурсів, висока вартість кредитного ресурсу, складність залучення інвестицій;
- недостатній рівень підтримки суб'єктів підприємництва з боку держави та органів місцевого самоврядування;
- недостатній рівень інформаційного, консультативного та методичного забезпечення підприємницької діяльності;
- низька оплата праці, що сприяє міграційним процесам кваліфікованих кадрів;
- низька інноваційна активність малого і середнього бізнесу.

Будівництво, містобудування та житлова політика

У галузі **будівництва** (720 суб'єктів господарювання) у 2020 році підприємствами міста вироблено будівельної продукції (виконано будівельних робіт) на суму 1334,1 млн. грн. (+19,0% до 2019 року). Будівельними підприємствами міста виконано 80,4% загальнообласного обсягу будівництва. У січні-вересні 2021 року підприємствами міста вироблено будівельної продукції (виконано будівельних робіт) на суму 852,9 млн. грн. (-0,2% до січня-вересня 2020 року), що становить 75,7% загальнообласного обсягу будівництва. Нове будівництво склало 33,5% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 45,6%, реконструкція та технічне переоснащення – 20,9 відсотків. У 2021 році обсяг виконання будівельних робіт очікується на рівні 1350,0 млн. гривень (+1,2% до 2020 року). У 2022 році цей показник прогнозується в обсязі 1460,0 млн. грн. (+8,1% до очікуваного показника 2021 року).

У 2020 році **прийнято в експлуатацію** 38,7 тис. кв.м загальної площі житла. Основними забудовниками у 2020 році введено в експлуатацію 27,3 тис. кв.м. У січні-вересні 2021 року прийнято в експлуатацію 68,9 тис.кв.м загальної площі житлових будівель, що у 3,2 раза більше порівняно з січнем-вереснем 2020 року. У 2022 році цей показник прогнозується в обсязі 62,0 тис. кв. метрів.

Містобудівна діяльність здійснюється відповідно до затвердженої містобудівної документації: генерального плану міста, плану зонування території міста та детальних планів територій.

Містобудівний кадастр м. Суми у 2021 році продовжував розвиватися в напрямку стабільного функціонування та формування автоматизованої багатокористувацької системи, основу якої складають сучасні геоінформаційні технології. Її ключовим завданням є забезпечення доступності кадастрової інформації для органів управління та суб'єктів містобудівної діяльності, що сприятиме ефективності прийнятих управлінських рішень щодо забудови та використання міських територій, а також забезпеченню високої якості проектної документації. В структурі Геопорталу містобудівного кадастру створено веб-додатки «Генеральні плани та Плани зонування населених пунктів», «Детальні плани територій», «Тимчасові споруди», змістовне наповнення яких постійно оновлюються по мірі затвердження містобудівної документації.

Проводилась робота з нанесення тимчасових споруд на Геопорталі містобудівного кадастру з додаванням інформації щодо їх розміщення та формування додатків.

Проводилась робота з нанесення рекламних засобів та вивісок на Геопорталі містобудівного кадастру, з додаванням інформації щодо їх розміщення та формування додатків.

Було проведено конкурс на кращу ескізну пропозицію встановлення на вул. Горького у м. Суми пам'ятника борцю за волю України Семену Сапуну та всім репресованим у 30 – 40-х роках ХХ століття тоталітарними режимами.

Оформлено та видано 13 паспортів прив'язки тимчасової споруди (в т. ч. літні майданчики та зони відпочинку в прибережних захисних смугах водних об'єктів).

Виконавчим комітетом Сумської міської ради прийнято 1 рішення щодо демонтажу незаконно розміщених рекламних засобів. 2 об'єкти демонтовані власниками в добровільному порядку. Обстежено 172 рекламних засоби в частині технічного стану та зовнішнього вигляду, направлено 20 вимог про усунення порушень в частині розміщення зовнішньої реклами на території м. Суми. Видано 153 дозволів та продовжено строк дії 238 дозволів на розміщення зовнішньої реклами на території міста. Проведено 15 заходів з придбання та виготовлення рекламних матеріалів соціального характеру, рекламних матеріалів до святкових та урочистих подій.

Житлова політика в місті здійснюється відповідно до чинного законодавства. Станом на 01.12.2021 на квартирному обліку у виконавчому комітеті Сумської міської ради на державній черзі перебуває 16 тис. сімей. Видано 50 ордерів на службові жилі приміщення та 1 ордер на квартиру зі звільненого житлового фонду.

В рамках програми сприяння житловому молодіжному будівництву за 9 місяців 2021 року за рахунок коштів Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву та коштів бюджету СМТГ виділено 4,0 млн. грн., що дало змогу

надати 5 пільгових довгострокових кредитів на будівництво житла для мешканців СМТГ (305,7 кв.м.).

В рамках реалізації програми «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей» за рахунок коштів бюджету СМТГ надано одноразову цільову матеріальну допомогу на придбання житла 60 учасникам антитерористичної операції на суму 21,0 млн. гривень.

Щороку за рахунок коштів бюджету розвитку та субвенції з державного бюджету проводиться будівництво, реконструкція об'єктів житлово-комунального господарства, соціально-культурного призначення, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності, проєктування, реставрація та охорона пам'яток архітектури, виконання інвестиційних проєктів в рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій.

За 9 місяців 2021 року **обсяг видатків на капітальні вкладення** (будівництво, реконструкція (в т.ч. термомодернізація) об'єктів комунальної власності) **за рахунок коштів бюджету розвитку бюджету СМТГ та субвенції з державного бюджету** (головні розпорядники бюджетних коштів – управління капітального будівництва Сумської міської ради, департамент інфраструктури міста Сумської міської ради) склав 72,7 млн. гривень. Крім того, за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку на капітальні вкладення спрямовано 28,9 млн. гривень.

Продовжувалися роботи, розпочаті у попередні роки, зокрема на наступних об'єктах: реконструкція 1-го поверху КУ «ССШ №3» по вул. 20 років Перемоги, 9; реконструкція неврологічного відділення КУ «СМКЛ №4» по вул. Металургів, 38; реконструкція приміщення по вул. Шишкіна, 12; нове будівництво дитячого садка у 12 мікрорайоні за адресою: м. Суми, вул. Інтернаціоналістів, 35; реконструкція-термомодернізація будівлі КУ ССШ №7 ім. М.Савченка СМР по вул. Лесі Українки, 23 в м. Суми; реконструкція-термомодернізація будівлі КУ Сумська СШ №9 по вул. Даргомижського, 3 в м. Суми; нове будівництво резервуару аварійного скиду стічної води з обладнанням для виділення твердих відходів на території каналізаційно-насосної станції за адресою: м.Суми, вул. Привокзальна, 4/13; Реконструкція (санація) самотічного каналізаційного колектора Д 600-800 мм від вул. Харківська, 32 по вул. Сумсько-Київських дивізій до КНС-6; капітальний ремонт об'єкту благоустрою - скверу МЦ «Романтика» в м.Суми; реконструкція парку ім. І.М. Кожедуба.

Протягом звітного періоду розпочаті роботи, зокрема на наступних об'єктах: Нове будівництво кладовища в районі 40-ї підстанції в м. Суми; нове будівництво полігону для складування твердих побутових відходів на території Верхньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області; капітальний ремонт системи освітлення КУ Сумська ЗОШ № 20 по вул. Металургів, 71 в м. Суми; капітальний ремонт будівлі по вул. Герасима Кондратьєва, 157 в м. Суми; реконструкція спортивного центру «Єдність нації» по вул. Люблінська в м. Суми; реконструкція пішохідної доріжки по вул. Шкільна в с. Стецьківка, Сумська область, Сумський район; ремонт (реставраційний) інженерних систем будівлі гімназії (систем протипожежного захисту) у складі: системи пожежної сигналізації, системи оповіщення про пожежу та системи централізованого пожежного спостереження: «Корпус № 1 Комунальної установи Сумська класична гімназія Сумської міської ради по вул. Троїцька, 3 в м. Суми» та «Корпус № 2 Комунальної установи Сумська класична гімназія Сумської міської ради по вул. Троїцька, 5 в м. Суми»; капітальний ремонт пішохідного переходу на перехресті вул. Харківська та Героїв Сумщини.

Виконані роботи в повному обсязі, зокрема на наступних об'єктах: нове будівництво пам'ятнику Героям Небесної Сотні; реконструкція Театральної площі; капітальний ремонт Будинку ветеранів по вул. Г.Кондратьєва, 165, буд. 20; капітальний ремонт нежитлового підвального приміщення по вул. Петропавлівська, 91 в м. Суми; капітальний ремонт фасаду нежитлового приміщення за адресою: м. Суми, вул. Покровська, 6.9; встановлено 3 дитячих майданчики.

Виконувались роботи по об'єкту «Реставрація покрівлі та фасаду житлового будинку по вул. Соборній, 32 в м. Суми (пам'ятка архітектури місцевого значення 1951 р. (охор. №166 См) (коригування)».

Також проводилась робота з розробки проєктно-кошторисної документації та експертизи на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт.

Проблемні питання галузей будівництва, містобудування та житлової політики:

- обмеженість територіальних ресурсів для розвитку СМТГ, в т. ч. для розміщення багатоквартирної та садибної житлової забудови;
- відсутність оновленої містобудівної документації на реконструкцію території промислової забудови, визначення на ній планувальних обмежень;
- відсутність містобудівної документації на реконструкцію районів застарілого житлового фонду;
- відсутність актуальної містобудівної документації на планування та розвиток сільських населених пунктів, що ввійшли до складу СМТГ;
- відсутність правової бази та організаційних засад, що регулюють взаємовідносини між службою містобудівного кадастру і службами, що володіють власними базами даних, а також відпрацьованих технологій обміну між ними актуальною інформацією щодо забудови та використання територій міста;
- зношеність елементів благоустрою та ландшафту скверів та зон відпочинку міста;
- невідповідність розміщеної зовнішньої реклами і тимчасових споруд затвердженим нормам;
- перенасиченість території всього міста, та в першу чергу його центральної історичної частини, рекламними конструкціями, особливо великого та середніх форматів, що суперечить вимогам законодавства з охорони культурної спадщини та нормативним документам щодо розміщення об'єктів зовнішньої реклами;
- незадовільний стан та відсутність нової облікової документації по пам'яткам архітектури;
- недостатність фінансування державних програм будівництва (придбання житла).

Транспорт та зв'язок

Структура пасажирського транспорту на території СМТГ представлена: автотранспортом: приватної форми власності - 16 перевізників, в т.ч. 5 перевізників обслуговують приміські маршрути; комунальної форми власності - КП СМР «Електроавтотранс»; електротранспортом - КП СМР «Електроавтотранс».

Загальна кількість маршрутів руху автобусів СМТГ- 53 од., в т.ч. по м. Суми - 47 (2 маршрути не обслуговуються), приміських маршрутів - 6. КП СМР «Електроавтотранс» - 11 маршрутів (1 не обслуговується), а 42 - приватні перевізники (1 не обслуговується). Загальна кількість тролейбусних маршрутів – 18 одиниць.

У січні-вересні 2021 року підприємствами автомобільного транспорту міста перевезено 297,4 тис. т вантажів, що на 21,6% більше, ніж у січні-вересні 2020 року, одночасно виконаний ними вантажообіг збільшився на 64,7% і склав 422,0 млн. ткм.

У січні-вересні 2021 року підприємствами автомобільного транспорту перевезено 12,2 млн пасажирів і виконано пасажирообіг в обсязі 52,0 млн. пас. км. Порівняно з січнем-вереснем 2020 року кількість перевезених пасажирів зменшилася на 2,0%, пасажирообіг скоротився на 2,6 відсотків.

КП СМР «Електроавтотранс» за 9 місяців 2021 року збільшено кількість тролейбусів, випущених на лінію (47,8 одиниць) на 34,3% більше у порівнянні з відповідним періодом 2020 року (35,6 одиниць), кількість випущених автобусів (22,1 одиниць) на 17,6% більше у порівнянні з відповідним періодом 2020 року (18,8 одиниць). Також спостерігається збільшення кількості перевезених пасажирів міським електротранспортом (тролейбусами міста) порівняно з відповідним періодом 2020 року на 34,4% (8,6 млн. чол.), у тому числі з платним проїздом на 28,6% (2,7 млн. чол.). Зменшено перевезення пасажирів автобусами – на 2,4% (4,0 млн. чол.), у тому числі з платним проїздом на 6,7% (1,4 млн. чоловік).

Загальна протяжність 18 тролейбусних маршрутів становить 379,0 км, що на 8,8% більше відповідного періоду 2020 року (за рахунок відкриття нового маршруту №20 «Аеропорт – Героїв Крут»). Загальна кількість автобусних маршрутів комунального транспорту становить 10 одиниць (+11,1%), крім того збільшена загальна протяжність автобусних маршрутів, яка становить 218,7 км (+14,6%).

Для забезпечення безперебійної стабільної роботи та покращення фінансового стану КП СМР «Електроавтотранс», за 9 місяців 2021 року з бюджету СМТГ здійснювалось відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами у сумі 3,6 млн. гривень, компенсаційних виплат за пільгове перевезення окремих категорій громадян – 32,1 млн. грн., надання фінансової підтримки – 39,9 млн. гривень.

КП СМР «Електроавтотранс» придбано 2 од. автобусів на суму 4,3 млн. гривень. Отримано 9 тролейбусів (перша поставка) за рахунок кредитних коштів Європейського інвестиційного банку (загальна сума кредиту – 4,0 млн. євро), залучених під місцеву гарантію.

У сфері надання **телекомунікаційних послуг** (аналогове, цифрове, HD-телебачення, Інтернет) у м. Суми працює 5 найбільших провайдерів телекомунікацій: ПКП ТРК «ІнтерТелеКом», ТОВ «ТРК «Майбуття», ТОВ «Воля-Кабель», ТОВ «SITV», компанія «Тріолан». Також доступ до Інтернет-послуг в місті забезпечується ТЦ «Радіосистеми», ТОВ «SITV», «Київстар».

Послуги електрозв'язку в м. Суми надають Сумська філія ПАТ «Укртелеком», ПП «Череда», ТОВ «Велтон.Телеком», ТОВ «Технічний центр Радіосистеми», ТОВ «Сумські телекомсистеми».

Основним оператором **електрозв'язку** в місті є Сумська філія ПАТ «Укртелеком». На сьогоднішній день оператором пропонується для своїх абонентів найширше коло послуг — від традиційних (телефонія, документальний електрозв'язок) до найсучасніших (оренда цифрових каналів і трактів, послуги доступу до мережі Інтернет, Frame Relay, WiFi, тощо). Послуги поштового зв'язку в місті надаються Сумською дирекцією Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта», що нараховує 18 відділень поштового зв'язку в місті Суми та 6 відділень поштового зв'язку в сільських населених пунктах СМТГ.

Проблемні питання у галузі транспорту та зв'язку:

- зношеність тролейбусної контактної мережі;
- значний знос транспортних засобів;
- повільні темпи оновлення рухомого складу транспорту, зокрема, комунальної форми власності;
- недостатній рівень якості міських пасажирських перевезень;
- недостатній обсяг вільних обігових коштів для проведення капітальних ремонтів міського пасажирського транспорту, у тому числі комунального;
- недостатній рівень забезпечення населення, підприємств, установ і організацій інтерактивними телекомунікаційними послугами;
- нескоординованість дій операторів телекомунікацій та відсутність єдиного підходу до вирішення проблемних питань розвитку телекомунікацій;
- використання на стаціонарних телекомунікаційних мережах морально застарілого та фізично зношеного аналогового обладнання.

Енергозбереження та енергозабезпечення

Програма підвищення енергоефективності в бюджетній сфері Сумської міської територіальної громади на 2020-2022 роки затверджена рішенням Сумської міської ради від 18 грудня 2019 року № 6108 - МР (зі змінами) і передбачає реалізацію енергетичної політики міста Суми, спрямованої на підвищення енергоефективності будівель комунальних некомерційних підприємств Сумської міської ради, бюджетних установ, що утримуються за кошти бюджету СМТГ, додержання стандартів та вимог в енергетичній сфері, ефективне функціонування системи енергетичного менеджменту відповідно до ISO 50001.

Фактичний обсяг фінансування заходів Програми за 9 місяців 2021 року за інформацією головних розпорядників бюджетних коштів склав 37,6 млн. грн., (кошти бюджету СМТГ – 18,1 млн. грн., грантові кошти Європейського Союзу – 14,7 млн. грн., кредитні кошти НЕФКО – 4,7 млн. грн., кошти ДБ – 0,1 млн. грн.).

У закладах галузей «Освіта», «Охорона здоров'я», «Культура і мистецтво» проведено заходи із термомодернізації будівель. У ССШ №№ 7, 29 розпочато роботи з капітального

ремонту покрівель з утепленням. Виготовлено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт покрівлі з утепленням будівлі Сумської гімназії № 1. У ДМШ №1 утеплено 435,5 м² даху з заміною покрівельного килиму. Розроблено проектно-кошторисну документацію на енергоефективну термомодернізацію (капітальний ремонт) будівлі жіночої консультації КНП «Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії» Сумської міської ради.

У консультативно-діагностичному відділенні № 2 КНП «ДКЛ Святої Зінаїди» Сумської міської ради, за адресою: вул. І. Сірка, 3 завершено капітальний ремонт тепlopункту (облаштування системи автоматичного регулювання споживання тепла).

Продовжується робота з впровадження Сумської міської системи моніторингу теплоспоживання будівель в освітніх закладах та установах. До системи дистанційного моніторингу «Сумська міська система моніторингу теплоспоживання будівель» підключено ДНЗ №№ 6, 10, 15, 16, 31, 32, 39, ЗДО №30, третій корпус класичної гімназії.

У звітному періоді реалізовувались проекти за рахунок міжнародної технічної допомоги та кредитів міжнародних фінансових організацій, а саме: «Підвищення енергоефективності в освітніх закладах м. Суми» (ССШ №№ 7, 9, ЗОШ № 20), «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми», «Впровадження Європейської Енергетичної Відзнаки в Україні», «Енергоефективна термомодернізація (капітальний ремонт) будівлі стаціонару (новий корпус, 3-х поверхова будівля) комунального некомерційного підприємства «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради за адресою: м. Суми, вул. Троїцька, 28».

У рамках реалізації грантового проекту ЄС «Підвищення енергоефективності в освітніх закладах м. Суми» (ССШ №№ 7, 9, ЗОШ № 20) завершуються роботи з термомодернізації: у ССШ № 9 утеплено 39 м² цоколю, 2,5 тис. м² фасаду, 2,8 тис. м² покрівлі. У ССШ №7 замінено 117,22 м² вікон, 26,2 м² дверей, утеплено 1,2 тис. м² фасаду, 71,1 м² цоколю, 13 м² фундаменту. У ЗОШ № 20 виконано капітальний ремонт системи освітлення, встановлено 1105 світлодіодних ламп.

У рамках співпраці з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО) завершено енергоефективну термомодернізацію (капітальний ремонт) будівлі стаціонару (новий корпус, 3-х поверхова будівля) комунального некомерційного підприємства «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради за адресою: м. Суми, вул. Троїцька, 28. Замінено 22,7 м² віконних блоків, 7,3 м² дверних блоків, утеплено 108,9 м² цоколю (надземна частина), 69,5 м² фасаду, 81,9 м² перекриття знизу, 782 м² горища.

У рамках проекту «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми» проведено тендерні процедури на закупівлю робіт з проектування та капітального ремонту, а також послуг щодо нагляду за капітальним ремонтом дошкільних навчальних закладів.

Відповідно до завдань проекту «Впровадження Європейської Енергетичної Відзнаки в Україні» розпочато розробку «Муніципального енергетичного плану для міста Суми». У рамках реалізації енергетичного проекту «Капітальний ремонт будівлі (утеплення фасаду) Комунальної установи Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 2 ім. Д. Косаренка м. Суми, Сумської області», який підтримано Державним секретаріатом Швейцарії з економічних питань, виконано утеплення 629 м² фасаду теплоізоляційними плитами з мінеральної вати. Виготовлено сертифікат енергетичної ефективності.

У січні 2021 року за участі представників німецької фірми TUV SUD з представництвом в Україні проведено ресертифікаційний аудит (перевірку) системи енергетичного менеджменту в бюджетній сфері, за результатами якого отримано другий сертифікат відповідності системи енергетичного менеджменту вимогам міжнародного стандарту ISO 50001:2018.

Відповідно до інформації підприємств-надавачів послуг щодо споживання енергоносіїв:

- КП «Міськводоканал» споживання електроенергії скоротилося на 2,7% порівняно з І півріччям 2020 року;

- по АТ «Сумигаз» споживання природного газу населенням скоротилося на 0,9% порівняно з І півріччям 2020 року, по інших категоріях споживачів збільшилась - на 4,2%.

Проблемні питання в сфері енергозбереження:

- швидке зростання тарифів на енергоресурси;
- обмежені фінансові можливості для здійснення масштабної комплексної термомодернізації будівель соціально-культурної сфери;
- недостатній рівень обізнаності щодо нормативних вимог до впровадження енергозберігаючих заходів у виконавців заходів.

Споживчий ринок

Внутрішня торгівля в місті є однією із сфер, яка найбільш динамічно розвивається. Будівництво нових сучасних закладів торгівлі здійснюється за рахунок власних коштів суб'єктів підприємницької діяльності. Станом на 01.01.2021 року СМТГ має понад 1300 об'єктів роздрібно торгівлі (магазинів):

- по реалізації продовольчих товарів – понад 450, із них здійснюють роздрібну торгівлю торгові мережі: «Сільпо», «ЕКО - маркет», «АТБ маркет», загальна кількість яких складає до 30 одиниць; місцеві торгові мережі: «Маркет Сам», «Дари моря», «Кошик», «Амбар - маркет», «Наш маркет», «Веселка», «Продуктова хатка» та інші. Чисельність фірмових продовольчих магазинів налічує понад 80 магазинів, серед яких є магазини місцевих товаровиробників: «Оберіг» (тверді сири та кисломолочна продукція); «Дари моря» (риба та рибні напівфабрикати); «Сумська паляниця» (хлібо-булочні вироби); «Ля філе» (м'ясо та м'ясні напівфабрикати) та інші.

- по реалізації непродовольчих товарів до 850 об'єктів (ТЦ «Київ», «ЦУМ», ТЦ «Лабіринт», ТЦ «Євробазар»; по реалізації побутової техніки: «Ельдорадо», «Comfi», «Фокстрот»; маркет будівельних матеріалів «Рона», «Віста», «Епіцентр»; торгово-розважальні центри: «Лавина», «Атріум», «Мануфактура»).

За 9 місяців 2021 року мережа об'єктів роздрібно торгівлі, закладів ресторанного господарства на території Сумської міської територіальної громади поповнилась за рахунок відкриття 103 об'єктів роздрібно торгівлі (77 об'єктів роздрібно торгівлі (магазинів), 24 закладів ресторанного господарства; 2 об'єкти по наданню побутових послуг населенню). В той же час за відповідний період відбулось закриття 43 об'єктів роздрібно торгівлі та закладів ресторанного господарства. Відкриття об'єктів торгівлі дає можливість створювати нові робочі місця працевлаштовуючи жителів СМТГ.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібно торгівлі (юридичних осіб) міста за січень-червень 2021 року склав 4446,4 млн. грн. (+23,5% до відповідного періоду 2020 року), індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту (у порівнянних цінах) до відповідного періоду попереднього року – 114,4 відсотки.

Мережа закладів ресторанного господарства налічує понад 420 об'єктів та поновлюється за рахунок відкриття закладів з невеликою кількістю посадочних місць. Швидкими темпами зростає кількість закладів класу «фаст-фуд», міні-пекарень та піцерій, кав'ярень та кондитерських (складають майже 70% від загальної чисельності закладів), які користуються великим попитом у населення.

Здійснюють господарську діяльність з надання побутових послуг населенню 800 суб'єктів господарювання. В обсягах побутових послуг, наданих населенню міста, домінують послуги: перукарень, салонів краси, по технічному обслуговуванню автомобілів, ремонт одягу та предметів особистого вжитку тощо.

Працює 11 ринків (загальною торговельною площею всіх ринків становить близько 38,0 тис. кв. м) за спеціалізацією: 1 продовольчий, 2 непродовольчих та 8 змішаних, на яких облаштовано 3950 торговельних місць, у тому числі 844 торговельних місць для реалізації сільськогосподарської продукції.

Для забезпечення дотримання ветеринарно-санітарних норм і правил на ринках міста Суми працює п'ять лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи, розташованих на території ринків. Проводиться моніторинг ринків з питань дотримання Правил торгівлі на ринках міста Суми.

З метою організації та впорядкування сезонної торгівлі рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради на території міста визначені та затверджені місця, де можна

здійснювати торгівлю овочами, фруктами, безалкогольними напоями за умови укладання угод на розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності.

Проблемні питання галузі торгівлі:

- відсутність повноважень у органів місцевого самоврядування здійснювати заходи нагляду (контролю) у суб'єктів господарювання з питання дотримання ними законодавства у сфері захисту прав споживачів, торговельного та побутового обслуговування населення, виконання робіт (надання послуг);
- наявність стихійної торгівлі на вулицях міста;
- наявність незаконно встановлених тимчасових споруд, в яких здійснюється торгівля з порушенням санітарних норм та правил, що призводить до погіршення якості товарів та обслуговування населення.

Житлово-комунальне господарство

Діяльність у сфері житлово-комунального господарства спрямована на утримання та експлуатацію об'єктів житлово-комунального господарства (експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду, забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства, надійної та безперебійної експлуатації ліфтів), благоустрій міста, фінансову підтримку комунальних підприємств тощо.

Станом на 01.10.2021 житловий фонд міста Суми складає 1823 житлових будинки з різною формою управління: 313 ОСББ; 781 будинків, які самостійно обрали управителя; 13 будинків, які обрали самостійну форму управління; 716 житлових будинки, по яким проведений конкурс на призначення управителя.

За 9 місяців поточного року на капітальний ремонт житлового фонду, в т. ч. відповідно до Порядку використання бюджетних коштів для участі Сумської міської ради в організації та співфінансуванні капітального ремонту багатоквартирних будинків (рішення Сумської міської ради від 29.01.2020 № 6369-МР (зі змінами), спрямовано 4,2 млн. грн., в тому числі на оплату робіт, виконаних у 2020 році роботи – 0,8 млн. гривень. Виконувались роботи в 16 житлових будинках, а саме: капітально відремонтовано 118 п/м мереж холодного водопостачання, 560 кв. м покрівель тощо.

На забезпечення надійної та безперебійної експлуатації ліфтів, в т. ч. відповідно до Порядку використання бюджетних коштів для участі Сумської міської ради в організації та співфінансуванні капітального ремонту багатоквартирних будинків спрямовано 10,4 млн. грн., в тому числі на оплату робіт, виконаних у 2020 році роботи – 0,1 млн. гривень. Виконано капітальний ремонт 44 ліфтів та 4 ліфтів на умовах співфінансування. Проведено експертне обстеження 4 ліфтів, виготовлена проектна документація на капітальний ремонт 20 ліфтів.

З метою стимулювання населення до впровадження енергоефективних та енергозберігаючих заходів у житлових будинках, відповідно до Порядку відшкодування з міського бюджету відсотків за кредитами, залученими населенням (фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами) на впровадження енергозберігаючих заходів (рішення Сумської міської ради від 02.12.2015 № 43-МР зі змінами) з бюджету СМТГ спрямовано 1,3 млн. гривень. Відшкодовано з міського бюджету відсотків за кредитами 275 фізичним особам та 41 об'єднанню співвласників багатоквартирних будинків.

На благоустрій СМТГ за підсумками 9 місяців 2021 року спрямовано коштів бюджету СМТГ 216,8 млн. гривень. Зокрема, на виконання робіт з: поточного ремонту (29,1 тис. кв. м) та утримання вулично-дорожньої мережі спрямовано 101,9 млн. гривень; капітального ремонту доріг та прибудинкових доріг - 38,6 млн. грн. (в т.ч. оплата робіт, виконаних у 2020 році – 0,9 млн. грн.), відремонтовано 38,1 тис. кв. метрів; улаштування та поточного ремонту огорож вздовж проїзної частини, поточного ремонту тротуарів з влаштуванням пандусів, улаштування нових та розширення існуючих тротуарів та велосипедних доріжок, встановлення дорожніх знаків, поточного ремонту, встановлення та благоустрою зупинок громадського транспорту - 6,7 млн. грн.; поточного ремонту та утримання мереж вуличного освітлення - 6,9 млн. грн.; капітального ремонту мереж вуличного освітлення – 1,4 млн. грн.; озеленення - 17,8 млн. гривень.

Тарифна політика у місті проводилась виконавчими органами Сумської міської ради та державними органами в межах повноважень відповідно до чинного законодавства.

У січні-вересні 2021 року населенням м. Суми сплачено за житлово-комунальні послуги 909,2 млн. грн. (111,7% нарахованих за цей період сум).

На кінець вересня 2021 року заборгованість населення міста зі сплати за постачання теплової енергії та гарячої води становила 179,4 млн. грн., за управління багатоквартирним будинком – 70,3 млн. грн., за централізоване водопостачання та водовідведення – 56,2 млн. грн., за надання послуг з вивезення побутових відходів – 20,3 млн. гривень.

Проблемні питання галузі житлово-комунального господарства:

- високий ступінь зносу житлового фонду, в тому числі ліфтового господарства, мереж вуличного освітлення, водопостачання та водовідведення, очисних споруд;
- недостатній рівень конкурентного середовища на ринку послуг з управління та утримання будинків, споруд, прибудинкових територій;
- недостатній рівень технічного стану дорожньої інфраструктури;
- недосконалість існуючої системи збору твердих побутових відходів;
- недостатність існуючих площ для утилізації ТПВ.

Оплата праці та соціально-трудова відносини

В місті спостерігається тенденція зростання номінальних доходів населення. Разом з тим гострою соціальною проблемою в місті залишається погашення заборгованості з виплати заробітної плати. **Середньомісячний розмір заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) у 2020 році склав 10768 грн., що на 12,7% більше ніж у 2019 році та на 10,0% перевищує обласний показник. **Середньооблікова кількість штатних працівників** підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) у 2020 році склала 71,8 тис. осіб, що на 0,7% більше показника 2019 року. **Фонд оплати праці штатних працівників** підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) у 2020 році склав 9,3 млрд. грн., що на 13,5% більше ніж у 2019 році.

Відповідно до Закону України від 04.03.2021 № 1320-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання надмірному тиску на суб'єктів господарювання», з початку року заходи контролю стосовно додержання законодавства про працю не проводилися в зв'язку з відсутністю змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 823 «Деякі питання здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю».

Протягом 9 місяців 2021 року працівниками управління з питань праці Сумської міської ради, у відповідності до повноважень, було відвідано 1225 суб'єктів господарювання з метою проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань дотримання законодавства про працю та оформлення трудових відносин та охоплено цією роботою 1872 працівника. За результатами відвідувань легалізовано 9 працівників шляхом укладання роботодавцями з ними трудових договорів, здійснено державну реєстрацію 4 фізичних осіб-підприємців.

Станом на 01.10.2021 заборгованість із заробітної плати на загальну суму 251,4 млн. грн. мали 8 роботодавців міста, у тому числі: 248,8 млн. грн. (або 99,0%) заборгованості мали 7 економічно активних підприємств, з них: 224,5 млн. грн. або 89,3% загальної суми заборгованості по місту належить АТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання»; 2,6 млн. грн. (1,0%) заборгованості належить ТОВ «Маш-Сервіс», яке припинило подавати звіти.

З керівниками підприємств-боржників опрацьовувалися причини виникнення заборгованості із заробітної плати; проведено організаційну роботу щодо укладання та затвердження графіків погашення підприємствами міста Суми заборгованості із заробітної плати, встановлено контроль за їх виконанням. У результаті проведеної роботи згідно з оперативними даними протягом січня – вересня 2021 року забезпечено погашення підприємствами міста заборгованості із заробітної плати на загальну суму 62,3 млн. гривень.

З метою здійснення контролю на постійній основі проводиться моніторинг стану погашення заборгованості із заробітної плати працівникам підприємств, установ та організацій усіх форм власності та опрацьовується інформація по підприємствах, які належать до «групи ризику» і на яких існує вірогідність виникнення заборгованості із заробітної плати. Інформація щотижнево розглядається на апаратних нарадах при міському голові та заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради відповідно до розподілу обов'язків.

За 9 місяців 2021 року зареєстровано 189 **колективних договорів**, зміни та доповнення до них, якими охоплено 16,5 тис. працюючих. Надано методичну допомогу щодо змісту, порядку укладання та реєстрації колективних договорів представникам 503 підприємств.

Проблемні питання:

- нарахування заробітної плати за кваліфіковану працю в мінімальному розмірі, застосування праці в скороченому режимі робочого часу, приховування і видача заробітної плати в «конвертах»;
- наявність значної заборгованості із заробітної плати, зокрема через скрутне фінансове становище і збитковість більшості підприємств виробничої сфери, недостатність обігових коштів, несвоєчасність розрахунків замовників за виконання робіт та надання послуг.

Зайнятість населення та ринок праці

Станом на 01.10.2021 на обліку в Сумському міському центрі зайнятості перебували 2127 осіб з числа зареєстрованих безробітних (- 40,1% до відповідної дати 2020 року), в т. ч.: особи, які займали робітничі міста – 626 осіб; які займали посади службовців – 1338 осіб; особи без професії або такі, що займали місця, які не потребують спеціальної підготовки – 163 осіб.

Послугами центру зайнятості скористались 7564 особи з числа зареєстрованих безробітних. Усього з початку 2021 року зареєстровано 4859 осіб з числа тих, що шукає роботу, в т.ч. отримали статус безробітного – 3987 осіб.

За сприяння Служби зайнятості працевлаштовані 2556 осіб. Рівень працевлаштування безробітних – 27 відсотків.

Найбільша питома вага працевлаштованих безробітних припадає на такі галузі економіки, як: переробна промисловість (виробництво); оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 19%; освіта – 15%; професійна, наукова та технічна діяльність; будівництво – 7%; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги – 6 відсотків.

Професійна підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації здійснювалися з урахуванням потреб ринку праці. Протягом січня-вересня 2021 року проходили навчання 109 осіб. На виконання робіт тимчасового характеру направлено 10 осіб.

Актуальна база вакансій станом на 01.10.2021 налічувала 1121 одиниці, у т.ч. для робітників – 687 од., службовців – 320 од., для осіб, які не мають професії або займали місця, що не потребують спеціальної підготовки – 114 од.; навантаження на одне вільне робоче місце зареєстрованих безробітних становить – 2 особи, середня тривалість зареєстрованого безробіття на одну особу становить – 136 календарних днів.

У січні-вересні 2021 року 17 безробітних працевлаштовані на нові робочі місця до 8 роботодавців з компенсацією єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

В січні-вересні 2021 року створено 3231 нове робоче місце, що складає 59,8% від запланованого на рік (5400). Серед новостворених робочих місць 1169 – у юридичних осіб та 2062 – в малому бізнесі (зареєстровано 1596 фізичних осіб як суб'єктів підприємницької діяльності, укладено 466 трудових договорів між підприємцями та найманими працівниками). Найбільше робочих місць серед юридичних осіб створено в торгівлі – 61,5%; у будівництві – 7,6%; у промисловості – 6,1%; у закладах охорони здоров'я – 6,0%. Чисельність зареєстрованих фізичних осіб-підприємців в 1,6 рази (на 569 осіб) перевищує чисельність тих, що припинили діяльність (1027 осіб).

Проблемні питання зайнятості населення та ринку праці:

- дисбаланс попиту та пропозиції робочої сили на ринку праці;
- низький рівень заробітної плати по заявлених роботодавцями вакансіях на кваліфіковані робочі місця;
- обмеження видатків Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на період дії карантину;
- обмеження можливості створення нових робочих місць на більшості підприємств та фізичними особами – підприємцями внаслідок спаду обсягів виробництва та реалізації послуг через запровадження карантинних обмежень;
- ліквідація робочих місць, викликана сезонним характером будівельних та сільськогосподарських робіт, діяльності літніх торгівельних майданчиків.

Соціальний захист населення

Соціальна політика на місцевому рівні реалізується через виконання функцій призначення і виплат державних соціальних допомог, надання пільг та житлових субсидій.

56% сімей СМТГ (понад 60 тисяч із 109 тисяч сімей) охоплені системою соціального захисту з питань надання державної підтримки.

В 2021 році житлові субсидії та пільги надаються в грошовій формі з рахунок коштів державного бюджету. 32 тисячам домогосподарств нараховано житлових субсидій на 177,9 млн. гривень, в тому числі в грошовій готівковій формі – 196,2 млн. гривень, в грошовій безготівковій - 15 млн. гривень. Середній розмір субсидії складає 1287,22 гривень/домогосподарство, який у порівнянні з відповідним періодом 2020 року (819,72 гривень/домогосподарство) збільшився на 57,0 відсотки.

12,4 тис. пільговикам надано пільги на оплату житлово-комунальних послуг на 76,2 млн. гривень, в тому числі в грошовій готівковій формі – 4,6 тис. особам (33,3 млн. грн.), в грошовій безготівковій – 7,8 тис. особам (42,9 млн. гривень).

Обсяг нарахованих пільг за 9 місяців 2021 року (76,2 млн. гривень) в порівнянні з 2020 роком (62,2 млн. гривень) більше на 14 млн. гривень або 22,5%, а середній розмір пільги збільшився на 30,2% (731,18 грн./пільговика за 9 місяців 2021 року проти 561,39 грн./пільговика у відповідному періоді 2020 року).

Різними видами державної соціальної допомоги користувалися 15,4 тис. сімей, зокрема з числа малозабезпечених, сімей з дітьми, сімей осіб з інвалідністю з дитинства та дітей з інвалідністю (в 2020 році – 15,9 тис. сім'ї), яким призначено та профінансовано допомоги на 264,2 млн. гривень.

Також на обліку перебуває понад 4,5 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Виплату щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, проведено 874 сім'ям (1,5 тис. особам) на 11,3 млн. гривень.

Виконуються програми соціального спрямування «Милосердя» та «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей», відповідно до яких окремим категоріям громадян територіальної громади надаються додаткові соціальні гарантії та пільги.

Так, на виконання програми «Милосердя», якою охоплено більше 65 тисяч осіб, за рахунок коштів бюджету громади спрямовано 51,1 млн. гривень, програми «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей» - 20,1 млн. гривень (охоплено більше 3 тисячі захисників України та членів їх сімей).

Увага міської влади приділяється підтримці мешканців територіальної громади, які опинилися в складних життєвих обставинах. З початку року 668 мешканцям громади за рахунок коштів бюджету СМТГ надано допомогу для вирішення нагальних питань в сумі 5,3 млн. гривень, в тому числі 190 особам за рахунок коштів, що передбачені в бюджеті СМТГ на виконання виборчих програм та доручень виборців в сумі 3,7 млн. гривень. Також 707 тис. гривень направлено для надання 4 громадянам цільової матеріальної допомоги для проведення невідкладного лікування та вирішення соціально-побутових питань.

6 сім'ям, в яких виховуються діти, хворі на онкологічні та онкогематологічні захворювання, виплачено одноразову матеріальну допомогу, для придбання лікарських засобів та виробів медичного призначення (307 тис. гривень).

Надаються додаткові пільги по оплаті за житлово-комунальні послуги 11 сім'ям (13 особам) загиблих в Афганістані воїнів-інтернаціоналістів, Почесному громадянину міста Суми, 608 Почесним донорам України, 45 сім'ям (59 особам) осіб з інвалідністю по зору I-II групи, 31 сім'ї (93 особам), в яких виховуються онкохворі діти, діти, хворі на спінальну м'язову атрофію або бульзний епідермоліз, 198 особам з інвалідністю з дитинства I-II групи з діагнозом ДЦП та дітям з інвалідністю з діагнозом ДЦП. Всього за звітний період на надання вищезазначених пільг профінансовано 1,8 млн. гривень.

Враховуючи те, що з 2016 року в Державному бюджеті України не передбачаються видатки на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян та інших передбачених законодавством пільг, на зазначені цілі з бюджету громади спрямовано 33,6 млн. гривень.

Захисникам України та членам їх сімей за рахунок коштів бюджету громади надано матеріальної допомоги у сумі 1,8 млн. гривень, в тому числі 61 особі, які опинилися в складних життєвих обставинах – 0,6 млн. гривень.

Забезпечено виплату щомісячної допомоги 26 дітям загиблих (померлих) захисників України та 4 особам з інвалідністю внаслідок війни I групи з числа захисників України (0,7 млн. гривень).

Організовано безоплатне харчування 523 дітей, батьки яких є захисниками України або загиблими (померлими) захисниками України, в закладах дошкільної освіти та 1,4 тис. учнів закладів загальної середньої освіти, вихованців та учнів навчально-виховних комплексів (профінансовано 2,3 млн. грн.).

Для забезпечення додаткового медичного обслуговування захисників України та членів сімей загиблих (померлих) захисників України було спрямовано 0,4 млн. грн. та надано послуги 337 особам.

Комунальною установою *«Сумський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) «Берегиня»*, надано соціальних послуг 3,1 тис. громадянам.

75 соціальних робітників на дому надали послуги 943 особам з числа одинокопроживаючих мешканців громади, в тому числі 63 особам з приєднаних до міста громад, де найбільш затребуваною є допомога у доставці продуктів харчування та ліків, доставці води з колодязів.

350 мешканців навчаються в *«Університеті третього віку»*, в якому функціонує 12 факультетів.

В період карантинних обмежень робота проводиться в онлайн режимі через платформу ZOOM та «Клас-room», в соціальних мережах, в групах у вайбері: так, проведено 124 майстер-класів в декоративно-ужиткового мистецтва, 13 онлайн конкурсів з врученням подарунків переможцям. Взято участь у Міжнародному фестивалі театральних колективів «BEGASES», Міжнародному фестивалі театральних колективів «Театральні зустрічі», Всеукраїнському флешмобі відеочитань у соціальних мережах ждо Дня народження Ліни Костенко, I-му Всеукраїнському Фестивалі – конкурсі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва «Осінній вернісаж - 2020». Також запроваджено щоденну роботу з особами з інвалідністю на свіжому повітрі в оздоровчо-культурному напрямку. Проводиться індивідуальна робота з тяжкохворими особами з інвалідністю за місцем їх проживання, охоплено 12 осіб.

Щовівторка та щочетверга 53 малозахищених громадянина отримують безкоштовні обіди в їдальні та 47 отримувачам здійснюється доставка додому соціальними робітниками (в поточному році доставлено 5,4 тис. обідів, на що з бюджету громади профінансовано 243 тис. грн.).

В рамках реалізації спільного з ПАТ *«Сумська Паляниця»* проєкту *«Соціальний Хліб»*, щотижня 300 одиноких громадян забезпечуються хлібобулочними виробами: всього з початку року безкоштовно видано 20,1 тис. одиниць хлібобулочних виробів.

93 особи скористалися транспортною послугою *«Соціальне таксі»* (надано 3,9 тис. послуг), в тому числі 26 осіб постійно користуються таксі для проведення процедур гемодіалізу.

Забезпечено функціонування *Центру реінтеграції бездомних осіб* (далі - Центр), на утримання якого за звітний період профінансовано відповідно до потреб 2,4 млн. гривень.

Надано комплекс соціально-побутових, медичних послуг 135 особам відповідної категорії, у тому числі 3 особам, звільненим з місць позбавлення волі. Послугою притулку у відділенні нічного перебування Центру скористалися 75 бездомних осіб. Проведено 25 рейдів соціального патруля, результатом якого є виявлення 32 бездомних особи. На обліку у відділенні обліку бездомних осіб Центру перебуває 119 осіб.

На утримання комунальної установи *«Центр учасників бойових дій»* Сумської міської ради профінансовано 2,7 млн. гривень. Надано майже 12 тис. послуг 1,4 тис. особам, в тому числі 484 члени сімей учасників бойових дій. Вперше в 2021 році до Центру звернулися 157 учасників бойових дій (з них 18 учасників бойових дій з приєднаних громад) та 108 членів сімей. Відділенням соціальної адаптації надано 5 тис. послуг (опрацьовано 3,4 тис. звернень учасників бойових дій та членів їх сімей). Надаються медичні та реабілітаційні послуги шляхом залучення лікарів на договірних засадах: надаються послуги невролога, терапевта, психотерапевта, фізіотерапевта, а також бальнеологічні та електролікувальні послуги. Всього медичні та реабілітаційні послуги отримали 2,7 тис. осіб (6,3 тис. послуг).

Вперше в 2021 році запроваджено надання транспортної послуги, яку отримали 15 учасників бойових дій та членів їх сімей.

Проблемні питання соціального захисту:

- збільшення кількості мешканців, які потребують матеріальної допомоги, зокрема через здороження вартості лікарських засобів та препаратів медичного призначення, відсутність коштів в достатньому обсязі для безкоштовного вирішення оперативного лікування, зокрема, онкозахворювань;
- низький рівень безперешкодного доступу до об'єктів інфраструктури та дорожнього господарства СМТГ для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Охорона здоров'я населення

Забезпечувалась стабільна робота закладів охорони здоров'я. Робота галузі у I півріччі 2021 року характеризується такими основними показниками, а саме: проліковано хворих у денних стаціонарах на 0,1% менше ніж за 9 місяців 2020 року (2,4 тис. осіб); проліковано хворих у звичайних стаціонарах – на 29,1% більше ніж за 9 місяців 2020 року (29,8 тис. осіб); кількість відвідувань у поліклініках та ЦПМСД – на 16,8% більше ніж за 9 місяців 2020 року (1,1 млн. випадків). Для стаціонарного лікування хворих міста Суми у лікувальних закладах розгорнуто 1425 ліжок (+14,5% до відповідного періоду 2020 року).

З метою інформування населення щодо діяльності галузі «Охорона здоров'я» проведено 4 брифінги, 44 лекції, 231 бесіда, відбулося 19 виступів на радіо, 34 – по телебаченню, надруковано 222 статті в газетах та інтернет виданнях. Усі структурні підрозділи галузі «Охорона здоров'я» щоденно працюють над покращенням, збереженням, а в багатьох випадках і рятіванням життя хворих.

Для надання допомоги хворим на коронавірусну хворобу COVID-19 перепрофільовано стаціонарні ліжка: в КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР – 115 для надання допомоги дітям області; в КНП «Клінічна лікарня № 5» СМР – 250 ліжок; в КНП «Клінічна лікарня № 4» СМР – 30; в КНП «Центральна міська клінічна лікарня» СМР- 50 ліжок; в КНП «Клінічна лікарня св. Пантелеймона» СМР- 102 ліжка.

Стоматологічна допомога надається стоматологічною поліклінікою потужністю 600 відвідувань у зміну, а також стоматологічним відділенням КНП «Клінічна лікарня № 4» СМР.

З метою покращення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я відповідно до рамкових вимог лікарень інтенсивного лікування I та II рівнів за рахунок коштів бюджету СМТГ було придбано дороговартісного обладнання на загальну суму 64,8 млн. грн. (КНП «Центральна міська клінічна лікарня» СМР - 10,8 млн. грн., КНП «Клінічна лікарня № 5» СМР - 13,0 млн. грн., КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР - 13,9 млн. грн., КНП «Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії» СМР - 5,1 млн. грн., централізовані закупки управління охорони здоров'я СМР - 22,0 млн. грн.).

Медичними закладами за рахунок коштів бюджету розвитку бюджету СМТГ було проведено капітальних ремонтів на загальну суму 14,8 млн. грн., а саме: КНП «Центральна міська клінічна лікарня» СМР - 1,9 млн. грн. (зокрема: капітальні ремонти системи протипожежного захисту – 1,1 млн. грн. та ліфта лікувального корпусу №1 - 0,4 млн. грн.); КНП «Клінічна лікарня №4» СМР - 3,9 млн. грн. (зокрема: монтаж (реконструкція) системи киснепостачання з кисневогазифікаційної станції - 3,0 млн. грн., капремонт електромережі - 0,88 млн. грн.); КНП «Клінічна лікарня №5» СМР - 2,9 млн. грн. (зокрема: капітальні ремонти ганку, пандусу та санвузла для маломобільних груп населення будівлі поліклініки - 0,6 млн. грн., приміщень 1-го поверху - 1,1 млн. грн., капітальний ремонт кабінету комп'ютерної томографії хірургічного корпусу №1 – 0,76 млн. грн.); КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР - 4,1 млн. грн. (зокрема, капітальні ремонти електрощитової з влаштуванням АВР та встановленням дизель-генератора - 1,4 млн. грн., вестибюля з сходовою клітиною - 1,6 млн. грн., капітальний ремонт ліфтового господарства - 0,7 млн. грн.); КНП «Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії» СМР - 2,0 млн. грн. (зокрема: реконструкція будівлі жіночої консультації із заміною ліфта пасажирського - 1,4 млн. грн., капітальний ремонт з улаштуванням вентиляції в оперблоці акушерського відділення - 0,6 млн. грн.)

Також, за рахунок коштів бюджету розвитку бюджету СМТГ (2,6 млн. грн.) на співфінансування інвестиційних проєктів, що реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку здійснювався капітальний ремонт будівлі КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР.

Крім того, передано субвенцію з бюджету СМТГ до обласного бюджету на проведення капітального ремонту приміщення для розміщення відділення невідкладної допомоги КНП «Центральна міська клінічна лікарня» Сумської міської ради – 2,8 млн. гривень.

Проблемні питання галузі охорони здоров'я:

- низький рівень здоров'я населення та недостатній рівень відповідальності населення за своє здоров'я;
- значні витрати з бюджету СМТГ на медичне забезпечення певних категорій населення, пільги яким гарантуються, державою, за відсутності чіткого розмежування рівня фінансування з державного та місцевого бюджетів;
- відтік медичних кадрів, що спричинений низьким рівнем заробітної плати.

Освіта

У період карантину всі заклади дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти забезпечили виконання чинних програм шляхом проведення онлайн-занять з дітьми за допомогою дистанційних технологій в режимі реального часу.

Усього дошкільну освіту отримують 9896 дітей, що на 433 дитини менше ніж у минулому навчальному році (451 група, раннього віку – 94 групи, дошкільного віку – 357 груп). Різними формами дошкільної освіти охоплено 10171 дітей (85%). Із них виховуються в закладах дошкільної освіти 10038 дітей, в позашкільних закладах – 133 дітей.

Завершено будівництво дошкільного навчального закладу в 12-му мікрорайоні на 160 місць. Проєктом передбачені рішення щодо доступності маломобільних груп населення до приміщень закладу (ліфт, пандуси, сходи з відповідними поручнями, санвузли).

У 15 закладах дошкільної освіти (ДНЗ №№ 2, 3, 5, 8, 12, 15, 16, 19, 22, 29, 33, 36, 40, НВК № 16, СПШ № 32) відкрито 21 інклюзивну групу, в яких виховується 41 дитина з особливими освітніми потребами. Мережа інклюзивних груп зростає з кожним роком: 2018 рік – 4 групи, 2019 рік – 9 груп, 2020 рік – 13 груп, 2021 рік – 21 група. Введено 21 посада асистента вихователя для здійснення супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

У всіх закладах дошкільної освіти міста створені сучасні умови для розвитку дітей: групи оснащені дитячими меблями, ігровим обладнанням, дидактичними посібниками.

Усі заклади дошкільної освіти підключені до мережі Інтернет, у кожному створено власні вебсайти, що сприяє використанню Інтернет-ресурсів в управлінській, навчально-методичній, освітній діяльності, роботі з батьками вихованців ЗДО, громадськістю, можливості використання новітніх комп'ютерних технологій в освітньому процесі.

У закладах створюються умови для підвищення рівня інформаційної компетентності, комп'ютерної грамотності педагогічних працівників, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Заклади дошкільної освіти №№ 2, 7, 13, 14, 15, 26, 28, 39, НВК № 11 включені в обласний освітній проєкт «Медіаосвіта», мета якого – підвищення кваліфікації, професійної майстерності, розвиток творчого потенціалу та формування критичного мислення кожного працівника.

Заклади дошкільної освіти міста є постійними дописувачами науково – методичного журналу Міністерства освіти і науки України «Дошкільне виховання», «Фантазії вихователів», «Музичний керівник», «Психолог дошкільця», та газети «Дитячий садок». У поточному році опубліковані матеріали педагогічних працівників ЗДО №№ 1, 2, 10, 13, 14, 17, 31, 33. Колективи ЗДО № 2, 27 перемогли у Всеукраїнському фотоконкурсі «Наші діти», який проводився цим журналом.

Функціонує 42 заклади загальної середньої освіти різних типів і форм власності, із них 40 закладів комунальної форми власності. У закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності навчається 30147 учнів, що на 1185 учнів (3,9%) більше порівняно з минулим навчальним роком. Загалом по місту здобувають освіту у закладах загальної середньої освіти комунальної та приватної форм власності 30317 дітей. З 1 січня 2021 року контингент учнів та мережа класів збільшилася завдяки приєднанню Стецьківського закладу загальної середньої освіти, Великочернечинського закладу загальної середньої освіти та Пушкарівської філії Великочернечинського закладу загальної середньої освіти на 730 учнів.

Зростання контингенту учнів, зокрема початкової ланки, спричинило запровадження двозмінного навчання. У 2021 – 2022 навчальному році в режимі двозмінного навчання працюють 16 закладів, що на 8 шкіл більше, ніж у минулому навчальному році. Чисельність учнів, які навчаються в другу зміну, – 4363 особи (у минулому навчальному році 2196 осіб). Згідно з п.9 статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту» за письмовими зверненнями батьків у закладах освіти міста у 2021-2022 навчальному році за рахунок міського бюджету фінансується 74 групи подовженого дня (2251 учень) та 24 виховні групи (254 учні).

Середня наповнюваність класів учнями порівняно з попереднім навчальним роком збільшилася по місту на 0,6 одиниці і складала на початок навчального року біля 28 учнів і є більша за нормативну у школах №№ 2, 6, 9, 12, гімназії № 1, класичній гімназії, СПШ №14,28,30,32.

З 1 вересня 2021 року у закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності функціонує 115 перших класів, у яких навчається 3093 учнів, 52 десятих класів.

Відповідно до наказу МОН України від 13.07.2017 року №1028 «Про проведення Всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №27, м. Суми, Сумської області протягом 2017-2021 років є учасником Всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

За період експерименту надруковано більше 40 методичних матеріалів.

Роботу вчителів початкових класів КУ ЗОШ №27 «Формування ключових компетентностей молодших школярів через гру на уроках «Я досліджую світ»: LEGO-технології в освітньому процесі» було представлено на XI Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2020». Робота була нагороджена «Золотою медаллю».

У травні 2021 року школа №27 стала учасником прямої трансляції Міністерства освіти і науки України «Агенти Змін».

Протягом 2021-2022 навчального року школа №27 продовжує експеримент впровадження Державного стандарту Базової середньої освіти.

Індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж) в 27 закладах освіти охоплено 111 учнів за різними типами навчальних програм.

Організовано екстернатну форму навчання у ЗЗСО №19 для 16 здобувачів освіти, із них: 1 екстерн отримав базову загальну середню освіту, 15 – повну загальну середню освіту.

У КУ ССШ №3 функціонують класи з вечірньою формою здобуття освіти з контингентом 66 учнів.

Закінчили 9-й клас 2453 учні, які отримали свідоцтва про здобуття базової середньої освіти. Із них за результатами річного оцінювання 62 випускники підтвердили знання високого рівня та отримали свідоцтва про здобуття базової середньої освіти з відзнакою.

Із 1270 випускників 11 класів 54 нагороджені золотою (45 учнів) та срібною (9 учнів).

Організовано та проведено в онлайн-режимі II етап Всеукраїнських учнівських олімпіад, в якому взяли участь 765 учнів. За підсумками журі II етапу учнівських олімпіад переможці отримали 342 дипломи.

У II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, взяли участь 37 учнів із 9 закладів загальної середньої освіти СМТГ. За підсумками конкурсу-захисту сумські учні вибороли 26 призових місць, 10 з яких – перші. Учениця 11 класу ССШ №10, слухачка Сумського територіального відділення МАН стала призеркою Міжнародної конференції юних дослідників ICYS-2021.

З кожним роком збільшується мережа класів з інклюзивним навчанням. Інклюзивне навчання організовано в 29 школах у 117 класах, де навчається 190 учнів. У штатні розписи закладів введено 116 посад асистента вчителя і 5 посад асистентів вихователя груп подовженого дня. Комунальна установа Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 7 імені Максима Савченка Сумської міської ради взяла участь у конкурсі - фестивалі «Краща інклюзивна практика України - 2021». Конкурс реалізувався громадською організацією «Сонячні діти Херсонщини» в рамках програми Active Citizens Ukraine за підтримки British Council Ukraine. За підсумками практика школи № 7 увійшла в десятку кращих 100 практик України.

Забезпечувалось функціонування Комунальної установи Інклюзивно-ресурсний центр №1 Сумської міської ради, робота якого спрямована на забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти. У 2021 році кількість дітей, які потребують інклюзивного навчання, зросла майже вдвічі (з 118 дітей у 2019-2020 н.р. до 198 дітей у 2020-2021 н.р.). За результатами комплексної оцінки Центром надані 734 рекомендації для дітей дошкільного віку та 201 рекомендація для дітей шкільного віку. За звітний період фахівцями проведено 158 корекційно-розвиткових занять з 11 дітьми, з них 47 занять практичним психологом, 56 – учителем-логопедом, 55 – учителем-дефектологом.

Працює 12 логопедичних пунктів у 24 школах міста. Вчителями - логопедами здійснюється усунення різних порушень усної і писемної мови, запобігання різним відхиленням мовного розвитку учнів, пропаганда логопедичних знань серед педагогів та батьків. У 2021 – 2022 навчальному році корекційну допомогу отримують 472 учні.

Підвезення дітей, які проживають поза межею пішохідної доступності до Великочернечинського ЗЗСО та Стецьківського ЗЗСО, здійснюється трьома шкільними автобусами. Загалом організовано підвезення для 127 учнів та 25 педагогів. Двома автобусами здійснюється підвезення 37 дітей з особливими освітніми потребами до Сумського багатoproфільного навчально – реабілітаційного центру № 1 та НВК № 16.

Не зважаючи на протиепідемічні обмеження, різними видами харчування вдалося охопити 15 450 учнів (60 %), гарячим харчуванням було забезпечено 11 969 учнів (42 %), школярі 1-4 класів практично 100 % отримували різні види харчування. Одноразовим харчуванням шляхом роздачі попередньо фасованої харчової продукції за єдиним меню з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог охоплено 3481 учня.

За рахунок коштів бюджету СМТГ харчуються діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які перебувають під опікою і виховуються в сім'ях; діти-інваліди; діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів; діти із числа внутрішньо переміщених осіб; учні з особливими потребами, які навчаються в спеціальних та інклюзивних класах; діти, батьки яких є захисниками України, добровольцями – захисниками України або загиблими (померлими) захисниками України, діти, батьки яких є учасниками бойових дій на території інших держав). Ці категорії дітей охоплені гарячим харчуванням на 100 відсотків.

У рамках програми «Нове шкільне харчування» почалося впровадження страв, виготовлених згідно зі «Збірником рецептів страв для харчування дітей шкільного віку в навчальних та оздоровчих закладах» Євгена Клопотенка, що дає можливість змінити старі рецепти і технології на нові нестандартні, але корисні страви із звичних продуктів. Запропоновані страви урізноманітнили звичні сніданки та обіди для учнів практично у всіх школах.

У закладах загальної середньої освіти проводиться робота щодо реалізації вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Запроваджено постійно діючі процедури, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках.

На виконання рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 18.05.2021 № 329 «Про організацію оздоровлення, відпочинку та зайнятості дітей Сумської міської територіальної громади в літній період» у червні 2021 року було організовано роботу 28 таборів з денним перебуванням при закладах загальної середньої освіти СМТГ. Відпочинком було охоплено всіх бажаючих дітей і, в першу чергу, дітей пільгових категорій. Для оздоровлення і відпочинку дітей пільгових категорій у позаміських закладах оздоровлення та відпочинку з бюджету СМТГ виділено коштів на 597 путівок.

У чотирьох закладах позашкільної освіти працюють 592 гуртки, в яких навчається 10973 здобувачі освіти, що на 211 осіб більше, ніж у минулому році. У міських та обласних закладах позашкільної освіти охоплено близько 50 % дітей. Відсоток охоплення різними формами позашкільної освіти складає 97,99.

Забезпечена активна діяльність Центру професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради, працівниками якого проведено більше 600 навчальних, процесних та індивідуальних консультацій з питань підготовки до конкурсів фахової майстерності, проходження курсів підвищення кваліфікації, організації освітньої діяльності, дистанційного навчання, проектної діяльності, роботи психологічної служби, підготовки до ЗНО.

На виконання положень пункту 20¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та розпорядження КМУ від 05.02.2020 № 94-р «Про реалізацію пілотного проекту щодо фінансування професійної (професійно-технічної) освіти», до обласного бюджету за 9 місяців 2021 року передано іншу субвенцію з бюджету СМТГ в сумі 44,5 млн. грн. на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення в закладах професійної (професійно – технічної) освіти (за учнів, місцем реєстрації яких є СМТГ). Крім того, до обласного бюджету передано субвенції: для створення навчально-практичного центру з професії «Оператор верстатів з програмним керуванням. Верстатник широкого профілю» на базі Державного професійно-технічного закладу «Сумський центр професійно-технічної освіти» в сумі 0,35 млн. грн.; на придбання предметів, матеріалів, обладнання, проведення ремонтів - 4,0 млн. гривень.

Всього за 9 місяців 2021 року за рахунок коштів бюджету СМТГ та субвенцій з державного бюджету в загальній сумі 18,2 млн. грн. здійснено придбання обладнання і предметів довгострокового користування та проведено капітальні ремонти, в тому числі монтаж системи автоматичної пожежної сигналізації, оповіщення людей про пожежу та передавання тривожних оповіщень, капітальні ремонти харчоблоків та їдалень.

Проблемні питання галузі освіти:

- обмежені технічні можливості у педагогів для якісної організації здобуття загальної середньої освіти, зокрема в умовах карантинних обмежень та заборони на відвідування закладів освіти її здобувачами;
- необхідність послідовної імплементації положень Конвенції ООН про права дитини, розбудови ефективної системи захисту прав та інтересів дитини на рівні Сумської міської територіальної громади в умовах децентралізації, створення дружнього до дітей середовища відповідно до міжнародних стандартів;
- відсутність нових інструментів громадської участі та можливості у активних учнів через конкурс отримати кошти на реалізацію власних ідей для розвитку своїх шкіл та побудови спільноти активних молодих громадян;

- недостатній рівень матеріально-технічної бази сучасних шкіл, невідповідність облаштування класу вимогам перебування в ньому дітей з особливими освітніми потребами (кабінетів психологічного розвантаження, ресурсних кімнат);
- необхідність застосування диференційованого підходу до дітей з особливими освітніми потребами для допомоги в підтримці кожній дитині відповідно до її потреб у закладах дошкільної освіти;
- невідповідність структури харчування дітей всіх вікових груп сучасним тенденціям щодо здорового харчування;
- необхідність впровадження та постійної підтримки функціонування принципів системи НАССР (системи управління безпечністю харчових продуктів) на харчоблоках у закладах освіти;
- неналежний стан пожежної сигналізації;
- зношеність внутрішніх мереж електропостачання, тепло-, водопостачання та водовідведення.

Культура, туризм

У 2021 році відбулось розширення мережі комунальних закладів культури. До складу Сумської міської централізованої бібліотечної системи увійшли 3 сільські бібліотеки (Пушкарівська, Стецьківська, та Великочернечинська). Крім того, мережа клубних закладів збільшилась на 3 одиниці: Пушкарівський та Великочернечинський будинки культури та Стецьківський об'єкт дозвілєвої роботи. За кошти бюджету СМТГ відбулось деяке покращення матеріально-технічної бази закладів культури: для бібліотек СМЦБС були придбані спеціальні меблі, обладнання, апаратура, енергозберігаючі лампи, входні двері тощо на загальну суму 181,1 тис. грн.; для мистецьких шкіл придбано навчальну документацію на суму 15,8 тис. грн.; для клубних установ – меблі, стільці та електрообладнання на суму 56,8 тис. гривень. До книжкового фонду за кошти бюджету СМТГ було придбано 242 примірники друкованої продукції на суму 30,0 тис. грн. Крім того, бібліотеки отримали 3169 примірників видань на загальну суму 176,6 тис. гривень за Програмою поповнення фондів від Українського інституту книги, за відповідною обласною програмою та в якості подарованої літератури читачами. В галузі відбулись ремонтні роботи на загальну суму 813,2 тис. грн., зокрема: поточний ремонт бібліотеки-філії № 14 (24,0 тис. грн.).

Незважаючи на особливий режим роботи міських бібліотек, спричинений карантинними обмеженнями, у звітному періоді основні показники роботи бібліотек збільшились у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року: кількість читачів – на 49,4 % і становить 62,9 тис. чол.; кількість відвідувань – на 60,2 %, становить 253,9,0 тис. разів; книговидача – на 78,6%, складає 959,2 тис. видань.

Протягом звітного періоду для активних користувачів працювали 65 безкоштовних клубів за інтересами.

В усіх бібліотеках системи створені робочі Інтернет місця для доступу до електронних ресурсів. Усього по системі таких місць 84. Найбільша кількість у ЦМБ ім. Т.Г. Шевченка (13 місць) та бібліотеках-філіях № 1 (9 місць) і № 17 (9 місць).

Враховуючи рівень комп'ютеризації Сумської ЦБС, в умовах карантинних обмежень надання бібліотечних послуг здебільшого відбувалось в інтернет-форматі. Серед великої кількості інформаційно-масових та просвітницьких заходів, які проводили бібліотекарі в оф-лайн та онлайн-форматах, слід особливо виділити панорамну виставку та челендж до Великодніх свят, до якого долучились відомі митці, письменники, журналісти, фахівці культури та знані в місті люди. Цікаво та неординарно відзначили бібліотекарі і Свято вишиванки запросивши всіх охочих приєднатись до віртуального флешмобу «Вишиванку одягаю, Україну я кохаю!». Сумська ЦБС стала активним учасником X Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал», в рамках якого 9 міських бібліотек стали майданчиками спец-проекту «Книжковий Арсенал у твоїй бібліотеці», завдяки чому мешканці міста долучились в режимі онлайн до фестивальных подій в Києві. Крім того, слід відзначити, що бібліотекарі стали активними учасниками творчого звіту міста Суми, який відбувся в День Конституції України, та приємно здивували сумчан тематичною фото-зоною. Яскраво

забарвлення додали сумські бібліотекарі і до святкування Дня незалежності України та Дня міста.

Традиційно велику увагу приділяли бібліотеки СМЦБС і популяризації української книги та героїзації осіб, які захищають нашу державність на сході та віддали життя за Україну. Проводились заходи до Дня пам'яті захисників Донецького аеропорту, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня українського добровольця, Дня Героїв України тощо.

Показник онлайн відвідувань досить високий і становить 62,3 тис. разів. Кількість запропонованого інтернет-аудиторії бібліотечного контенту перевищує 5 тис. одиниць.

Слід зазначити, що послугами міських бібліотек користуються і люди з фізичними обмеженнями. Загальна кількість таких користувачів сягає 900 чол., більшість з яких – 784 обслуговуються у спеціалізованій філії №17.

Контингент учнів мистецьких шкіл на 01 вересня 2021 року становив 1832 особи. За час карантину активізувалась участь дітей у різноманітних конкурсних заходах, які проводились у інтернет-режимі. Учні сумських мистецьких шкіл за час карантину взяли участь у 280 конкурсах та фестивалях, здобувши 762 призових місць. Кількість учасників склала 860 чол. У порівнянні з аналогічним періодом 2020 року ініціативність учнів шкіл збільшилась на 48,3 %, а результативність склала 88,6% (покращилась на 8,1%), що свідчить про високий рівень надання послуг з початкової мистецької освіти в Сумах.

Серед перемог: ГРАН-ПРІ на Міжнародних конкурсах «Віват, Львів!», «Talants of the 21st century» (Болгарія, Варна); І-ші місця на міжнародних конкурсах «Єврїка» (Республіка Білорусь), «Racconto Di Primavera» (Італія, Равена), «Golden talants of Madrid» (Іспанія, Мадрид), Канадо-український фестиваль в Торонто тощо.

З нагоди відзначення Міжнародного дня захисту дітей у приміщенні Сумської обласної філармонії було проведено культурно-мистецький проєкт «Нові імена. Майбутнє Є!».

Було проведено 20 заходів, якими охоплено 37,9 тис. чол., зокрема: урочистості до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня Конституції України, Дня народження Т.Г. Шевченка, І.М. Кожедуба, мітинг «Чорнобильські дзвони», мистецький проєкт «Нові імена. Майбутнє Є!». Через карантинні обмеження проведення більшості заходів було скасовано. Мистецький проєкт «На струнах душі» та Всеукраїнський конкурс юних музикантів «Проліски Слобожанщини» були організовані в інтернет-форматі. Цього року творчі змагання відбулися дистанційно у відкритому форматі он-лайн прослуховувань, в яких свої творчі таланти продемонстрували більше сотні учасників з різних міст України – Києва, Львова, Одеси, Харкова, Запоріжжя, Дніпра, Сум та Сумської області.

Найяскравішою подією культурно-мистецького життя став творчий звіт міста Суми «Місто, яке я люблю!» в рамках обласного фестивалю народної творчості «З любов'ю вічною до тебе, рідний краю!», присвячений 30-й річниці незалежності України. Для сумчан та гостей міста була запропонована насичена та яскрава програма. На тінистих алеях скверу Харитоненка були розгорнуті різноманітні локації, на яких свої творчі доробки представили Сумська дитяча художня школа ім. М.Г. Лисенка, Сумський Палац дітей та юнацтва, Сумський фаховий коледж мистецтв і культури ім. Д.С. Бортнянського та Сумська ЦБС. Для наймолодших відвідувачів свята була організована цікава анімаційна програма «Бульвар атракціонів», а для прихильників духової музики в Альтанці виступали Духовий оркестр 27-ї Сумської реактивної артилерійської бригади та духовий оркестр Державного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І.Г. Харитоненка Державної прикордонної служби України. Увечері на великій сцені на Театральній площі була представлена святкова концертна програма «Місто, яке я люблю!», в якій взяли участь всі заклади та установи культури, які знаходяться на території міста Суми та сумське студентство.

Відбулись заходи з нагоди відзначення Дня Державного Прапора України та Дня Незалежності України. Велика святкова програма була запропонована до Дня міста Суми: традиційні урочисті заходи, соціально-мистецький проєкт «Чарівні сумчанки. Три пелюстки жіночості», який відбувся у єврейському мистецькому дворіку; виставка робіт випускників Сумської ДХШ ім. М.Г. Лисенка «Місто, яке я люблю», що була розгорнута у сквері ім. І.Г. Харитоненка; краєзнавчий проєкт-акція «Рідному місту – з любов'ю!» та бібліо-стрім

«Корінням стародавні Суми серцем молоді!»; соціально-культурний проект «Найкращому місту - нашу любов!» з танцювальними флеш-мобами, вікторинами та майстер класами; арт-проект «Казкова країна», свято роменського мікрорайону «Ми-сумчани!» та святковий концерт на майдані Незалежності за участю кавер-гурту «Денс-бенд» та відомого гурту «Ляпіс-98».

Продовжувалась робота щодо збереження культурної спадщини міста. На державний облік взято 124 пам'ятки (19 археологічних, 85 - історичних, 15 -монументального мистецтва, 4 - садово-паркового мистецтва та 1 науки і техніки). На території СМТГ знаходяться 97 пам'яток архітектури та містобудування. Виготовлено облікову документацію на 59 об'єктів.

З метою збереження культурної спадщини та **розвитку туризму** перекладено англійською мовою туристичний сайт visit.sumy.ua. Ведеться робота у сфері маркетингових комунікацій - ведуться та наповнюються сторінки в Facebook, Instagram, Telegram. Використовуються інструменти digital маркетингу для більш якісної взаємодії з цільовою аудиторією та ефективності туристичної галузі міста. Проводилася робота зі створення відеоконтенту про туристичну привабливість міста двома мовами, брендovаних предметів. Проведено семінари щодо покращення рівня обслуговування персоналу сфери гостинності. Продовжиться робота щодо створення Туристичного інформаційного центру.

Фахівці **КУ «Агенція промоції «Суми»** працювали над поширенням позитивних знань про місто Суми, його культурний потенціал. З початку року було реалізовано 110 заходів різного спрямування, зокрема, кінопокази, майстер-класи, онлайн-квести, виставки. Вшосте у травні був проведений мистецький фестиваль «Ніч музеїв», метою якого стала популяризація музейно-галерейної справи та підтримка молодих митців (було організовано 23 локації та представлено 29 проєктів). Проведений музичний конкурс «Rock Fight Sumy|Online», велоквест «VeloLife». Взято участь у Міжнародній туристичній виставці UITT & UITM 2021 (м.Київ), де було презентовано м. Суми на всеукраїнській та міжнародній арені; у туристичній виставці-фестивалі «Мандруй Україною», присвяченій 30-річчю Незалежності України (м. Київ), де було презентовано місто Суми та брендovanу продукції на всеукраїнській та міжнародній арені.

В рамках Обласного пітчінгу проєктів за підтримки Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації та Конкурсу підтримки проєктів соціальної дії від Британської Ради в Україні за рахунок грантових коштів проведено музичний фестиваль «Sumy Rock Fest» та реалізовано проєкт «Школа амбасадорів міста Суми».

Проблемні питання у сфері культури та туризму:

- застаріла матеріально-технічна база закладів культури; необхідність проведення капітальних та поточних ремонтних робіт в закладах культури;
- необхідність оновлення бібліотечних фондів;
- необхідність комп'ютеризації сільських бібліотек;
- відсутність облікової документації на деякі об'єкти культурної спадщини;
- малорозвинена туристична інфраструктура;
- відсутність інновацій в туристичній галузі;
- незначна кількість розроблених туристичних маршрутів.

Фізична культура і спорт

Галузь «Фізична культура і спорт» має досить високий рівень розвитку. В рамках реалізації Програми розвитку фізичної культури і спорту СМТГ спрямовуються кошти бюджету СМТГ на: проведення спортивно-масових заходів (навчально-тренувальних зборів і змагань); утримання 6-ти дитячо-юнацьких спортивних шкіл (КДЮСШ № 1, КДЮСШ № 2, КДЮСШ «Суми», КДЮСШ єдиноборств, ДЮСШ з вільної боротьби, СДЮСШОР В.Голубничого з легкої атлетики); надання фінансової підтримки 5 ДЮСШ (Сумська міська ДЮСШ «Спартак», ДЮСШ «Спартаківець», ДЮСШ «Україна» ПО ПАТ «Сумбуд», міська ДЮСШ «Колос», ДЮСШ «Авангард»); утримання міського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»; надання фінансової підтримки комунальним підприємствам «Муніципальний спортивний клуб з хокею на траві «Сумчанка», «Муніципальний

спортивний клуб «Тенісна Академія»; виплата стипендії 30 талановитим спортсменам, провідним тренерам.

Станом на 01.10.2021 на території міста розташовані 139 площинні спортивні споруди, в тому числі: 34 - майданчиків з тренажерним обладнанням та нестандартним спортивним обладнанням; 18 - тенісних кортів, 13 - футбольних полів, 74 - інших майданчиків.

Загальна кількість вихованців, учнів, студентів, які охоплені фізкультурно-оздоровчою діяльністю 53,4 тис. осіб (+1,5%), відвідують заняття з фізичної культури – 46,4 тис. осіб, з них дітей і підлітків віком від 6 до 18 років – 26,2 тисяч.

У місті функціонує 22 дитячо-юнацьких спортивних школи, в яких 372 тренерів-викладачів проводять роботу з 6,5 тис. вихованцями по 49 видах спорту, з яких присвоєно спортивні розряди: 1 заслужений працівник фізичної культури і спорту України; 5 майстрів спорту України; 148 кандидатів в майстри спорту України; 237 спортсменів перших розрядів; 665 других та третіх спортивних розрядів. У місті працює міський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», у підпорядкуванні якого функціонує 7 клубів за місцем проживання та стадіон «Авангард» з тренувально-спортивним комплексом. З метою залучення мешканців міста до здорового способу життя працюють групи: туристичний клуб, велоклуб «Суми», група загально-фізичної підготовки, три групи з футболу серед ветеранів, міні-футболу та плавання. Центром організовано та проведено 26 змагань для різних верств населення, в яких взяло участь понад 1,0 тис. осіб.

Із 111 запланованих проведено 48 заходів (42,2%), а саме: 23 чемпіонатів, кубків (міні-футбол, кіокушинкай, бокс, шахи, футзал, футбол, баскетбол, тхеквандо, художня гімнастика, спортивна гімнастика та інші); 3 навчально-тренувальних збори з: спортивної радіопеленгації та спортивної аеробіки; забезпечено участь провідних спортсменів міста та їх тренерів у 22 змаганнях різних рівнів (зі спортивної аеробіки, спортивної акробатики, футболу, дзюдо, спортивної радіопеленгації, плавання).

У зв'язку з встановленням карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом та етапів послаблення протиепідемічних заходів, більшість спортивних заходів перенесено на II півріччя 2021 року.

Ведеться поліпшення матеріально-технічної та фізкультурно-спортивної баз, зокрема в МЦ ФЗН «Спорт для всіх» придбано спортивний інвентар та машину багатофункціональну (1,5 млн. грн.); КДЮСШ «Суми» придбано спортивну форму; ДЮСШ з вільної боротьби придбано борцівські мати; КДЮСШ № 2 придбано комп'ютерну техніку; ДЮСШ «Колос» придбано спортивний інвентар для відділення боксу тощо.

Проводились роботи з капітального ремонту по утепленню фасаду спорткомплексу «Авангард» на суму 1,7 млн. гривень.

Проблемні питання галузі фізичної культури і спорту:

- недостатня кількість сучасних спортивних комплексів для підготовки спортсменів, проведення змагань, зокрема всеукраїнського та міжнародного рівнів (покращення та благоустрій застарілих тенісних кортів, будівництво стадіону з хокею на траві тощо);
- недостатня кількість сучасних спортивних майданчиків, здатних задовольнити потреби жінок і чоловіків різного віку у щоденній руховій активності;
- недостатній рівень інформування суспільства про перспективи та привабливість спортивної кар'єри, що зменшує мотивацію населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом;
- невідповідність матеріально-технічної бази для забезпечення фізкультурно-оздоровчої діяльності потребам населення за місцем проживання, роботи та в місцях масового відпочинку;
- недостатній рівень забезпечення спортивним інвентарем та обладнанням закладів, що здійснюють розвиток фізичної культури і спорту в СМТГ.

Підтримка сім'ї, дітей та молоді

На 1 жовтня 2021 року на території м. Суми, за оцінкою, чисельність наявного населення складала 257,499 тис. осіб, яка зменшилася на 2,2 тис. осіб у порівнянні з початком року (за рахунок природного скорочення на 2,0 тис. осіб, за рахунок міграційного – на 0,2 тис. осіб).

Відділом молодіжної політики Сумської міської ради з метою підтримки ініціатив громадських організацій проведено міський конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства у сфері роботи з дітьми та молоддю, для реалізації яких надається фінансова підтримка з бюджету СМТГ. Переможцями стали 5 проектів. Реалізовано 5 проектів: «День Вуличної Музики 2021», «Програма розвитку скейт-парку та вуличних культур у Сумах Extreme Style Academy», «Джинсовий поет», «Благодійна Школа естетичного виховання Школярка-панянка» та наметовий табір учнівського самоврядування - «ТУСА-2021».

Для залучення молоді до державотворчих процесів традиційно організовано та проведено стажування молоді в органах місцевого самоврядування. Стажування пройшли 23 особи.

З метою національно-патріотичного виховання молоді організовано та проведено: конкурс соціальних відео-роликів «Я і Кобзар», фотоконкурс «Моя вишиванка 2021», парад вишиванок. З метою популяризації здорового способу життя відбувся міський захід «Dance battle». Для дозвілля та залучення молоді до участі у святкових заходах організовано і проведено святкову розважальну програму до Дня молоді.

З метою виявлення молодих людей, які мають визначні досягнення та здобутки у громадському, культурному, науковому, професійному житті міста, внесли значний особистий вклад у його соціально-економічний та культурний розвиток, проведено конкурс «Молодіжна еліта». Визначено було 5 переможців у номінаціях: «Сила духу», «Наукова діяльність», «Волонтерська діяльність», «Екологічна діяльність», «Культурно-мистецька діяльність». Переможці відзначені грошовою винагородою у сумі 10,0 тис. грн. кожен.

У вересні 2021 року завершено I етап Конкурсу проектів програм, розроблених інститутами громадянського суспільства у сфері роботи з дітьми та молоддю на 2022 рік. На участь у конкурсі подано 16 проектів.

Вперше реалізовано студентський фестиваль «Місто єднає молодь», під час якого відбулася урочиста студентська хода та святковий концерт за участю ЗВО Сумської міської ТГ, а саме: Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, Сумського державного університету, Сумського національного аграрного університету та Сумської філії Харківського університету внутрішніх справ.

Створено дорадчо-консультативний орган із представників молоді для консультування, розробки та реалізації молодіжної політики на території СМТГ.

З метою забезпечення молодіжного міжнародного партнерства на сторінках відділу і центру дозвілля молоді у соціальній мережі фейсбук постійно поширюється інформація про можливості участі у міжнародних та всеукраїнських фестивалях, акціях, тренінгах та ін.; розповсюджується інформація про вакансії та можливості обміну для молоді.

Центром дозвілля молоді організовано та проведено академію ораторського мистецтва, поїздки у Карпати, Чорнобиль; заходи до Дня молоді (змагання з лазертагу, квартирник, лекція з «Клінікою, дружньою до молоді», supsurfing party, Жива бібліотека «Зачекинімося», день 4 Youth); English speaking club, English movie club, Дні Європи та інше.

В Управлінні «Служба у справах дітей» Сумської міської ради на обліку знаходилось 306 дітей (+28,7% до відповідної дати 2020 року), з них 258 дитини, які перебувають у сімейних формах виховання (+20,8%), зокрема під опікою – 225 (+19,3%). Було взято на облік 69 дітей, які залишилися без піклування батьків. Всім було надано статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Із них: 43 – влаштовано під опіку, 2 – в дитячий будинок сімейного типу, 14 – до державних закладів, 4 – тимчасово влаштовано в сім'ї родичів, знайомих, 3-усиновлено, 3 – влаштовано у прийомну родину.

Функціонує 5 дитячих будинків сімейного типу (+1 будинок до відповідної дати 2020 року), у яких виховується 33 дитини, 9 прийомних сімей (-18,2%), на вихованні яких перебуває 10 дітей.

Протягом звітної періоду усиновлено 6 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Проведено 8 профілактичних рейдів, під час яких виявлено троє дітей, відносно яких вжито заходи соціально-правового характеру.

Організовано привітання до Дня сім'ї та Дня матері 43 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу, прийомних сім'ях, сім'ях опікунів, піклувальників, 20 дітей – до Дня знань.

Проведено святкові заходи для дітей, які перебувають на обліку в управлінні «Служба у справах дітей», (охоплено 203 дитини).

Сумським міським центром соціальних служб з метою подолання складних життєвих обставин було охоплено соціальними послугами 549 сімей та осіб.

Результати здійснення соціальної роботи у 2021 році: надано психологічну допомогу – 204 особам, надано сприяння в оформленні/відновленні документів, у тому числі для призначення соціальних виплат – 33 особам, надано юридичну допомогу, в тому числі допомогу в складанні позовних заяв та інших юридичних документів – 171 особі, надано гуманітарну допомогу – 186 особам. Робота щодо виявлення сімей з дітьми та осіб, які належать до вразливих груп населення, або перебувають в складних життєвих обставинах та потребують соціальної допомоги, проводиться постійно.

Послугами центру охоплена 70 сімей, в яких виховується 93 дітей, що мають ризик соціального сирітства або таких, батьки яких ухиляються від виконання батьківських обов'язків, та 40 сімей, в них 46 дітей, які цілодобово перебувають у закладах інституційного виховання за заявою батьків.

Проведено заходи з нагоди святкування Міжнародного Дня сім'ї «Щаслива родина – душа України», Дня захисту дітей, Українського Дня родини.

Було опрацьовано потребу кожного отримувача соціальних послуг в наданні гуманітарної допомоги. Для надання допомоги були залучені ресурси громади, волонтери, громадські та релігійні організації. 201 сімей, в яких виховується 380 дітей, отримали адресну допомогу у вигляді продуктових наборів, дитячого харчування, дитячих засобів гігієни, дитячого одягу, канцелярського приладдя, іграшок та солодощів.

Під соціальним супроводженням Центру перебуває 8 прийомних сімей, 1 сім'я була розформована, в зв'язку з досягненням дитиною повноліття та 5 дитячих будинків сімейного типу. З початку року у 4 патронатних родинах на тимчасовому утриманні перебувало 7 дітей. Вісімнадцять пар «наставник-дитина» отримують послугу консультування (інформування та підтримка для прийняття усвідомлених рішень у здійсненні наставницької діяльності, визначення основних проблемних моментів, які можуть виникнути, шляхів їх розв'язання, виходу та прийняття рішень у самопомозі). 8 кандидатів у наставники, пройшли навчання в цьому році та отримали сертифікати.

34 сімей опікунів/піклувальників, в яких виховувалось 39 дітей отримали комплекс послуг в рамках соціального супроводження.

Соціальною роботою, спрямованою на профілактику правопорушень в молодіжному середовищі, було охоплено 12 сімей, члени яких перебувають у конфлікті з законом.

Протягом звітної періоду до центру звернулося 120 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. В ході консультування осіб даної категорії вирішувались питання постановки на квартирний облік, поселення до соціального гуртожитку, соціальної адаптації. Проведено обстеження стану 6 житлових приміщень (будинків, квартир), що придбається для забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа за рахунок субвенції з державного бюджету.

За звітний період в комунальній установі «Центр матері та дитини» 100% клієнтів, які звернулись до установи, отримали послугу тимчасового проживання. За результатами проведеної роботи: надана реєстрація за місцем проживання – 1 особі, оформлено соціальну допомогу – 6 особам, оформлено/відновлено документи (свідоцтво про народження дитини,

відновлено паспорт, форма №13, ІПН та ін.) – 2 особам, налагоджено стосунки з соціальним оточенням, сім'єю – 4 особам, надано навички по догляду за дитиною – 7 особам, організовано медичне обстеження – 7 особам, надано гуманітарну допомогу – 7 особам. З клієнтами проводилися індивідуальні та групові заняття з курсу «Школа молоді матері» (надання навичок догляду за дитиною), «Усвідомлене батьківство» (формування материнського потенціалу, батьківської відповідальності), «Мистецтво організації побуту» (навички самообслуговування та ведення домашнього господарства) тощо. Були проведені святкові заходи до Різдва Христового, до Міжнародного жіночого дня (привітання, випічка домашніх тістечок), до Великодня (розпис писанок), до Дня матері (створення тематичного відео-проєкту), Дня сім'ї (виготовлення родинного дерева), Міжнародного дня захисту дітей (інформування клієнток, ігри з дітьми). З початку року до установи поселено 12 жінок.

Обліковується **1237 багатодітних сімей**, в яких виховується **3984 дитини**, в т.ч.: 53 родини, де виховується 5 і більше дітей. Із загальної кількості сімей користуються соціальною допомогою малозабезпеченим сім'ям 247 родин (19,7%), допомогою при народженні дитини – 112 жінок (9,3%), допомогою на дітей одиницями матерям – 59 жінок (4,9%), пільгами при оплаті за житлово-комунальні послуги – 598, безоплатним проїздом – 1663 дитини з багатодітних сімей. Кількість багатодітних сімей збільшилась у порівнянні з початком року на 26 (2,2%), чисельність дітей в них – на 61 (1,6%), встановлено статус «багатодітна сім'я» вперше 60 сім'ям, видано 65 посвідчень батьків багатодітних сімей та 142 - дитини з багатодітної сім'ї.

Відповідно до заходів програми СМТГ «Милосердя» виплачено одноразову матеріальну допомогу 12 дітям з інвалідністю з багатодітних сімей, де виховуються 2 та більше дітей з інвалідністю в сумі 28,7 тис. грн.; 42 дітям з багатодітних сімей, які в 2021 році вступили до вищих навчальних закладів, - 97,3 тис. грн.

Враховуючи вагомий особистий внесок у виховання дітей в сім'ї присвоєно почесне звання «Мати-героїня» 1 мешканці громади.

З початку року прийнято 216 заяв від батьків або осіб, що їх замінюють, щодо оздоровлення дітей пільгових категорій в дитячих центрах дитячих центрах «Артек» (м. Київ, Пуща-Водиця), «Артек-Прикарпаття» (м. Трускавець), «Соколята» (м. Хирів), «Молода гвардія» (м. Одеса), проте, внаслідок карантинних обмежень було направлено на оздоровлення та відпочинок лише 99 з них. Із загальної кількості дітей за безоплатними путівками – 59, решта 40 – з частковими доплатами від 20% до 50 відсотків.

Отримано **628 повідомлень про вчинення домашнього насильства** по відношенню до **464 осіб**. Всім постраждалим від домашнього насильства надано переліки закладів, де вони в разі потреби зможуть отримати медико-соціальну, психологічну, юридичну та інші види допомоги. З особами, які спричинили насильство, проведено профбесіди, їх офіційно попереджено про недопустимість таких дій, складено протоколи про вчинення адмінправопорушення, винесено 783 термінових заборонних приписи. На обліку в поліції перебувають з приводу вчинення домашнього насильства 528 осіб.

Проводяться **просвітницько-профілактичні заходи щодо запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми, забезпечення гендерної рівності** шляхом проведення тренінгів, семінарів, засідань «круглого столу», лекторіїв, виховних годин та практичних занять з цієї тематики, розповсюджується друкована продукція про безпечну міграцію та протидію торгівлі людьми. Налагоджено співпрацю в цьому напрямку з закладами освіти, культури та охорони здоров'я СМТГ, громадською приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини м. Суми, громадськими організаціями «Професійна Ліга соціальних працівників Сумщини» та «СМАЙЛ».

Проблемні питання у сфері підтримки сім'ї, дітей та молоді:

- складність працевлаштування та пошуку першого робочого місця молоді;
- низький рівень економічної та громадської активності молоді, участі молоді у суспільно-політичному житті міста і формуванні політики з питань, що впливають на її життя;
- недостатня налагодженість постійної партнерської співпраці з інститутами громадянського суспільства, що мають відігравати вирішальну роль у формуванні системи національно-патріотичного виховання;
- розповсюдження негативних соціальних явищ серед дітей та молоді;

- обмеженість змістовного дозвілля молоді;
- обмеженість державної підтримки на забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, що перебувають на квартирному обліку;
- обмеженість можливості працевлаштування батьків, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- складність влаштування в родину дітей старшого віку, дітей родинними групами;
- відсутність міських закладів тимчасового влаштування жінок/чоловіків з дітьми, які постраждали від домашнього насильства, не мають власного житла та засобів для утримання дітей;
- недостатній рівень попередження сімейного неблагополуччя, посилення відповідальності батьків за виховання дітей, відновлення виховної функції сім'ї та повернення до біологічних сімей дітей після перебування у закладах державного утримання;
- низький виховний потенціал деяких сімей, в наслідок чого, діти вилучаються з біологічних родин та потребують подальшого тимчасового влаштування до інституційних закладів та альтернативних форм сімейного виховання (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів);
- недостатність популяризації послуги з наставництва;
- існування домашнього насильства.

Громадянське суспільство, інформаційний простір, інформаційні технології

Інформаційний простір

Міська рада та її виконавчий комітет здійснюють цілеспрямовану роботу з реалізації державної політики в сфері інформаційного забезпечення мешканців СМТГ щодо діяльності органів влади різного рівня, актуальних питань життєдіяльності громади, області та держави в цілому.

При Сумській міській раді акредитовано 40 журналістів періодичних видань і телерадіокомпаній, електронних ЗМІ, які запрошуються на всі загальноміські заходи, апаратні наради при міському голові, засідання постійних депутатських комісій, виконавчого комітету, сесії Сумської міської ради тощо. Для представників мас-медіа організовуються брифінги, прес-тури, прес-конференції та інші медіа-заходи, готуються прес-релізи, інформаційні повідомлення та коментарі.

Організуються виступи членів виконавчого комітету, посадових осіб структурних підрозділів, депутатів міської ради на радіо та телебаченні. Так, розпорядженнями міського голови затверджено графік виступів міського голови, його заступників, керівників структурних підрозділів та комунальних підприємств у ефірі програми «Влада – сумчанам» на ТРК «Академ-ТВ», а також проведення медіа-заходів з висвітлення діяльності депутатських фракцій Сумської міської ради.

Забезпечено функціонування системи інформаційного обміну з місцевими засобами масової інформації за допомогою електронної розсилки та інформування через соціальні мережі.

Діяльність Сумської міської ради, її виконавчого комітету, структурних підрозділів висвітлювалась на ТРК «Відікон», АТВ, FM-радіо, газетах «Ваш шанс», «Панорама». Тематика публікацій у друкованих ЗМІ: реформування медичної галузі, запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, озеленення міста, проблем житлово-комунального господарства, святкові заходи тощо.

Крім того, у друкованих ЗМІ оприлюднювалися офіційні документи (проекти регуляторних актів, рішення про місцевий бюджет, його виконання та зміни до нього, нормативні акти, оголошення та повідомлення тощо). Зокрема, у бюлетені «Офіційний вісник Сумської міської ради» (8 випусків) та у газеті «Ваш шанс».

Співпраця відбувалась з низкою FM-станцій, зокрема, «Діва-радіо», Медіа сервіс (Хіт FM, Радіо Рокс, Радіо Релакс, Мелодія FM, НАШЕ радіо).

Продовжується систематичне оновлення офіційного сайту Сумської міської ради. Щодня на веб-порталі розміщується до 10-12 повідомлень у рубриці «Новини», а також

матеріали структурних підрозділів та комунальних підприємств за напрямками їх діяльності, здійснюються онлайн-трансляції, існує архів відеоматеріалів тощо. Щотижня у новинній стрічці сайту понад 50 інформаційних повідомлень.

Новини з офіційного сайту систематично поширювалися/передруковувалися іншими інтернет-ресурсами, у тому числі не лише місцевими, а й всеукраїнськими. Крім того, їх оприлюднювали на своїх шпальтах друковані ЗМІ. Таке поширення окремих новин ЗМІ доходило до 10-15 джерел.

На сайті розміщено 23,9 тис. публікацій, пов'язаних з висвітленням діяльності Сумської міської ради, її виконавчого комітету, структурних підрозділів та міського голови. Орієнтовна кількість унікальних відвідувачів на сайті міської ради склала в середньому понад 15% від загальної кількості населення.

Здійснювалось адміністрування офіційного веб-сайту, створювалися нові рубрики та сторінки відповідно до потреб структурних підрозділів та з метою поліпшення інформування мешканців про діяльність органів місцевого самоврядування, створювалися інтерактивні інструменти тощо.

Кількість зареєстрованих користувачів Інформаційного порталу Сумської міської ради – 2,1 тис. осіб.

У мережі Youtube діє канал Сумської міської ради, де розміщуються відеоматеріали з діяльності органу місцевого самоврядування, а також он-лайн трансляції сесій Сумської міської ради, засідань постійних депутатських комісій, виконавчого комітету, апаратних нарад при міському голові. Кількість переглядів відеоматеріалів на каналі склала 904,6 тисяч одиниць.

Також забезпечувалося ведення акаунтів міської ради, міського голови та підрозділу у соціальних мережах. Так, акаунт «Сумська міська рада» у соціальній мережі Фейсбук нараховує понад 5,4 тис. підписників. Тут поширюються новини з офіційного сайту Сумської міської ради, надаються відповіді на запитання та коментарі користувачів. Діє канал «Сумська міська рада» у соціальній мережі Телеграм. Забезпечувалося оновлення акаунту «Виконавчий комітет Сумської міської ради» на Єдиному веб-порталі відкритих даних.

Розвиток громадянського суспільства

Здійснювались заходи з метою залучення громадськості до вирішення питань життєдіяльності СМТГ, участі у підготовці проектів рішень виконавчого комітету та міської ради, впровадження інструментів партиципації та електронної демократії, спільної реалізації проектів, програм та заходів, ініційованих громадськими об'єднаннями тощо.

Триває реалізація проектів-переможців конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства (ІГС) у сфері розвитку громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з бюджету СМТГ на 2021 рік: «Руйнуємо гендерні стереотипи!» - популяризація гендерно збалансованого підходу в практику діяльності громадянського суспільства та представників місцевого самоврядування; «Протидія домашньому насильству через підвищення обізнаності населення та громадських активістів», «Створення онлайн-платформи/ресурсний центр «Марафон громадської участі».

На засідання виконавчого комітету, пленарні засідання сесій міської ради є вільний доступ представникам ІГС, мешканцям міста, з дотриманням санітарно-епідеміологічних норм, які беруть активну участь у обговоренні та розгляді питань життєдіяльності громади, реалізації місцевої політики.

Міський голова, його заступники, секретар міської ради беруть участь у зустрічах з мешканцями територіальної громади, на яких обговорюються шляхи вирішення проблем сумчан, напрацювання механізму співпраці влади та громади.

На Інформаційному порталі Сумської міської ради оприлюднювалися повідомлення про можливість участі у конкурсах (програмах, проектах) з метою отримання грантів та міжнародного фінансування.

Надавалося сприяння у реалізації права громадян на проведення мирних акцій та зібрань з метою захисту їх прав та інтересів (було проведено 170 масових заходів).

Громадські організації залучались до відзначення державних та пам'ятних дат.

З метою реалізації механізмів «електронної демократії» у Сумах триває робота з електронними петиціями на порталі «Єдина система місцевих петицій» <http://www.e-dem.in.ua/sumy>. До Сумської міської ради надійшло 150 електронних звернень. По 120 петиціях тривав збір підписів. Необхідну кількість підписів набрали 39 петицій. По 5 петиціям були підготовлені проекти рішень, які розглядалися на засіданні виконавчого комітету СМР, підтримано – 2. На розгляд Сумської міської ради виносилися проекти рішень по 4 петиціях, 3 підтримані. По решті були надані відповіді, що містили як роз'яснення стосовно порушених у петиціях питань, так і конкретні кроки влади щодо їх вирішення.

Проведено 6 засідання Координаційної ради з питань громадського (партиципаторного) бюджету м. Суми, на яких розглядалися питання реалізації проектів громадського бюджету, змін до Положення про громадський бюджет.

Проводилася робота з оновлення Положення про громадський (партиципаторний) бюджет Сумської міської територіальної громади. Під час розробки враховані рекомендації та пропозиції, отримані від експертів та мешканців у рамках проекту Ради Європи «Партиципативне бюджетування для підвищення рівня інклюзивності на місцевому рівні в м. Сумах», у тому числі щодо включення малозалучених категорій населення, розробленої Методології оцінювання та моніторингу громадського бюджету та ін.

Функціонує група «Суми. Бюджет небайдужості (Громадський проект м. Суми)», яка є офіційною групою щодо впровадження громадського (партиципаторного) бюджету міста.

Підтримано петицію молоді щодо впровадження у СМТГ шкільного громадського бюджету.

Спільно з ГО «Центр євроініціатив» та Мережею євроклубів Сумщини проведено заходи до Дня Європи, частково у онлайн-форматі.

Громадські організації залучались до відзначення державних і пам'ятних дат.

Надавалося сприяння інститутам громадянського суспільства, у тому числі національних меншин та іноземців щодо проведення ініційованих ними заходів, акцій та проектів.

Відбувалася співпраця з представництвами міжнародних експертних організацій щодо рейтингування рівня прозорості, рівня підзвітності, впровадження інструментів електронної демократії у Сумській міській раді.

Проблемні питання у сфері громадянського суспільства та інформаційного простору:

- недостатній рівень обізнаності громадськості з актуальних питань державної та місцевої політики, ходу та завдань економічних, соціальних реформ;
- недостатній рівень пізнаваності міста Суми в Україні та за її межами.

Інформаційні технології

З метою забезпечення функціонування ІТ-інфраструктури здійснювалися заходи: впровадження та підтримка роботи систем електронного документообігу, систем автоматизації діловодства, супровід роботи та забезпечення працездатності систем (сервісів та ІТ-послуг) виконавчих органів Сумської міської ради, забезпечення виконавчих органів програмними продуктами, підтримка роботи систем відеоспостереження виконавчих органів Сумської міської ради, підтримка систем відеоспостереження в закладах освіти міста.

Проблемні питання у сфері у сфері інформаційних технологій:

- недостатній рівень збереження конфіденційності та надійності захисту даних;
- недостатня якість навчання фахівців, зайнятих в ІТ-сфері.

Охорона навколишнього природного середовища

Основним напрямком діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища на території СМТГ було впровадження основних принципів екологічної політики та реалізації завдань Програми охорони навколишнього природного середовища Сумської міської територіальної громади на 2019-2021 роки.

За 9 місяців 2021 року надходження екологічного податку склали 3,3 млн. грн., що становить 84 % від запланованого на рік.

Фінансування завдань та заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Сумської міської територіальної громади на 2019-2021 роки за 9 місяців 2021 року склало 33,56 млн. грн., в т.ч. за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку - 8,0 млн. гривень.

У рамках реалізації програмних заходів, спрямованих на поліпшення стану навколишнього природного середовища СМТГ, забезпечено:

- виконання робіт з реконструкції (санації) самотічного каналізаційного колектору Д 600-800 мм від вул. Харківська, 32 по вул. Сумсько-Київських дивізій до КНС-6 (замінено 928,2 п. м трубопроводу Д-500 мм та 185 п. м трубопроводу Д 630 мм);
- укладення договорів на виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єктах: «Реконструкція (санація) самотічного каналізаційного колектора Д 500 мм по вул. Замостянській від перехрестя вул. Харківська та вул. Сумсько-Київських дивізій до перехрестя вул. Черкаська та вул. Лінійна в м. Суми»;
- виправлення дефектів тіла земляної греблі, усунення осідань, розмивів дамби і її укосів водойми житлового масиву «Веретенівка»;
- проходження процедури оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Реконструкція підпірної гідроспоруди під Шевченківським мостом», з отриманням висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість планованої діяльності;
- проведення санітарних заходів та благоустрій у прибережних захисних смугах водних об'єктів: оз. Чеха (прибирання пішохідної доріжки, очищення урн від сміття, вивезення сміття з контейнерів, косіння трави), р. Псел від мосту 40-ї Армії до озера в міському парку ім. І.М. Кожедуба, від мосту 40-ї Армії вздовж пров. Воробійовський до вул. І. Сірка, від ТРЦ «Мануфактура» до житлового комплексу «Зарічний» та р. Сумка від Харитонівського мосту до гирла річки (видалення порослі, прибирання сміття та викошування трави);
- належне утримання та розвиток ботанічного саду місцевого значення «Юннатівський»: придбано обладнання для тераріумів, мінеральні добрива, отрутохімікати, садовий інвентар, поповнено експозиції тварин (амадини, канарки, акваріумні риби) та квітково-декоративних рослин ботанічного саду (верба Нана, бересклет Тунберга, бересклет Форчуна, бузок Меєра, гортензія волосиста);
- санітарне прибирання, видалення сухостійних та аварійних дерев на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Басівський» та проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів об'єктів природно-заповідного фонду пам'яток природи «Липові насадження», «Дуби»;
- проведення робіт з будівництва полігону для складування твердих побутових відходів на території Верхньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області;
- проведення екологічно-просвітницьких заходів, акцій, конкурсів (акція «Година Землі-2021», екологічний форум «Природа – національне багатство України», міський проект «Рішення в стилі ЕКО», інтелектуальний турнір «Екологічний вектор», акція «Екокрес», «Квартирник – 2021», велоквест Velolife) та видання поліграфічної продукції екологічного спрямування (буклети з екологічного виховання).

Проблемні питання у сфері охорони навколишнього природного середовища:

- забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від стаціонарних джерел та автотранспорту;
- забруднення навколишнього природного середовища та поверхневих водних об'єктів унаслідок скидання недостатньо очищених стоків, що пов'язано з відсутністю локальних очисних споруд на промислових підприємствах, у закладах громадського харчування, фізичним і моральним зносом міських очисних споруд;
- порушення гідрологічного режиму річки Псел, малих річок Сумка, Стрілка, озера Чеха;
- посилення ерозійних процесів ґрунтів, території сталої підтоплення;
- виснажливе використання та зменшення біорізноманіття;

- поведження з відходами, у т. ч. небезпечними, медичними;
- недостатній рівень екологічної свідомості та освіти населення СМТГ.

Сприяння забезпеченню законності та правопорядку

Підрозділами Сумського районного управління поліції ГУНП в Сумській області та Управління патрульної поліції в Сумській області вживаються заходи, спрямовані на попередження злочинності, своєчасне реагування на повідомлення про скоєні правопорушення, підвищення ефективності розкриття злочинів.

За 9 місяців 2021 року на території оперативного обслуговування Сумського РУП ГУНП в Сумській області зареєстровано 1,9 тис. кримінальних правопорушень (-14% до відповідного періоду 2020 року), з яких по 908 особам (48,4%) повідомлено про підозру, розкрито 121 правопорушення минулих років.

Розкрито особливо тяжкі злочини: зареєстровано 35 злочини (- 37,5%), із яких 23 розкрито (65,7%).

Сумським РУП ГУНП в Сумській області здійснюються заходи щодо профілактики вчинення адміністративних правопорушень: до адміністративної відповідальності було притягнуто 6085 осіб (+21,4%).

Забезпечення публічної безпеки та правопорядку на території міста здійснювалося силами територіальних органів поліції: Сумський РУП ГУНП в Сумській області, Управління патрульної поліції в Сумській області, військовослужбовцями в/ч 3051 НГ України та громадськими формуваннями з охорони громадського порядку.

Дільничними офіцерами поліції Сумського РУП ГУНП в Сумській області складено 4300 адміністративних протоколів за різні види правопорушення.

Працівниками управління патрульної поліції затримано 29 осіб, 99 транспортних засобів (з них 92 транспортних засоби значились в розшуку державною виконавчою службою), що перебували в розшуку та виявлено 11 мобільних телефонів, які значились у розшуку як викрадені.

Поліцейськими управління патрульної поліції оформлено 25,3 тис. адміністративних матеріалів (+9,1%), з них: у сфері забезпечення правил дорожнього руху оформлено 18,9 тис. адміністративних матеріалів (-6%); у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку оформлено 6,4 тис. адміністративних матеріалів (2,1 р.б.).

Зареєстровано 838 (-17%) дорожньо-транспортних пригод та внесено до бази АРМОП (ввод ДТП).

Зареєстровано 12 громадських формувань з охорони громадського порядку, 2 з яких приймають активну участь у проведенні заходів з профілактики правопорушень, за результатами роботи було заохочено членів громадських формувань на загальну суму – 0,12 млн. гривень.

На утримання 13 пунктів охорони громадського порядку, оплату послуг зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (автомобілів патрульних нарядів поліції) спрямовано кошти бюджету Сумської МТГ в сумі 0,18 млн. гривень.

З метою сприяння забезпеченню законності та правопорядку, обороноздатності держави, захисту державного суверенітету та територіальної цілісності за 9 місяців 2021 року забезпечено передачу з бюджету СМТГ субвенції до державного бюджету в сумі 3,5 млн. грн., зокрема: Головному управлінню Національної поліції в Сумській області для Сумського районного управління поліції в Сумській області – 0,15 млн. гривень; Департаменту патрульної поліції Національної поліції України для Управління патрульної поліції в Сумській області – 0,8 млн. гривень; в/ч 3051 Нацгвардії України – 0,72 млн. гривень; в/ч 3051 А-1476 – 0,5 млн. гривень; Сумському науково-дослідному центру ракетних військ та артилерії МОН України – 0,2 млн. гривень; Управлінню Служби безпеки України в Сумській області – 1,0 млн. гривень.

З метою забезпечення проведення призову громадян на строкову військову службу спрямовано кошти бюджету СМТГ в сумі 55,0 тис. грн. для передачі субвенції до державного бюджету, а саме Сумському обласному військовому комісаріату для Сумського міського військового комісаріату.

Проблемні питання у сфері забезпечення законності та правопорядку:

- існування суспільно небезпечного явища – злочинність;
- недостатній рівень оперативності розкриття злочинів.

Техногенна безпека людини

У місті здійснюється виконання заходів запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, оперативного реагування на них. Проводяться перевірки системи оповіщення, засідання постійної міської комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, навчання на базі міських курсів з питань цивільного захисту та комплексні об'єктові тренування з питань цивільного захисту на території підприємств. Продовжено виконання заходів запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, оперативного реагування на них. За рахунок коштів бюджету СМТГ на вказані цілі спрямовано 1,6 млн. грн. (будівництво нової місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій у місті Суми – 1,4 млн. грн; утримання міського захищеного пункту та утримання існуючої системи оповіщення для попередження населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, утримання нової системи оповіщення для попередження населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, забезпечення утилізації небезпечних речовин – 0,2 млн. гривень).

На утримання КУ «Сумська міська рятувально-водолазна служба» спрямовано кошти з бюджету СМТГ в сумі 1,9 млн. гривень.

Охорона праці

За даними Сумського міського відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Сумській області спостерігається зменшення кількості травмованих працівників від нещасних випадків на виробництві.

З метою організації безпечної експлуатації атракціонів міста у літній період для підприємств, суб'єктів господарської діяльності та фізичних осіб-підприємців 26 травня поточного року у центральному парку ім. Кожедуба був проведений семінар з питань охорони праці.

У вересні місяці було проведено один превентивний інформаційний захід у закладі середньої освіти щодо організації управління охороною праці та запобігання виникнення нещасних випадків під час експлуатації обладнання підвищеної небезпеки. Під час заходу було перевірено ведення документації щодо організації безпечного використання варочних котлів харчоблоку.

Надавалась допомога профспілковим організаціям міста, роботодавцям у підготовці розділу «Охорона праці» колективного договору та додатків до нього, щодо їх змісту та правильності застосуванню чинного законодавства з охорони праці, розробці комплексних заходів по досягненню встановлених нормативів безпеки та зниження рівня виробничого травматизму.

З метою привернення уваги роботодавців до питань безпеки праці на виробництві, формування активної та свідомої позиції працівників щодо значення і місця здорових і безпечних умов праці, збереження життя та здоров'я у процесі трудової діяльності було розміщено в розділі «Новини» на офіційному веб-сайті міської ради 3 матеріали відповідної тематики, прийнято участь у 1 семінарі-наradі з представниками підприємств установ та організацій міста.

Також надається методична допомога роботодавцям та службам охорони праці з питань функціонування системи управління охороною праці, застосування нормативно-правових актів, оформлення (створення) куточків, стендів тощо відповідного спрямування.

Проблемні питання у сфері охорони праці:

- недостатні обсяги фінансування, що виділяються на підприємствах на заходи з охорони праці;
- недостатній рівень навчання відповідальних осіб та працівників безпечним методам праці;

- недостатня ефективність систем управління охороною праці на підприємствах, спрямованих на поліпшення стану охорони праці і промислової безпеки;
- порушення правил експлуатації обладнання та будівель, погіршення їх технічного стану та моральний знос основних фондів, недосконалість технологічних процесів;
- відсутність, незадовільний стан або незастосування працівниками засобів захисту від дії шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища.

II. МЕТА, ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У 2022 РОЦІ

2.1. Мета економічного і соціального розвитку

Головною метою економічного і соціального розвитку є створення умов для економічного зростання; посилення інвестиційної та інноваційної активності; стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу; підвищення конкурентноспроможності території громади; забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури; проведення цілеспрямованої містобудівної політики; формування чистого та безпечного довкілля; збереження та відновлення природних екосистем та забезпечення енергетичної безпеки; забезпечення доступності широкого спектра соціальних та адміністративних послуг; якісної, сучасної і доступної освіти та якісних медичних послуг; створення комфортних умов для проживання мешканців СМТГ, їх культурного розвитку та дозвілля.

2.2. Пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку

Пріоритетами економічного і соціального розвитку, з урахуванням стратегічних напрямів розвитку, визначених Стратегією розвитку міста Суми до 2030 року, є:

- підвищення добробуту та створення комфортних умов для проживання громадян;
- сприяння залученню інвестицій в економіку міста, покращення інвестиційного клімату, зміцнення позитивного міжнародного інвестиційного іміджу СМТГ;
- сприяння подальшому розвитку міжнародного співробітництва, розширення та поглиблення зовнішніх зв'язків з метою реалізації інвестиційних проєктів;
- підвищення рівня поінформованості іноземної спільноти про місто Суми; підвищення якості культурного життя населення, розвиток туристичного потенціалу міста;
- підтримка розвитку малого і середнього бізнесу, створення умов для підвищення конкурентноспроможності економіки СМТГ, сприяння підвищенню економічної активності, забезпеченню зайнятості населення;
- підвищення рівня енергоефективності та енергозбереження, в першу чергу в бюджетній сфері;
- підвищення ефективності та надійності функціонування громадського транспорту;
- забезпечення надання якісних житлово-комунальних послуг населенню; модернізація житлово-комунальної інфраструктури;
- проведення цілеспрямованої містобудівної політики;
- врахування потреб та впливу людей і бізнесу при просторовому плануванні території громади;
- створення умов для поліпшення функціонування установ охорони здоров'я, освіти, культури та інших установ соціально-культурної сфери; забезпечення доступу мешканців до якісних медичних, освітніх та інших послуг;
- забезпечення соціального захисту мешканців СМТГ;
- покращення стану навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів;
- підвищення ефективності використання комунальної власності та земельних ресурсів, діяльності комунальних підприємств;
- підвищення ефективності функціонування інформаційної системи Сумської міської ради та її виконавчих органів, впровадження сучасних електронних сервісів, інформаційних технологій для громадян та бізнесу;
- підвищення рівня інформаційної прозорості та відкритості діяльності Сумської міської ради та її виконавчих органів;
- залучення громади до ефективного управління містом з використанням партиципативних підходів.

2.3. Завдання економічного і соціального розвитку за галузями (сферами діяльності)

2.3.1. Фінансові та матеріальні ресурси Сумської міської територіальної громади

2.3.1.1. Бюджет

Мета діяльності у 2022 році:

Забезпечення виконання запланованих показників дохідної частини бюджету СМТГ для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування щодо задоволення потреб населення, створення умов для зростання ресурсного забезпечення розвитку територіальної громади; забезпечення ефективного, результативного та цільового використання фінансового ресурсу відповідно до пріоритетних напрямків, дотримання жорсткої бюджетної дисципліни.

Під час планування показників дохідної частини бюджету СМТГ на 2022 рік було враховано наступні зміни до законодавства, зокрема: зарахування до загального фонду бюджету податку на доходи фізичних осіб у розмірі 64% (з метою сталого проходження опалювального періоду 2021/2022 роках та забезпечення своєчасних розрахунків за комунальні послуги та енергоносії у 2022 році); відновлення індексації нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення з 01.01.2022, крім сільськогосподарських угідь, яка використовується для цілей оподаткування платою за землю (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів); зарахування частки акцизного податку з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, до місцевих бюджетів.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення виконання запланованих показників дохідної частини бюджету СМТГ шляхом взаємодії територіальних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- підвищення ефективного використання бюджетних коштів, оптимізація видаткової частини бюджету СМТГ;
- забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ, систем життєдіяльності СМТГ та виконання заходів, передбачених цільовими (комплексними) програмами;
- підвищення рівня публічності та прозорості бюджетного процесу.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- планування реальних надходжень бюджету СМТГ (на основі прогнозних показників економічного і соціального розвитку з урахуванням діючого податкового, бюджетного законодавства та аналізу виконання бюджету у попередніх і поточному бюджетних періодах);
- здійснення щоденного моніторингу стану виконання дохідної частини бюджету СМТГ;
- проведення роботи щодо поліпшення адміністрування податків і зборів, розширення податкової бази, забезпечення своєчасної і повної сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);
- скорочення обсягів податкового боргу за рахунок контролю за дотриманням чинного законодавства України;
- реалізація заходів щодо виконання дохідної частини бюджету СМТГ (додаток 5 до Програми);
- визначення і дотримання чітких пріоритетів при здійсненні видатків бюджету з метою підвищення стандартів життя і рівня добробуту громадян;
- удосконалення системи результативних показників у рамках застосування програмно - цільового методу під час складання та виконання бюджету з метою підвищення якості надання послуг у відповідних сферах;
- застосування ефективних методів економії бюджетних коштів;

- забезпечення дотримання вимог частини 4 статті 77 Бюджетного кодексу України (врахування у першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати; на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами);
- ефективне управління місцевим боргом;
- вдосконалення форм доступу до інформації про бюджет, залучення мешканців СМТГ до участі у бюджетному процесі: проведення консультацій з громадськістю, реалізація громадського (партиципаторного) бюджету);
- підвищення відповідальності розпорядників бюджетних коштів за ефективне та раціональне використання бюджетних коштів, посилення бюджетної дисципліни та контролю за витратами бюджету.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Обсяг надходжень податків, зборів і обов'язкових платежів, що зараховуються до дохідної частини бюджету СМТГ*, в т. ч.:	млн. грн.	1 965,3	2 482,0	2 985,4	120,3
- до загального фонду	млн. грн.	1 901,0	2 406,5	2 866,7	119,1
- до спеціального фонду	млн. грн.	64,3	75,5	118,7	157,2

Примітка:

* Без офіційних трансфертів. До складу джерел доходів бюджету СМТГ зараховуються податки і збори, передбачені статтями 64, 69¹, 71 Бюджетного кодексу України.

Очікувані результати

- забезпечення виконання запланованих показників дохідної частини бюджету СМТГ;
- забезпечення в повному обсязі фінансування видатків, передбачених бюджетом СМТГ, спрямованих на вирішення суспільно важливих питань.

2.3.1.2. Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини

Управління об'єктами комунальної власності

Мета діяльності у 2022 році: підвищення ефективності управління та використання комунального майна, створення передумов для забезпечення стабільного надходження коштів до бюджету СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення оперативного управління та ефективного використання комунального майна з метою виконання запланованих показників дохідної частини бюджету СМТГ від надходжень за оренду та відчуження комунального майна;
- скорочення заборгованості з плати за оренду комунального майна.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- здійснення постійного аналізу використання комунального майна та внесення пропозицій щодо підвищення його ефективності за рахунок збільшення площ, що можуть бути передані в оренду за ринковими цінами;
- своєчасне вжиття заходів до боржників з оплати оренди комунального майна шляхом проведення претензійно-позовної роботи.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Кількість об'єктів нерухомого майна комунальної власності *	одиниць	875	780	760	97,4
Загальна площа об'єктів комунальної власності	тис. кв. м	682,4	700,0	695,5	99,4
Кількість приватизованих об'єктів комунальної власності	одиниць	22	15	7	46,7
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що приватизовані	тис. кв. м	2,1	1,7	0,3	17,6
Кількість договорів оренди комунального майна/ в т.ч. з розміром річної орендної плати 1 гривня	одиниць	440/43	425/49	425/49	100,0/ 100,0
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді станом на кінець звітного періоду/ в т.ч. з розміром річної орендної плати 1 гривня	тис. кв. м	116,75/18,93	124,58/29,4	124,58/29,4	100,0/ 100,0
Обсяг надходжень коштів до бюджету СМТГ від приватизації комунального майна	млн. грн.	6,4	8,6	5,4	62,8
Обсяг надходжень до бюджету СМТГ від орендної плати за користування майном, що перебуває в комунальній власності	млн. грн.	23,3	29,1	27,8	95,5

*Примітка: Зменшення кількості об'єктів комунального майна відбувається за рахунок приватизації об'єктів та укрупнення в результаті проведення технічної інвентаризації

Очікувані результати

Забезпечення надходжень коштів до бюджету СМТГ від приватизації комунального майна в сумі 5,4 млн. грн. та плати за оренду комунального майна в сумі 27,8 млн. гривень.

Земельні відносини

Мета діяльності у 2022 році: підвищення ефективності управління та використання земель комунальної власності, створення передумов для забезпечення стабільного надходження коштів до бюджету СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- збільшення доходної частини бюджету СМТГ за рахунок надходжень від плати за землю та виконання планових показників по надходженнях від продажу землі;
- посилення контролю за використанням земель територіальної громади.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- продовження процедури формування прибудинкових територій під багатоквартирними житловими будинками для подальшої можливості оподаткування земельних ділянок під вбудованими приміщеннями комерційного використання;
- проведення інвентаризації земель, залучення фізичних та юридичних осіб до оформлення правостановлюючих документів на землю, сплати земельного податку та орендної плати за земельні ділянки до бюджету СМТГ;
- проведення процедури земельних торгів (аукціонів) з продажу права оренди на земельні ділянки (вільні від забудови);
- перегляд ставок плати за землю та пільг зі сплати земельного податку відповідно до змін у Податковому Кодексі України.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Кількість укладених договорів оренди земельних ділянок з землекористувачами на кінець періоду	одиниць	1840	1845	1850	100,3
Площа землі, охопленої договорами від	га	652,6	660,2	661,2	100,2

оренди на кінець періоду					
Надходження орендної плати за землю до бюджету СМТГ	млн. грн.	102,8	115,1	136,1	118,2
Обсяг надходжень земельного податку до бюджету СМТГ	млн. грн.	64,0	74,6	91,4	122,5
Надходження плати за землю (разом) до бюджету СМТГ	млн. грн.	166,8	189,7	227,5	120,0
Кількість/площа проданих земельних ділянок	од./тис. кв. м	3/2,453	1/0,16	-	-
Надходження коштів від продажу землі до бюджету СМТГ	тис. грн.	1053,5	49,5	-	-

Очікувані результати

- збільшення надходжень до бюджету СМТГ від плати за землю на 20,0%, в т.ч.: від орендної плати за землю – на 18,2%, земельного податку – 22,5 відсотків.

2.3.1.3. Діяльність підприємств комунальної форми власності, засновником яких є Сумська міська рада

Мета діяльності у 2022 році: надання своєчасних та якісних послуг із забезпечення життєдіяльності міста, зокрема, у сфері житлово-комунального господарства та міського транспорту.

Основними завданнями діяльності є:

- зменшення рівня збитковості, забезпечення безперебійного функціонування комунальних підприємств міста;
- забезпечення надання якісних послуг підприємствами;
- зміцнення матеріально-технічної бази підприємств.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- оптимізація витрат підприємств;
- фінансова підтримка підприємств, зокрема за рахунок надання пільг по сплаті земельного податку;
- залучення ресурсів, інвестицій на розвиток та поліпшення матеріально-технічної бази підприємств;
- збільшення частки обсягів надання послуг населенню та стороннім організаціям в загальному обсязі доходу (виручки) підприємств.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Одиниця виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022 2021,%
Обсяг реалізації товарів, робіт, послуг (без ПДВ)	млн. грн.	638,7	626,1	817,6	130,6
Чистий прибуток/збиток	млн. грн.	4,4	-27,4	2,8	x
Обсяг перерахованого до бюджету СМТГ податку на прибуток	тис. грн.	831,7	6799,1	992,2	14,6
Обсяг перерахованої до бюджету СМТГ частини чистого прибутку	тис. грн.	704,7	939,1	162,0	17,3
Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	2083	2061	2087	101,3
Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника	грн.	9628,5	10826,8	12535,7	115,8

Очікувані результати

- збільшення обсягу реалізації товарів, робіт, послуг на 30,6%;
- забезпечення надходжень до бюджету СМТГ податку на прибуток в сумі майже 1,0 млн. грн., частини чистого прибутку – 0,2 млн. гривень.

2.3.2. Реальний сектор економіки та інфраструктура

2.3.2.1. Промисловість

Мета діяльності у 2022 році: підвищення конкурентних можливостей промислового виробництва, розширення ринків збуту, задоволення потреб внутрішнього ринку за рахунок місцевого виробництва; модернізація виробництва, запровадження нових технологій, забезпечення робочими місцями жителів територіальної громади.

Основними завданнями діяльності є:

- створення умов для збереження промислового потенціалу;
- залучення промисловими підприємствами інвестицій;
- диверсифікація ринків збуту;
- нарощування обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції, розширення її асортименту та підвищення якості, застосування нових технологій та адаптація до вимог європейських стандартів, комплексної механізації та автоматизації трудомістких процесів.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- модернізація, реконструкція, удосконалення технологічних процесів, поліпшення матеріально-технічної бази, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції;
- поглиблення зв'язків промислових підприємств з науковими установами для модернізації виробництв, запровадження енергозберігаючих технологій та підготовки висококваліфікованих кадрів відповідно до потреб підприємств міста, зокрема через систему дуальної освіти;
- адаптація продукції місцевих товаровиробників до вимог європейських стандартів і норм.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)	млрд. грн.	21,281	24,3	26,0	107,0
(у% до попереднього року)		96,7	114,1	107,0	x

Очікувані результати

Збільшення обсягів реалізованої промислової продукції на 7,0 відсотків.

2.3.2.2. Інвестиційна діяльність та проекти розвитку

Мета діяльності у 2022 році: сприяння формуванню сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку міста, коштів з альтернативних джерел для фінансування інвестиційних проектів розвитку СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- формування, просування та популяризація позитивного іміджу міста Суми як інвестиційно привабливого міста, міста з високим науковим та кадровим потенціалом та перспективним розвитком, підвищення його конкурентоспроможності;
- залучення інвестицій у розвиток міської інфраструктури;
- сприяння створенню сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку міста;
- сприяння здійсненню інвестиційної діяльності на основі місцевого інвестування;
- підвищення ефективності управління містом;
- впровадження Стратегії розвитку міста Суми до 2030 року.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості міста Суми;

- поширення інформації про інвестиційну привабливість, інвестиційний потенціал СМТГ та муніципальну підтримку інвестиційних проєктів, в т.ч. під час ярмарок, виставок та інших представницьких інвестиційних заходів;
- налагодження співпраці з міжнародними організаціями та донорськими установами в напрямку залучення кредитних, грантових та інших альтернативних ресурсів для реалізації проєктів розвитку громади;
- моніторинг інформаційних ресурсів щодо актуальних конкурсних та інших пропозицій, що надають змогу залучити кошти міжнародних проєктів, фондів, організацій тощо на реалізацію проєктів розвитку громади;
- ефективна реалізація інвестиційних проєктів, в т.ч. проєктів розвитку міста (додаток 2 до Програми);
- формування та регулярне оновлення портфелю інвестиційних пропозицій;
- забезпечення промоції та подальшої роботи в напрямку реалізації концепції Індустріального парку «Суми», зокрема підведення інженерних мереж до території індустріального парку Суми;
- впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) у реалізації інвестиційних проєктів;
- участь у навчальних семінарах, тренінгах, форумах, круглих столах з питань вдосконалення організації та підвищення ефективності діяльності на основі місцевого інвестування;
- впровадження проєктного підходу управління у виконавчих органах міської ради;
- впровадження інформаційно-аналітичної системи управління програмами і проєктами розвитку;
- організація навчання працівників виконавчих органів Сумської міської ради кращим світовим практикам та методикам проєктного управління;
- моніторинг впровадження Стратегії розвитку міста Суми до 2030 року.

Очікувані результати

- підтримка іміджу міста Суми як інвестиційно привабливого міста з перспективним розвитком;
- розширення можливостей фінансування інвестиційних проєктів розвитку тергромади зокрема і завдяки діяльності на основі місцевого інвестування;
- підвищення рівня поінформованості потенційних інвесторів щодо інвестиційних можливостей та умов провадження інвестиційної діяльності в місті;
- створення системи онлайн моніторингу Стратегії розвитку міста Суми до 2030 року.

2.3.2.3. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця

Мета діяльності у 2022 році: встановлення нових партнерських зв'язків з містами зарубіжних країн, підтримка партнерських відносин з існуючими містами-партнерами, міжнародними організаціями.

Основними завданнями діяльності є:

- пошук нових партнерів та ринків збуту товарів та послуг;
- сприяння поширенню інформації щодо експортоспроможності підприємств;
- активізація економічних, культурних, освітніх та інших зв'язків між містами-партнерами та дружніми містами;
- розвиток партнерських відносин в рамках укладених угод та меморандумів;
- застосування іноземного досвіду в різні сфери муніципального розвитку та управління.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- участь у регіональних, міжрегіональних, національних, міжнародних виставково-ярмаркових, інвестиційних заходах, бізнес-форумах, семінарах, онлайн заходах тощо;

- залучення підприємств міста до участі в міжнародних виставках та організація в м. Суми бізнес-зустрічей з іноземними партнерами;
- реалізація спільних з містами-партнерами, дружніми містами проєктів в рамках укладених угод, меморандумів, тощо;
- пошук додаткових можливостей для фінансування заходів зі встановлення, розвитку та підтримки партнерських та дружніх відносин;
- проведення робочих зустрічей з іноземними експертами для реалізації проєктів розвитку громади, здійснення навчальних візитів та проведення онлайн заходів з обміну досвідом, онлайн майстерень, а також культурно – мистецьких, освітніх, молодіжних спортивних та інших обмінів.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022 2021,%
Зовнішньоторговельна діяльність					
Загальний обсяг зовнішньоторговельного обороту товарами та послугами, в т.ч.:	млн. дол. США	683,6	800,0	845,0	105,6
- експорт товарів та послуг	млн. дол. США	347,5	330,0	340,0	103,0
- імпорт товарів та послуг	млн. дол. США	336,1	470,0	505,0	107,4
Сальдо торговельного балансу	+/-	+11,4	-140,0	-165,0	x
Міжнародна співпраця					
Кількість міст-партнерів, дружніх міст, з якими підписані Угоди, Меморандуми про співпрацю тощо	одиниць	10	11	12	109,1

Очікувані результати

- збільшення на 5,6% загального обсягу зовнішньоторговельного обороту;
- зміцнення зв'язків з містами-партнерами та дружніми містами, міжнародними організаціями;
- підтримка позитивного іміджу міста за межами країни.

2.3.2.4. Розвиток підприємництва та регуляторна політика

Мета діяльності у 2022 році: створення сприятливих умов, необхідних для стабільного та ефективного розвитку малого та середнього підприємництва, вдосконалення механізму співпраці виконавчих органів Сумської міської ради та суб'єктів малого і середнього підприємництва, забезпечення надання адміністративних послуг та дозвільних процедур.

Основними завданнями діяльності є:

- поліпшення бізнес-клімату, сприяння розширенню міжрегіональних та міжнародних зв'язків;
- підтримка суб'єктів малого та середнього бізнесу;
- участь Сумської міської ради спільно з Сумським державним університетом (СумДУ) та міжнародними донорськими організаціями у сталому розвитку Сумського Бізнес Хабу;
- забезпечення ефективної роботи центру надання адміністративних послуг та дозвільних процедур, розширення сфери застосування ІТ-технологій при отриманні документів дозвільного характеру та ліцензій.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- надання фінансової підтримки з бюджету СМТГ, зокрема на відшкодування частини відсотків за кредитами, наданими суб'єктам малого і середнього підприємництва;
- сприяння участі суб'єктів господарювання в ділових переговорах, бізнес-зустрічах, форумах, семінарах, конференціях та виставкових заходах;

- розвиток Сумського Бізнес Хабу, розширення його функціоналу до Сталого центру підтримки бізнесу;
- реалізація заходів цільової Програми підтримки малого і середнього підприємництва СМТГ на 2022-2024 роки для забезпечення подальшого розвитку підприємницької діяльності;
- забезпечення функціонування територіальних підрозділів/віддалених робочих місць ЦНАП м. Суми для забезпечення доступу до адміністративних послуг, в т.ч. мешканцям старостинських округів;
- удосконалення роботи електронної черги та запровадження електронного документообігу в ЦНАП м. Суми;
- розширення переліку адміністративних послуг.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Кількість основних платників податків, які здійснюють діяльність по м. Суми:	тис. од.	26,3*	27,3	27,9	102,2
- юридичних осіб	тис. од.	10,8*	11,1	11,3	101,8
- фізичних осіб - підприємців	тис. од.	15,5*	16,2	16,6	102,5
Кількість великих, середніх та малих підприємств	одиниць	3229**	3235	3242	100,2
Кількість зайнятих працівників на великих, середніх та малих підприємствах	тис. осіб	52,9**	55,8	58,6	105,1
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) великими, середніми та малими підприємствами	млрд. грн.	51,3**	52,8	54,3	102,9
Кількість платників єдиного податку:	тис. осіб	13,7*	14,2	14,5	102,1
- юридичні особи	тис. осіб	1,9*	2,0	2,1	105,0
- фізичні особи	тис. осіб	11,8*	12,2	12,4	101,6
Надходження єдиного податку до бюджету СМТГ	млн. грн.	245,4	312,2	361,2	115,7
Кількість територіальних підрозділів управління ЦНАПу, всього	одиниць	2	3	4	133,3
в т.ч. по старостинських округах	одиниць	-	1	1	100,0
Кількість видів адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП	одиниць	245	277	287	103,6
в т.ч. по старостинських округах	одиниць	-	222	230	103,6
Кількість наданих адміністративних послуг в ЦНАП	тис. од.	513,0	600,0	700,0	116,7
в т.ч. по старостинських округах	тис. од.	-	30	35	116,7
Кількість наданих консультацій в ЦНАП	тис. од.	1020,2	1200,0	1500,0	125,0
в т.ч. по старостинських округах	тис. од.	-	60	75	125,0

*за даними ГУ ДПС у Сумській області, в сфері малого та середнього підприємництва

** За даними ГУ статистики у Сумській області (дані наведені без урахування результатів діяльності банків та бюджетних установ).

Очікувані результати

- збереження кількості великих, середніх та малих підприємств;
- збільшення обсягу надходжень до бюджету СМТГ єдиного податку на 15,7 відсотків;
- підвищення рівня доступності та прозорості отримання консультацій та адміністративних послуг в ЦНАПі.

2.3.2.5. Будівництво, містобудування та житлова політика

Мета діяльності у 2022 році: будівництво, реконструкція об'єктів соціально-культурного значення; здійснення містобудівної діяльності відповідно до затвердженої містобудівної документації; покращення житлових умов населення.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення СМТГ містобудівною документацією, її оновлення та підтримка в актуальному стані;
- розроблення комплексного плану просторового розвитку території СМТГ;
- забезпечення загальної доступності містобудівної документації;
- забезпечення ведення містобудівного кадастру;
- організація обліку, збереження та реставрації пам'яток архітектури;
- здійснення контролю за належним розміщенням елементів благоустрою на території СМТГ;
- виконання заходів щодо підготовки вихідних даних для внесення змін до генерального плану м. Суми (обґрунтування територіальних ресурсів в районах існуючої забудови);
- деталізація положень плану зонування території міста шляхом розроблення та затвердження детальних планів територій міста;
- будівництво житлових та нежитлових об'єктів;
- реалізація державних програм з будівництва житла для окремих категорій громадян, молодіжного житлового кредитування.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- виконання заходів щодо підготовки якісних вихідних даних для розроблення комплексного плану просторового розвитку території СМТГ;
- моніторинг реалізації положень генерального плану міста щодо розвитку об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міста;
- виконання заходів щодо підготовки якісних вихідних даних для внесення змін до генерального плану м. Суми (обґрунтування територіальних ресурсів в районах існуючої забудови);
- розроблення проекту внесення змін до генерального плану міста Суми, в тому числі аналіз стану виробничих територій та коригування історико – архітектурного опорного плану;
- планове наповнення баз даних містобудівного кадастру та стає функціонування в мережі Інтернет його Геопорталу;
- демонтаж незаконно (самовільно) встановлених або розміщених елементів благоустрою, рекламних засобів, тимчасових споруд, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, тощо на території СМТГ;
- залучення основними забудовниками міста інвестицій у житлове будівництво;
- будівництво, реконструкція, реставрація об'єктів, в т.ч. об'єктів комунальної власності, за рахунок коштів бюджету розвитку бюджету СМТГ (додаток 6 до Програми);
- створення планувальних передумов для реалізації державних програм з будівництва житла та житла для окремих категорій громадян, в тому числі молодіжного житлового будівництва.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Містобудівна діяльність					
Обсяг надходжень коштів до бюджету СМТГ від сплати за тимчасове користування місцями, що знаходяться в комунальній власності для розташування рекламних засобів	млн. грн.	2,9	4,0	3,9	97,5
Обсяг надходжень коштів до бюджету СМТГ від сплати за особовий строковий сервітут	млн. грн.	1,2	1,1	0,9	81,8
Кількість демонтованих рекламних засобів, розміщених самовільно та з порушенням порядку розміщення зовнішньої реклами	од.	95	145	145	100,0

Кількість демонтованих незаконно (самовільно) встановлених елементів благоустрою, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення	од.	18	20	20	100,0
Кількість розроблених детальних планів територій	од.	2	5	2	40,0
Кількість конкурсів ескізних проєктів	од.	1	2	3	150,0
Виготовлення та розміщення соціальної реклами, рекламних матеріалів до святкових та урочистих подій	кількість заходів	11	38	38	100,0
Будівельна діяльність					
Обсяг виконаних будівельних робіт	млн. грн.	1334,1	1350,0	1460,0	108,1
(у% до попереднього року)		118,9	101,2	108,1	x
Введення в експлуатацію житла загальної площі	тис. кв.м	38,7	70,0	62,0	88,6
Житлова політика					
Кількість осіб, що перебувають на квартирному/кооперативному обліку у виконавчому комітеті Сумської міської ради, в т.ч.:	сімей	15968/ 9341	16012/ 9553	15963/ 9341	99,7/ 97,8
- осіб, які користуються правом першочергового надання житла;	сімей	6951	6835	6941	101,6
- осіб, які користуються правом позачергового надання житла;	сімей	1527	1758	1570	89,3
- за загальною чергою.	сімей	16831	16972	16835	99,2

Очікувані результати

- введення в експлуатацію 70,0 тис. кв. м загальної площі житла (нове будівництво);
- збільшення обсягу виконаних будівельних робіт на 8,1%;
- виявлення та уточнення територіальних резервів в районах існуючої забудови;
- нарощування інформаційних ресурсів містобудівного кадастру;
- забезпечення обліку пам'яток архітектури міста та занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

2.3.2.6. Транспорт

Мета діяльності у 2022 році: створення належних умов для надання населенню громади доступних і якісних послуг із пасажирських перевезень, підвищення ефективності функціонування громадського транспорту.

Основними завданнями діяльності є:

- підвищення ефективності та надійності функціонування громадського транспорту;
- забезпечення належної якості обслуговування пасажирів;
- підвищення рівня безпеки громадського транспорту та дорожнього руху;
- пріоритетний розвиток електротранспорту для зменшення рівня забруднення довкілля;
- підвищення рівня технічного оснащення комунального підприємства «Електроавтотранс» СМР та ефективності його роботи;
- формування транспортної політики на території СМТГ, орієнтованої на забезпечення розвитку сталої міської мобільності.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- оновлення рухомого складу комунального транспорту;
- впровадження єдиної інтегрованої інтелектуальної транспортної системи у складі автоматизованої системи обліку оплати проїзду та автоматизованої системи диспетчерського управління в міському пасажирському транспорті на території СМТГ;
- відновлення технічного ресурсу існуючого парку рухомого складу електротранспорту шляхом проведення ремонтів;
- заміна та відновлення обладнання тягових підстанцій;

- затвердження та реалізація плану сталої міської мобільності.

268

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/ 2021,%
Пасажирські перевезення авто- та електротранспортом					
Кількість перевезених пасажирів міським транспортом/ в т.ч. комунальним підприємством	млн. осіб	27,9/14,0	34,4/17,6	47,8/25,0	139,0/142,0
Кількість перевезених пасажирів автомобільним транспортом/в т.ч. комунальним підприємством	млн. осіб	19,3*/5,4	22,4/5,6	30,3/7,5	135,3/133,9
Кількість перевезених пасажирів тролейбусами	млн. осіб	8,6	12,0	17,5	145,8
Пасажирооборот автомобільним транспортом/в т.ч. комунальним підприємством	млн. пас.км.	80,9*/20,4	84,5/21,3	121,7/30,3	144,0/142,3
Пасажирооборот тролейбусами	млн. пас.км.	32,1	41,9	59,2	141,3
Кількість придбаних одиниць комунального рухомого складу автобусів	одиниць	-	2	4	в 2 р.б.
Кількість придбаних одиниць рухомого складу тролейбусів	одиниць	-	19	-	х
Характеристика громадського транспорту					
Автотранспорт					
Кількість автобусних маршрутів загального користування, в т.ч.:	одиниць	47	53	53	100,0
- приміських;	одиниць		6	6	100,0
- комунального транспорту (що обслуговуються)	одиниць	10	10	10	100,0
Загальна протяжність автобусних маршрутів загального користування, в т.ч.:	км	1037,4	1355,3	1355,3	100,0
- приміських	км		278,6	278,6	100,0
- комунального транспорту	км	190,9	218,9	218,9	100,0
Загальна кількість автомашин на маршрутах, в т.ч.:	одиниць	328	336	336	100,0
- приміських	одиниць	-	8	8	100,0
Кількість автоперевізників юридичних осіб/фізичних осіб -підприємців	одиниць	8/3	9/8	9/8	100,0/100,0
Кількість автомашин комунального транспорту на маршрутах (випуск на лінію)	одиниць	19,8	22,8	26,8	117,5
Загальна пасажиромісткість машин на автобусних маршрутах комунального транспорту	одиниць	1 758	1862	1862	100,0
Вартість проїзду в комунальному автомобільному транспорті на кінець року	грн.	4,00	**	**	х
Вартість проїзду в приватному автомобільному транспорті на кінець року	грн.	5,00	**	**	х
Кількість зупинок автомобільного транспорту	одиниць	377	379	379	100,0
Електротранспорт					
Загальна кількість тролейбусних маршрутів	одиниць	17	18	18	100,0
Загальна протяжність тролейбусних маршрутів	км	364,9	379,0	379,0	100,0
Загальна кількість машин на маршрутах	одиниць	38,4	49,5	57,4	116,0
Середній вік машин, що здійснюють перевезення	років	16,46	13,75	14,12	102,7
Кількість тролейбусних зупинок всього	одиниць	198	198	198	100,0
Вартість проїзду в тролейбусі на кінець року	грн.	4,0	4,0	**	х

Кількість тягових перетворювальних електричних підстанцій	одиниць	9	9	9	100,0
Протяжність тролейбусної контактної мережі	км	103,14	103,14	103,14	100,0

* Дані ГУ статистики у Сумській області (дані наведено по підприємствах-юридичних особах).

** Показник не підлягає прогнозуванню. Вартість встановлюється за результатами розрахунків.

Очікувані результати

- забезпечення стабільного функціонування і динамічного розвитку громадського транспорту, підвищення якості та безпеки транспортних послуг, поліпшення екологічного стану міста за рахунок оновлення парку тролейбусів та капітального ремонту тролейбусів.

2.3.2.7. Енергозбереження та енергозабезпечення

Енергозбереження

Мета діяльності у 2022 році: створення умов для ефективного споживання енергоресурсів, адаптація до змін клімату, скорочення витрат на енергоспоживання в муніципальному секторі, в першу чергу в бюджетних установах соціально-культурної сфери.

Основними завданнями діяльності є:

- реалізація заходів Плану дій сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР);
- реалізація муніципального енергетичного плану (МЕП) в рамках проекту Європейської Енергетичної Відзнаки;
- забезпечення економного споживання води та енергоресурсів в закладах бюджетної сфери, що утримуються за рахунок бюджету СМТГ;
- створення комфортних умов перебування у приміщеннях закладів та установ соціально-культурної сфери СМТГ;
- реалізація комплексу заходів щодо підвищення енергоефективності на об'єктах бюджетної сфери, спрямованих на приведення питомого споживання енергії до нормативних показників;
- забезпечення формування нових стереотипів поведінки і мотивацій, націлених на раціональне та екологічно відповідальне використання енергії у мешканців територіальної громади;
- підтримка впровадження енергоефективних заходів в житловому секторі.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- забезпечення ефективної роботи системи енергоменеджменту в бюджетній сфері, в тому числі у галузі «Освіта» відповідно до міжнародного стандарту ISO 50001:2018. Розширення меж системи енергоменеджменту на галузі «Охорона здоров'я», «Культура і мистецтво», комунальних підприємствах Сумської міської ради;
- розробка енергоефективних проєктів та залучення на їх реалізацію кредитних коштів, коштів міжнародної технічної допомоги;
- продовження упровадження автоматизованої дистанційної системи моніторингу теплоспоживання в закладах галузей «Освіта», «Охорона здоров'я»;
- розробка механізмів стимулювання до впровадження енергозберігаючих заходів в бюджетних закладах;
- розробка та реалізація заходів по адаптації до змін клімату;
- управління заходами ПДСЕР, включаючи створення системи моніторингу та контролю реалізації заходів з енергозбереження;
- врахування вимог енергоефективності при проєктуванні об'єктів капітального ремонту та реконструкції об'єктів закладів бюджетної сфери;
- створення демонстраційних проєктів на прикладі комплексно термомодернізованих об'єктів;

- розвиток професійного потенціалу та поширення кращих практик впровадження енергозберігаючих заходів;
- відшкодування з бюджету СМТГ частини відсотків за кредитами, залученими населенням (фізичними особами, ОСББ) на впровадження енергозберігаючих заходів, в т.ч. відповідно до Програми підтримки енергомодернізації багатоквартирних будинків «Енергодім»;
- формування системи інформаційної та освітньої підтримки діяльності в галузі енергозбереження та підвищення енергетичної ефективності.

Кількісні та якісні показники діяльності*

№ з/п	Найменування завдань	Найменування показників	Од. вим.	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021 %
1.	Проведення термомодернізації будівель та модернізації інженерних мереж в закладах галузі «Освіта», «Культура і мистецтво», «Охорона здоров'я», «Соціальний захист та соціальне забезпечення»	Кількість об'єктів у яких облаштовано систему автоматичного регулювання споживання тепла в закладах галузі "Освіта", "Охорона здоров'я", "Культура і мистецтво"	од.	4	1	1	100,0
1.1.		Площа утеплення огорожуючих конструкцій (утеплення фасадів, цоколю, фундаменту) в закладах галузі "Освіта", "Охорона здоров'я"	м²	8244,9	9942,5	2835,4	28,5
1.2.		Площа утеплення огорожуючих конструкцій (утеплення покрівель, перекриття даху, підвалу) у закладах галузі "Освіта", "Охорона здоров'я", "Культура і мистецтво"	м²	1501,27	12761,71	4787,2	37,5
1.3.		Площа утеплених огорожуючих конструкцій (заміна віконних та дверних блоків) у закладах галузі "Освіта", "Охорона здоров'я", "Культура і мистецтво", "Соціальний захист та соціальне забезпечення"	м²	3352,09	745,9	57,98	7,8
2.		Економія теплової енергії по об'єктах галузей "Освіта", "Охорона здоров'я", "Культура і мистецтво", "Соціальний захист та соціальне забезпечення", в яких проводяться заходи з термомодернізації (в порівнянні з базовим 2016 роком)	Гкал	3172,3	2628,3	3710,5	141,2

* без урахування показників проекту «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми»

Очікувані результати

- раціональне споживання природного газу, теплової та електричної енергії в бюджетних установах соціально-культурної сфери СМТГ, покращення мікроклімату у приміщеннях до нормативних показників.

Енергозабезпечення

Мета діяльності у 2022 році: стає функціонування систем енергозабезпечення.

Діяльність підприємств-надавачів послуг з тепло-, водопостачання та водовідведення буде спрямована на безперебійне та якісне забезпечення споживачів енергоносіями, раціональне використання енерго-ресурсів і зменшення енерговитрат.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення належного рівня функціонування систем тепло-, водопостачання та водовідведення;
- скорочення обсягів споживання енергоносіїв.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- встановлення економічно обґрунтованих тарифів на послуги;
- своєчасне проведення розрахунків підприємствами-надавачами послуг за спожитий природний газ та електричну енергію.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Одиниці виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/2021, %
ТОВ «Сумитеплоенерго»					
Вироблено теплової енергії	Гкал	576 048	632 662	632 662	100,0
Відпущено теплової енергії	Гкал	414 377	456 441	456 441	100,0
в т.ч. населенню	Гкал	328 352	351 658	351 658	100,0
Загальна протяжність централізованих теплових мереж	км	313,07	313,07	313,07	100,0
Кількість діючих котелень на кінець звітнього періоду	одиниць	21	21	21	100,0
Потужність котелень всього, у т.ч.	МВт/год	710,3076	710,3076	710,3076	100,0
- ТЕЦ	МВт/год	545,6796	545,6796	545,6796	100,0
- інші котельні	МВт/год	164,628	164,628	164,628	100,0
Реконструкція/капітальний ремонт теплових мереж	км	0,375	0,348	0,473	135,9

Показники споживання електроенергії та природного газу

Показники споживання	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Електроенергія					
КП «Міськводоканал» СМР	тис. кВт/год	26192,7	26095,0	25900,0	99,3
ТОВ «Сумитеплоенерго»	тис. кВт/год	14852	12780	12077	94,5
Природний газ					
ТОВ «Сумитеплоенерго»	тис.куб. м	43468	41409	41409	100,0
КП «Міськводоканал» СМР	тис.куб. м	221,9	237,0	235,0	99,2
ТОВ «Сумигаз Збут»	тис.куб. м	254804,2	269169,0	246500,0	91,6

Очікувані результати

- забезпечення стабільного функціонування систем тепло-, водопостачання та водовідведення.

2.3.2.8. Споживчий ринок

Мета діяльності у 2022 році: задоволення попиту споживачів в різноманітних товарах та послугах, підтримка місцевих товаровиробників, сприяння підвищенню якості обслуговування населення підприємствами торгівлі, ресторанного господарства, побутових послуг.

Основними завданнями діяльності є:

- підтримка місцевих товаровиробників шляхом сприяння товарному насиченню споживчого ринку їх продукцією;
- створення необхідних умов для забезпечення високої культури обслуговування населення підприємствами торгівлі та на ринках СМТГ;
- підвищення рівня поінформованості населення з питання захисту прав споживачів;
- зменшення кількості осередків стихійної торгівлі на території СМТГ;
- впорядкування сезонної роздрібно торгівлі.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- посилення контролю за дотриманням об'єктами роздрібно торгівлі вимог рішення Сумської міської ради «Про заборону продажу пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових суб'єктами господарювання на території Сумської міської територіальної громади у визначений час доби»;
- надання своєчасної інформаційної та методичної допомоги суб'єктам підприємницької діяльності сфери торгівлі;
- висвітлення в засобах масової інформації та на сайті Сумської міської ради актуальних питань у сфері захисту прав споживачів;
- опрацювання питання можливості створення комунального ринку для місцевих агровиробників.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	один. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Обсяги роздрібного товарообороту підприємств роздрібно торгівлі (юридичних осіб)	млн. грн.	8181,3	8800,0	9400,0	106,8
Кількість об'єктів роздрібно торгівлі, в т.ч.	одиниць	1300	1320	1330	100,8
по старостинських округах	одиниць	21	23	23	100,0
- продовольчі/ з них супермаркети	одиниць	450/50	460/50	465/50	101,1/ 100,0
- непродовольчі	одиниць	850	860	865	100,6
Кількість закладів ресторанного господарства, в т.ч.	одиниць	380	370	370	100,0
по старостинських округах	одиниць	4	4	4	100,0
Кількість ринків	одиниць	11	11	11	100,0
Кількість підприємств по наданню побутових послуг населенню, в т.ч.	одиниць	850	850	855	100,6
по старостинських округах	одиниць	2	2	2	100,0
- лазні	одиниць	2	2	2	100,0
- сауни	одиниць	11	11	11	100,0

Очікувані результати

- підвищення культури обслуговування населення в роздрібній торговельній мережі та при наданні побутових послуг;
- насиченість споживчого ринку високоякісними товарами;
- популяризація товарів місцевих товаровиробників;
- зменшення випадків стихійної торгівлі на вулицях міста та зменшення кількості невіпорядкованих місць сезонної торгівлі.

2.3.2.9. Житлово-комунальне господарство

Мета діяльності у 2022 році: здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійного функціонування житлово-комунального господарства, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення міста в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів та стандартів, підтримка розвитку різних форм самоорганізації населення.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення стабільної роботи, належного рівня та якості послуг в житлово-комунальному господарстві;
- поліпшення стану вулично-дорожньої мережі, системи вуличного освітлення, зеленого господарства та інших об'єктів благоустрою;
- поліпшення технічного стану житлового фонду, ліфтового та водопровідно-каналізаційного господарства;
- створення умов для конкурентного середовища на ринку послуг з управління та утримання будинків, споруд, прибудинкових територій;
- вдосконалення існуючої системи збору ТПВ, будівництво нових об'єктів сортування, переробки побутових відходів та розширення існуючих площ для захоронення побутових відходів;
- поліпшення стану благоустрою сільських територій СМТГ.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- підвищення рівня благоустрою та покращення естетичного вигляду території скверів та парків міста: відновлення зелених насаджень, улаштування пішохідних доріжок, відновлення освітлення, встановлення лавок та урн;
- забезпечення безаварійного руху транспорту, безпеки руху пішоходів за рахунок проведення капітального ремонту прибудинкових доріг, проїздів до об'єктів соціальної інфраструктури та тротуарів;
- реконструкція та капітальний ремонт вулично-дорожньої мережі;
- проведення капітального ремонту житлового фонду та ліфтів, зокрема через розширення механізму участі співвласників багатоквартирних будинків у співфінансуванні капітальних ремонтів (реконструкції, модернізації);
- проведення капітального, поточного ремонту системи вуличного освітлення;
- продовження роботи щодо створення ОСН та ОСББ;
- опрацювання питання нового будівництва об'єкту сортування та переробки побутових відходів;
- опрацювання питання нового будівництва об'єкту сортування та подрібнення будівельних та ремонтних відходів;
- подальше запровадження системи роздільного збору ТПВ; впровадження схеми санітарного очищення території Сумської міської територіальної громади;
- нове будівництво полігону для складування твердих побутових відходів на території Верхньосироватської сільської ради (3-4 черги);
- реконструкція та капітальний ремонт існуючих мереж водопостачання та водовідведення, очисних споруд.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Житловий фонд міста					
Кількість багатоквартирних житлових будинків	одиниць	1823	1836	1838	100,1
Площа будинків	тис.кв.м	6221,1	6238,8	6249,6	100,2
Кількість об'єднань співвласників багатопверхових будинків/органів самоорганізації населення	одиниць ОСББ/ОСН	288/170	316/170	325/168	102,8/ 98,8
Ліфтове господарство					
Кількість ліфтів, в т.ч.	одиниць	1390	1422	1451	102,0
Кількість ліфтів, що потребують модернізації та капітального ремонту в поточному році	одиниць	844	832	851	102,3
Кількість відремонтованих ліфтів протягом року	одиниць	10	90	108	120,0

Відсоток відремонтованих ліфтів до загальної кількості ліфтів, що потребують модернізації та капітального ремонту в поточному році	%	1,2	10,8	12,7	x
Теплопостачання					
Кількість діючих централізованих котелень по м.Суми	одиниць	25	25	25	100,0
Реконструкція/капітальний ремонт теплових мереж	км	0,35	0,7	0,7	100,0
Рівень охоплення населення послугою централізованого теплопостачання (багатоповерхівки без систем автономного опалення)	%	100,0	100,0	100,0	x
Тверді побутові відходи					
Загальна кількість контейнерів для збору ТПВ всього в місті	одиниць	2694	2900	2950	101,7
Кількість контейнерів для роздільного збору ТПВ	одиниць	932	950	980	103,2
Об'єм зібраних ТПВ	тис. куб. м	516,2	483,3	485,5	100,5
Об'єм відсортованих і відправлених на вторинну переробку ТПВ	тис. куб. м	31,3	48,3	51,2	106,0
Відсоток відсортованих ТПВ від загального об'єму зібраних ТПВ	%	6,1	10,0	10,5	x
Об'єм захоронених ТПВ	тис. куб. м	484,9	435,0	434,3	99,8
Рівень охоплення послугою з вивозу ТПВ мешканців багатоквартирних будинків	%	99,9	100,0	100,0	x
Рівень охоплення послугою з вивозу ТПВ мешканців приватних будинків	%	98,0	100,0	100,0	x
Зелене господарство					
Площа зелених насаджень, охоплених доглядом всього	га	124,4	125,4	125,4	100,0
Кількість висаджених дерев	одиниць	437	1000	700	70,0
Кількість троянд, охоплених доглядом	одиниць	7000	3567	3900	109,3
Площа газонів, охоплених доглядом	га	57,9	57,9	57,9	100,0
Площа квітників, охоплених доглядом	га	1,6	1,6	1,6	100,0
Площа парків, скверів, охоплених доглядом	га	72,4	72,4	72,4	100,0
Зовнішнє освітлення					
Загальна протяжність мереж зовнішнього освітлення	км	641,0	643,2	645,2	100,3
Реконструкція/капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення	км	7,4	2,23	2,74	122,9
Кількість світлоточок в мережі зовнішнього освітлення /в т.ч. енергозберігаючих	одиниць	17119/ 10928	17370/ 11146	17370/ 11146	100,0/ 100,0
Водопостачання/водовідведення					
Загальний обсяг реалізованої води,	тис. куб.м	12628,4	12600,0	12600,0	100,0
в т.ч. населенню	тис. куб.м	8909,2	8700,0	8700,0	100,0
Відведено (скинуто) стічних вод всього,	тис. куб.м	11348,0	11400,0	11400,0	100,0
в т.ч. населенню	тис. куб.м	9218,5	9300,0	9300,0	100,0
Загальна протяжність мережі водопостачання	км	536,28	538,5	539,0	100,1
Загальна протяжність мережі водовідведення	км	338,59	339,5	340,0	100,1
Реконструкція/капітальний ремонт мереж водовідведення	км	0,2	1,1	1,35	122,7
Реконструкція/капітальний ремонт мереж водопостачання	км	1,1	2,1	2,7	128,6
Показники втрат води в мережах, в т.ч.					
нормативні	%	30,0	30,0	28,0	93,3

фактичні	%	27,1	27,0	27,0	100,0
Дорожнє господарство					
Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі, всього	км	387,3	387,3	387,3	100,0
дороги місцевого значення	км	387,3	387,3	387,3	100,0
Загальна площа вулично-дорожньої мережі	тис.кв.м	2986,7	2986,7	2986,7	100,0
Загальна кількість вулиць	одиниць	720	720	720	100,0
Кількість світлофорних об'єктів/ в т.ч. тих, що обслуговуються комунальними службами	одиниць	69/66	69/66	69/67	100,0/101,5
Загальна протяжність мостів та шляхопроводів	км	2,8	2,8	2,8	100,0
Площа відремонтованих доріг, вулично-дорожньої мережі та прибудинкових доріг капітальним ремонтом	тис.кв.м	40,5	38,0	40,0	105,3
Площа тротуарів/ пішохідних доріжок з твердим покриттям, відремонтованих капітальним ремонтом, в т.ч. з урахуванням улаштованих велодоріжок	тис.кв.м	18,2	12,0	12,0	100,0
Площа відремонтованих доріг поточним ремонтом	тис.кв.м	124,7	77,2	100,0	129,5
Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі з твердим покриттям, всього	км	373,1	373,1	373,1	100,0
- з асфальтно-бетонним покриттям та іншим удосконаленням покриттям	км	341,8	341,8	341,8	100,0
Протяжність мережі, обладнаної закритою дощовою каналізацією	км	32,3	32,3	32,3	100,0
Частка мережі, обладнаної закритою дощовою каналізацією	%	8,9	8,9	8,9	100,0

Очікувані результати

- збільшення кількості ОСББ на 9 одиниць;
- проведення ремонту 108 ліфтів;
- реконструкція/капітальний ремонт теплових мереж;
- збільшення кількості контейнерів для роздільного збору ТПВ на 3,2%;
- реконструкція/капітальний ремонт 2,7 км мереж водопостачання та 1,35 км мереж водовідведення.

Тарифна політика

У 2022 році тарифна політика здійснюватиметься на підставі існуючого розмежування повноважень щодо встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги між державними органами та органами місцевого самоврядування.

грн., з ПДВ

Назва підприємства-надавача послуги	Вид послуг	Для населення, роки		
		2020 факт	2021 очік.	2022 прект
КП «Міськводоканал» СМР	Тариф на послугу з централізованого водопостачання, за 1 м³ для багатоквартирних будинків	8,88	13,752	16,79
	Тариф на послугу з централізованого водопостачання, за 1 м³ для приватного сектора	11,976	13,752	16,79
	Тариф на послугу з централізованого водовідведення, за 1 м³ для багатоквартирних будинків	7,66	13,368	18,40
	Тариф на послугу з централізованого водовідведення, за 1 м³ для приватного сектора	12,264	13,368	18,40
	Разом тариф на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення (за 1 м³): для багатоквартирних будинків	16,54	27,12	35,19
	Разом тариф на послуги з централізованого	24,24	27,12	35,19

	водопостачання та водовідведення (за 1 м³): для приватного сектора			
	Тариф на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення на 1 чел. без лічильника	150,93	247,47	321,11
ТОВ «КППВ»	Тариф на теплову енергію за 1 Гкал	1622,96	2 646,07	2910,68
	Тариф на послуги з постачання теплової енергії за 1 Гкал	1622,96	2 646,07	2910,68
	Тариф на послуги з постачання гарячої води за 1 куб.м	98,36	-	-
ТОВ «Сумитеплоенерго»	Тариф на теплову енергію за 1 Гкал	1559,67	1897,85	2087,64
	Тариф на послуги з постачання теплової енергії за 1 Гкал	1559,67	1897,85	2087,64
	Тариф на послуги з постачання гарячої води за 1 куб.м	91,37 (з рушніко-суш.)/84,42 (без рушніко-суш.)	99,16	109,08
ТОВ «А-МУССОН»	Тариф на послуги з поводження з побутовими відходами (в т.ч. захоронення), за 1 м. куб.	ТПВ 174,64 (36,26) ВГ 205,65 РВ 205,65	ТПВ 188,78 (40,06) ВГ 278,33 РВ 278,33	ТПВ 207,66 (44,07) ВГ 306,16 РВ 306,16
	в розрахунку на 1 особу: (багатоквартирний будинок) (приватний сектор)	29,21 (4,71) 29,70 (5,46)	33,34 (5,20) 37,24 (6,03)	36,67 (5,72) 40,96 (6,63)
ТОВ «Сервісресурс»	Тариф на послуги з поводження з побутовими відходами (в т.ч. захоронення), за 1 м. куб.	ТПВ 177,31 (36,26) ВГ 133,27 РВ 299,57	ТПВ 195,59 (40,06) ВГ 164,40 РВ 295,79	ТПВ 215,15 (44,07) ВГ 180,84 РВ 325,36
	в розрахунку на 1 особу: (багатоквартирний будинок) (приватний сектор)	29,01 (4,71) 25,71 (5,46)	31,89 (5,20) 35,94 (6,03)	35,08 (5,72) 39,53 (6,63)
Управління багатоквартирними будинками	Ціна на послугу з управління багатоквартирними будинками, за 1 кв. м загальної площі будинку	мін.0,054 макс. 6,91	мін.0,054 макс.26,21	мін.0,054 макс. 26,21

2.3.3. Соціальний та гуманітарний розвиток

2.3.3.1. Оплата праці та соціально-трудова відносина

Мета діяльності у 2022 році: реалізація державної політики у сфері державного контролю за додержанням законодавства про працю щодо своєчасної та у повному обсязі оплати праці, оформлення трудових відносин.

Основними завданнями діяльності є:

- зростання доходів жителів громади, поліпшення матеріального та соціального становища працюючих громадян;
- легалізація виплати заробітної плати та зменшення нелегальної зайнятості для збільшення податкових надходжень та забезпечення соціального захисту найманих працівників;
- забезпечення неухильного додержання роботодавцями конституційних прав найманих працівників на своєчасне отримання заробітної плати та оформлення трудових відносин.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- проведення моніторингу додержання роботодавцями законодавства про працю;
- заслуховування на засіданнях відповідної міської комісії керівників підприємств, установ та організацій, а також фізичних осіб – підприємців, звітні дані яких свідчать про можливі порушення законодавства про працю при нарахуванні заробітної плати, а також керівників підприємств, які допустили наявність заборгованості із заробітної плати, про вжиті заходи, стан і перспективи її погашення;
- здійснення перевірок на підприємствах, в установах та організаціях, що перебувають у комунальній власності територіальної громади, щодо додержання законодавства про працю та зайнятості населення;

- опрацювання з керівниками кожного підприємства-боржника причин виникнення заборгованості, визначення шляхів та термінів погашення, складання графіків її ліквідації, контроль за їх виконанням;
- проведення інформаційної кампанії щодо інформування населення з приводу негативних наслідків отримання заробітної плати «в конвертах» та щодо відповідальності, яку за собою тягне цей факт.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Чисельність наявного населення СМТГ станом 1 січня року наступного за звітним	тис. осіб	270,4	268,4	266,5	99,3
Середній розмір заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	грн.	10768,0	12600,0	13990,0	111,0
Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	тис. осіб	71,8	75,0	75,5	100,7
Фонд оплати праці штатних працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	млрд. грн.	9,3	11,3	12,7	112,4
Загальна заборгованість із виплати заробітної плати (на 31 грудня), всього	млн. грн.	276,6	237,8	201,1	84,6
у тому числі на економічно активних підприємствах	млн. грн.	253,4	235,2	198,5	84,4
на підприємствах-банкрутах	млн. грн.	23,2	-	-	-
на економічно неактивних підприємствах	млн. грн.	-	2,6	2,6	100,0
Збільшення (+)/ зниження (-) заборгованості з виплати заробітної плати у порівнянні з відповідним показником попереднього року	млн. грн.	-48,5	-38,8	-36,7	x

Очікувані результати

- зростання рівня середньої заробітної плати у 2022 році до 13990 грн. (або на 11,0% у порівнянні з очікуваним показником 2021 року);
- забезпечення неухильного додержання роботодавцями міста конституційних прав найманих працівників на своєчасне отримання заробітної плати та оформлення трудових відносин;
- поліпшення матеріального становища та підвищення рівня соціального захисту працюючих громадян.

2.3.3.2. Зайнятість населення та ринок праці

Мета діяльності у 2022 році: реалізація державної політики у сфері зайнятості населення.

Основними завданнями діяльності є:

- сприяння громадянам у підборі підходящої роботи, включаючи елементи рекрутингу;
- надання роботодавцям послуг з добору працівників;
- сприяння громадянам в організації підприємницької діяльності;
- організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації безробітних з урахуванням поточної та перспективної потреби ринку праці;
- проведення професійної орієнтації населення;
- реалізація заходів сприяння зайнятості, у т.ч. заходи для внутрішньо переміщених осіб та безробітних з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- проведення аналізу стану ринку праці, прогнозування та оцінка впливу на ринок праці політики у сфері зайнятості;
- застосування новітніх підходів в роботі служби зайнятості для задоволення потреб сучасного ринку праці шляхом ефективної рекрутингової діяльності;
- створення умов та сприяння підвищенню конкурентоспроможності робочої сили та зайнятості населення шляхом стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць у пріоритетних видах економічної діяльності та при працевлаштуванні безробітних з числа громадян, що мають додаткові гарантії;
- застосування у діяльності служби зайнятості елементів профілювання при індивідуальному підході до кожного шукача роботи;
- участь в організації проведення громадських та інших робіт тимчасового характеру;
- участь у реалізації заходів, спрямованих на запобігання масовому вивільненню працівників, профілактика настання страхового випадку;
- надання соціального захисту громадян, у т. ч. осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та безробітних з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції;
- забезпечення індивідуального супроводу окремих категорій безробітних;
- сприяння самозайнятості населення шляхом стимулювання відкриття власного бізнесу.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Кількість зареєстрованих безробітних (на кінець року)	осіб	3575	2800	2800	100,0
Чисельність осіб, які мають статус безробітного та отримують послуги протягом періоду	осіб	9891	9200	9200	100,0
Середній розмір допомоги по безробіттю	грн.	3456,4	3550,00	3600,00	101,4
Чисельність незайнятих громадян, працевлаштованих протягом періоду	осіб	3648	3450	3450	100,0
Чисельність безробітних громадян, які проходять професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації	осіб	235	235	235	100,0
Чисельність незайнятих громадян, залучених до участі в оплачуваних громадських та інших роботах тимчасового характеру	осіб	49	20	50	в 2,5 р.б.
Чисельність осіб, що отримали одноразову допомогу для організації підприємницької діяльності та відкрили власну справу	осіб	10	0	20	x
Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць	вакансії	7004	7500	7750	103,3
Навантаження на одне вільне робоче місце, вакансію	осіб/ вакансію	6	4	2	50,0
Працевлаштування на нові робочі місця, всього, в т.ч.:	осіб	5467	5400	5500	101,9
- юридичними особами	осіб	1398	2100	2100	100,0
- фізичними особами – підприємцями та найманих ними працівників	осіб	4069	3300	3400	103,0

Очікувані результати

- підвищення конкурентоспроможності безробітних на ринку праці;
- задоволення кадрових потреб роботодавців СМТГ;
- працевлаштування на нові робочі місця 5500 осіб.

2.3.3.3. Соціальний захист населення

Мета діяльності у 2022 році: соціальна підтримка найбільш вразливих верств населення, надання додаткових соціальних гарантій окремим категоріям громадян, створення

додаткової системи задоволення потреб пільгової категорії громадян; забезпечення соціальних гарантій захисників України та членів їх сімей.

Основними завданнями діяльності є:

- реалізація конституційних гарантій та прав громадян на соціальний захист, забезпечення адресності та матеріальної підтримки малозабезпечених сімей, непрацездатних осіб, громадян похилого віку, сімей з дітьми, дітей з інвалідністю, осіб з обмеженими фізичними можливостями, внутрішньо переміщених осіб, захисників України й членів їх сімей, та інших осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- покращення умов для безпечного та здорового життя шляхом сприяння у забезпеченні безперешкодного доступу осіб з інвалідністю, маломобільних груп населення до житлових будинків та об'єктів житлово – господарського призначення.

Шляхи досягнення поставлених завдань:

- вчасне нарахування та виплата усіх видів соціальної допомоги, компенсацій, надання пільг та житлових субсидій;
- впровадження новітніх засобів комунікацій та організація інших заходів для проведення активної інформаційної роботи серед мешканців СМТГ щодо роз'яснення їх прав на отримання державної та місцевої підтримки;
- забезпечення прийому мешканців тергромади щодо надання послуг соціального характеру та поліпшення умов для його організації, в т.ч. шляхом використання сучасних технологій та цифрових продуктів;
- співпраця з інститутами громадянського суспільства щодо визначення потреби в наданні соціальних послуг, сприяння розвитку ринку соціальних послуг на території громади, аналіз стану задоволення потреби мешканців громади в отриманні соціальних послуг та розширення їх спектру відповідно до потреб; організація надання соціальних послуг мешканцям громади;
- запровадження соціального замовлення та/або надання фінансової підтримки для надання соціальних послуг відповідно до потреб громади та можливостей громадських організацій;
- активізація руху волонтерів: залучення молоді та волонтерських організацій до надання соціальних послуг;
- забезпечення створення безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення спільно з громадськими організаціями, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проскт	2022/ 2021,%
Кількість сімей, які отримують допомогу сім'ям з дітьми	чол.	8075	10150	9700	95,6
Кількість сімей, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	чол.	1084	1700	1400	82,4
Кількість осіб, які отримують державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю	чол.	3001	3400	3500	102,9
Кількість домогосподарств, які отримують житлову субсидію	чол.	30106	28500	28500	100,0
Кількість внутрішньо переміщених осіб, які отримали відповідні довідки та перебувають на обліку в департаменті соціального захисту населення	чол.	4546	4550	4500	98,9
Кількість пільговиків, які перебувають на обліку в ЄДАРП, в т. ч.	чол.	61425	62380	60900	97,6
- ветеранів війни (в т. ч. «діти війни»)	чол.	22621	23403	22040	94,2
- ветеранів військової служби	чол.	1899	2188	1890	86,4
- осіб постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС	чол.	2607	2513	2470	98,3
- багатодітних сімей	сімей	856	886	900	101,6

Кількість пільговиків, які використовують право на пільги на житлово-комунальні послуги за рахунок коштів державного бюджету	чол.	13119	12200	13200	108,2
Кількість осіб, які отримують додаткові пільги та соціальні гарантії відповідно до програм СМТГ «Милосердя» та «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей»	чол.	73331	76410	76786	100,5
Кількість осіб, які отримали соціальні послуги в комунальній установі «Сумський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) «Берегиня» / в т.ч. Будинок нічного перебування	чол.	3465 / 336	3580 / 750	3600 / 150	100,6 / 20,0
Кількість осіб, які отримали соціальні послуги в комунальній установі «Центр учасників бойових дій» Сумської міської ради	чол.	1464	2100	2100	100,0

Очікувані результати:

- підтримка гідного рівня життя населення СМТГ шляхом виконання державних програм та програм СМТГ в частині надання усіх видів соціальної допомоги, житлових субсидій та пільг;
- охоплення соціальним захистом максимальної кількості сімей, які потребують підтримки держави та місцевої влади;
- створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю, маломобільних груп населення до житлових будинків та об'єктів житлово – господарського призначення.

2.3.3.4. Охорона здоров'я населення

Мета діяльності у 2022 році: зміцнення здоров'я та зниження рівнів захворюваності, інвалідності і смертності жителів СМТГ, підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги, збільшення тривалості життя через профілактичні та інформаційні заходи, забезпечення захисту прав громадян на охорону здоров'я, об'єднання зусиль органів місцевого самоврядування та підприємств в напрямку підвищення стандартів надання медичних послуг, модернізації і зміцнення матеріально-технічної бази комунальних некомерційних підприємств.

Основними завданнями діяльності є:

- підвищення якості та доступності медичних послуг;
- пропаганда здорового способу життя і зміщення акцентів від лікування до профілактики захворювань;
- забезпечення успішної роботи медичних установ, впровадження сучасних медичних технологій надання медичної допомоги, профілактика та раннє виявлення захворювань;
- забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- реалізація державної політики у сфері охорони здоров'я щодо оплати державою фактично наданої медичної допомоги конкретній людині.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- забезпечення медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій;
- проведення капітальних ремонтів приміщень лікувальних закладів з метою покращення умов перебування пацієнтів та роботи медичного персоналу;
- придбання медичного обладнання та інструментарію, забезпечення санітарним автотранспортом для підвищення якості надання медичних послуг;
- запровадження нових високотехнологічних медичних послуг;

- вжиття комплексних заходів, направлених на забезпечення населення якісними медичними послугами, зокрема на профілактику інвалідизації населення, створення реабілітаційних відділень з відповідним їх оснащенням;
- проведення заходів (лекції, круглі столи, зустрічі) та поширення інформації (через ЗМІ) щодо активної пропаганди здорового способу життя як основного чинника збереження та покращення здоров'я;
- медичне забезпечення пільгових категорії населення;
- своєчасне та у повному обсязі проведення діагностики туберкульозу серед населення, особливо дитячого віку, з метою виявлення захворювання на ранніх стадіях;
- створення умов до повної автономізації закладів охорони здоров'я;
- оптимізація ліжкового фонду відповідно до потреб населення та чинних нормативних актів, зокрема, для надання паліативної допомоги, реабілітації тощо.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Кількість комунальних лікувально-профілактичних закладів Сумської міської ради	одиниць	8	9	9	100,0
Кількість пролікованих, в т.ч.:	осіб	40683	47950	60805	126,8
- звичайні стаціонари		30025	39124	50675	129,5
- денні стаціонари		2905	3152	3420	108,5
- стаціонари вдома		7753	5674	6710	118,3
Кількість поліклінічних відвідувань	тис. випадків	1267	1409	1567	111,2
Кількість ліжок у стаціонарах	одиниць	1245	1425	1425	100,0
Забезпеченість лікарняними ліжками на 10 тис. населення	одиниць	47,1	54,4	54,4	100,0
Чисельність лікарів	осіб	707	791	800	101,1
Забезпеченість лікарями на 10 тис. населення	осіб	26,8	30,2	30,6	101,3
Малюкова смертність на 1000 народжених живими	випадків	6,7	4,6	4,1	89,1
Смертність населення на 1000 осіб	випадків	15,2	15,2	15,2	100,0
Смертність від туберкульозу на 100 тис. населення	випадків	5,3	5,3	5,3	100,0
Кількість випадків первинного виходу на інвалідність у працездатному віці на 10 тис. населення	випадків	19,3	14,0	14,0	100,0
Захворюваність на деструктивні форми туберкульозу на 100 тис. населення	випадків	6,4	4,4	4,4	100,0
Питома вага злоякісних новоутворень, виявлених в I-II стадії	%	58,1	60,1	62,3	x

Очікувані результати

- збільшення кількості поліклінічних відвідувань на 11,2%;
- зниження малюкової смертності на 1000 народжених живими на 10,9%;
- збільшення кількості пролікованих на 26,8 відсотків

2.3.3.5. Освіта

Мета діяльності у 2022 році: поглиблення реформи освіти і забезпечення кращих можливостей для дітей, що є передумовою для розвитку дитини та її успішної реалізації в суспільстві.

Основними завданнями діяльності є:

- підвищення якості та доступності освіти;

- поширення в закладах загальної середньої освіти практики функціонування служб порозуміння (шкільної медіації);
- забезпечення підтримки розвитку інтелектуального та творчого потенціалу дітей та учнівської молоді;
- залучення школярів та учнів до процесу прийняття рішень, які їх стосуються, а також як спосіб заохотити та розвивати їхню активну громадську участь та зв'язок з громадою, в т.ч. через запровадження «Шкільного громадського бюджету Сумської міської територіальної громади»;
- створення умов для забезпечення якісного та здорового харчування в закладах освіти;
- застосування змін в організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, спрямованих на індивідуалізацію освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами відповідно до нових нормативних документів;
- реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, у закладах дошкільної та загальної середньої освіти;
- забезпечення комфортних та безпечних умов перебування здобувачів освіти у приміщеннях та на території закладів освіти.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- оснащення закладів загальної середньої освіти комп'ютерною та мультимедійною технікою;
- поліпшення освітніх процесів у закладах освіти, забезпечення доступу до якісних навчальних матеріалів (е-підручників, онлайн – курсів, інтерактивних матеріалів, відео, 3Д -моделей);
- професійна підготовка педагогічних працівників початкової школи до впровадження нового Державного стандарту початкової освіти; розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;
- здобуття учнями навичок вигадувати та розробляти ідеї, створювати проекти, комунікувати та працювати в команді, розвивати відчуття причетності та важливості власного голосу, тим самим сформувавши активного, розумного громадянина з критичним мисленням, який в майбутньому буде брати участь у прийнятті рішень в громаді та суспільстві;
- врегулювання організації харчування дітей у закладах освіти з урахуванням принципів здорового харчування та приведення енергетичної цінності раціону, структури харчування у відповідність до Норм фізіологічних потреб населення в основних харчових речовинах і енергії, з урахуванням рекомендацій ВООЗ;
- аналіз небезпек і проведення поетапного контролю за всіма етапами приготування страв і продуктів харчування, починаючи від прийому продуктів на склад і до моменту подачі готової страви відповідно до вимог НАССР (стандарту системи управління безпечністю харчування);
- надання підтримки кожній дитині з особливими освітніми потребами відповідно до її потреб в закладах дошкільної освіти, активізація роботи команди психолого-педагогічного супроводу для всіх дітей з особливими освітніми потребами, незалежно від визначеного рівня підтримки;
- спрямування виховної роботи із здобувачами освіти на формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок, національно-патріотичного виховання, профілактики булінгу (цькування), кримінальних правопорушень, вживання наркотичних і психотропних речовин, запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми тощо;
- розробка, введення в дію та практичне застосування процедур, заснованих на НАССР – системі управління безпечністю харчових продуктів;
- забезпечення архітектурної доступності закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами (облаштування пандусів, санвузлів, поручнів, ресурсних кімнат тощо);

- продовження поетапного встановлення пожежної сигналізації у закладах освіти відповідно до фінансування, оснащення будівель закладів освіти блискавкозахистом;
- проведення робіт з благоустрою територій закладів освіти;
- створення структури харчування в закладах освіти з урахуванням рекомендацій ВООЗ щодо принципів здорового харчування та з урахуванням фізіологічних потреб дітей в основних харчових речовинах та енергії.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Постійно діючі заклади дошкільної освіти всього/ з них комунальної форми власності	одиниць	36/35	39/38	39/38	100,0/100,0
Кількість дітей у закладах дошкільної освіти /з них комунальної форми власності	осіб	9829/9683	9680/ 9546	9252/ 8922	95,6/93,5
Кількість вихованців у дошкільних підрозділах початкових шкіл та НВК комунальної форми власності	осіб	1165	1222	1167	95,5
Охоплення дітей дошкільного віку дошкільною освітою	%	85	85	85	x
Заклади загальної середньої освіти / з них комунальної форми власності	одиниць	40/38	42/40	42/40	100,0/100,0
в т.ч. НВК з дошкільним підрозділом/ з них комунальної форми власності	одиниць	8/7	2/1	2/1	100,0/100,0
у т.ч. початкові школи з дошкільним підрозділом	одиниць	-	5	5	100,0
у т.ч. Сумський багатoproфiльний навчально-реабілітаційний цент №1			1	1	100,0
Кількість учнів у закладах загальної середньої освіти (в т.ч. в НВК та початкових школах)/ із них комунальної форми власності	осіб	29240/ 28196	30404/ 29718	30526/ 30373	100,4/102,2
у тому числі, які навчаються у другу зміну	осіб	1719	2100	2300	109,5
Відсоток учнів, які навчаються на достатньому та високому рівні	%	53	53,5	54	x
Відсоток дітей шкільного віку, які охоплені навчанням	%	98,2	99	99,1	x
Кількість закладів, в яких встановлено сучасну систему автоматичної пожежної сигналізації, оповіщення людей про пожежу та передавання тривожних сповіщень	одиниць	8	12	12	100,0
Рівень охоплення учнів закладів загальної середньої освіти харчуванням	%	60	60	60	x
Здобуття призових місць у III (обласному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад	осіб	91	93	95	102,2
Здобуття призових місць у IV (обласному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад	осіб	-	20	22	110,0
Загальна кількість комунальних закладів позашкільної освіти	одиниць	4	4	4	100,0
Кількість учнів, охоплених позашкільною освітою	одиниць	10762	10696	10720	100,2
Рівень охоплення учнів позашкільною освітою закладами позашкільної освіти, підпорядкованими управлінню освіти і науки	%	38,2	36,0	35,3	x
Частка школярів, зайнятих у спортивно-масовій роботі	%	87	89	90	x
Кількість закладів професійно-технічної освіти/кількість учнів	одиниць/ осіб	7/2969	7/2800	7/2857	100,0/102,0

Очікувані результати:

- формування ціннісного ставлення і судження у школярів, вміння вибудовувати доброзичливі й толерантні стосунки із учасниками освітнього процесу за допомогою сучасних методик роботи;
- активізація школярів, залучення учнів 5-11 класів до написання проєктів та прийняття рішень, навчання не боятися відстоювати власні ініціативи та об'єднуватися навколо спільних ідей;
- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами дошкільної освіти відповідно до державного стандарту, із застосуванням найбільш прийнятних методів, які враховують їхні потреби та можливості;
- впровадження інноваційних технологій, демократичних підходів в організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами, їх психолого-педагогічного, медико-соціального супроводу, забезпеченню архітектурної доступності загальноосвітніх навчальних закладів різних типів, незалежно від форм власності, та підпорядкування, відповідно до потреб дітей.
- доступ здобувачів освіти до повноцінного харчування з урахуванням принципів здорового харчування, зокрема тих, що відвідують та перебувають у закладах освіти;
- створення системи управління, в якій безпечність харчових продуктів досягається шляхом аналізу та контролю небезпечних факторів біологічного, хімічного та фізичного походження, починаючи від сировини до обігу та споживання готової продукції.
- оснащення пожежною сигналізацією ЗДО №№ 1,6,19, ССШ №№ 10,29, Спеціальної ЗЗСО.

2.3.3.6. Культура, туризм

Мета діяльності у 2022 році: подальший розвиток культурного та туристичного потенціалу, підвищення іміджу СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- реалізація державної політики у сфері культури та туризму;
- охорона культурної спадщини, а також державної мовної політики, як необхідної умови розвитку гармонійного суспільства в інтересах територіальної громади;
- формування конкурентоспроможного бренду міста, формування іміджу СМТГ, як території, привабливої для туристів, інвесторів та жителів;
- розвиток туристичної галузі СМТГ.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- проведення конкурсів, фестивалів, мистецьких проєктів, відзначення державних свят та фінансова підтримка участі у міжнародних та всеукраїнських конкурсах і фестивалях; активація роботи в культурно-мистецькому інтернет-просторі;
- проведення паспортизації об'єктів культурної спадщини;
- покращення якості освітянських послуг з початкової мистецької освіти за рахунок оновлення музичних інструментів, покращення матеріально-технічної бази, проведення ремонтних робіт мистецьких шкіл;
- підвищення якості бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів, формування фондів бібліотек новими документами на різних носіях, створення максимально комфортних умов з метою ефективного обслуговування користувачів бібліотек, забезпечення умов для якісного обслуговування людей з обмеженими можливостями;
- розвиток культурно-дозвілєвої діяльності у сільській місцевості шляхом модернізації клубних установ та впровадження нових форм роботи;
- формування механізмів підтримки і просування бренду міста Суми;
- розвиток туристичної інфраструктури та навігації;
- впровадження заходів Плану місцевого економічного розвитку в частині розвитку туризму;

- розробка нових туристичних маршрутів та розробка додаткового контенту для віртуального гіда з технологією доповненої реальності;

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/ 2021, %
Комунальні заклади культури					
Мистецькі школи:					
Кількість закладів	одиниць	5	5	5	100,0
Контингент учнів	чол.	1786	1786	1884	105,5
Охоплення дітей шкільного віку позашкільною мистецькою освітою	%	6,1	5,9	6,2	x
Кількість випускників шкіл, що продовжили мистецьку освіту у вищих навчальних закладах	чол.	52	50	50	100,0
Бібліотеки:					
Кількість:	одиниць	18	21	21	100,0
- у т.ч. по старостинським округам		-	3	3	100,0
Кількість читачів	тис. чол.	46,6	68,0	76,8	112,9
Клубні заклади:					
Кількість закладів	одиниць	2	5	5	100,0
- у т.ч. по старостинським округам		-	3	3	100,0
клубних формувань в закладах	одиниць	11	17	17	100,0
Інші комунальні заклади культури:					
Сумська муніципальна галерея	одиниць	1	1	1	100,0
Сумський міський центр дозвілля молоді	одиниць	1	-	-	x
Центр культури і дозвілля	одиниць	-	1	1	100,0
Молодіжний центр «Романтика» Сумської міської ради	одиниць	-	1	1	100,0
Кількість закладів іншого підпорядкування					
Бібліотеки	одиниць	2	2	2	100,0
Театри	одиниць	2	2	2	100,0
Філармонія	одиниць	1	1	1	100,0
Музеї	одиниць	3	3	3	100,0
Кінотеатри	одиниць	2	2	2	100,0
Парки	одиниць	2	2	2	100,0
Клубні установи	одиниць	7	7	7	100,0
Організація та проведення загальноміських культурно-мистецьких заходів					
Кількість заходів	одиниць	24	26	34	130,8
у тому числі:					
- міжнародного рівня	одиниць	0	0	1	100,0
- всеукраїнського рівня	одиниць	0	1	4	в 4,0 р.б.
Кількість жителів міста, охоплених заходами	тис. чол.	34,1	37,0	80,0	в 2,2 р.б.
Відсоток жителів міста, охоплених заходами	%	12,6	13,8	30,0	x
Культурна спадщина					
Кількість об'єктів культурної спадщини, у тому числі паспортизованих:	одиниць	124/59	124/68	124/78	100,0/114,7
- археології	одиниць	19/7	19/7	19/10	100,0/142,9
- історії	одиниць	85/42	85/46	85/53	100,0/115,2
- монументального мистецтва	одиниць	15/9	15/15	15/15	100,0/100,0
- садово-паркового мистецтва	одиниць	4	4	4	100,0
- науки і техніки	одиниць	1	1	1	100,0
Туризм					
Кількість туристичних маршрутів	одиниць	3	4	5	125,0
Кількість проведених екскурсій	одиниць	17	40	55	137,5
Кількість платників туристичного збору/в т.ч. юридичних осіб	одиниць	20/10	14/6	14/6	100,0/100,0
Надходження туристичного збору, сплаченого до бюджету СМТГ	тис. грн.	501,2	724,0	784,1	108,3

Очікувані результати

- охоплення бібліотечними послугами 28,8% населення СМТГ;

- збільшення кількості людей, охоплених загальноміськими культурно-мистецькими заходами, у 2,2 рази за умови сприятливої епідемічної ситуації та проведення всіх запланованих заходів;
- збереження контингенту учнів мистецьких шкіл;
- збільшення відсотку паспортизованих об'єктів культурної спадщини до 62,9 % від загальної кількості;
- підвищення рівня впізнаваності та лояльності до бренду міста Суми; формування позитивного образу СМТГ;
- збільшення кількості проведених екскурсій на 37,5%;
- створення 1 туристичного маршруту.

2.3.3.7. Фізична культура і спорт

Мета діяльності у 2022 році: залучення широких верств населення до масового спорту, популяризація здорового способу життя, підтримка дитячо-юнацького, резервного спорту, спорту вищих досягнень.

Основними завданнями діяльності є:

- підтримка та розвиток олімпійських та неолімпійських видів спорту;
- формування у населення традицій щодо занять фізичною культурою і спортом, як важливих складових забезпечення здорового способу життя;
- удосконалення системи дитячо-юнацького спорту, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей спортсменів на етапах багаторічної підготовки;
- створення сучасних спортивних об'єктів для занять фізичною культурою та спортом за місцем проживання і в зонах масового відпочинку населення;
- забезпечення охоплення школярів заняттями в спортивних школах та секціях.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- удосконалення системи формування та підготовки збірних команд СМТГ з олімпійських та неолімпійських видів спорту для участі спортсменів у спортивних заходах всеукраїнського та міжнародного рівнів;
- забезпечення проведення змагань та представлення досягнень спортсменами СМТГ на всеукраїнській та міжнародній спортивній арені;
- розвиток здібностей вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл в обраному виді спорту (утримання та надання фінансової підтримки ДЮСШ різних форм власності);
- проведення капітального та поточного ремонтів спортивних залів загальноосвітніх шкіл;
- створення необхідних умов для самовдосконалення спортсменів і фахівців спорту, які досягли найвищих спортивних результатів у всеукраїнських та міжнародних змаганнях;
- продовження реконструкції, модернізації та переобладнання стадіону «Авангард», створення сучасних спортивних об'єктів для занять фізичною культурою та спортом за місцем проживання і в зонах масового відпочинку населення;
- розміщення соціальної реклами на телебаченні, сторінках соціальних мереж із залученням провідних спортсменів, тренерів, ветеранів спорту для формування ціннісного ставлення юнацтва і молоді до власного здоров'я, поліпшення фізичного розвитку та фізичної підготовки.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021, %
Кількість осіб, які займаються фізичною культурою та спортом	тис. осіб	53,5	53,4	53,5	100,2
<i>по старостинським округам</i>	<i>тис. осіб</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>100,0</i>
Кількість фахівців фізичного виховання, що працюють за спеціальністю	осіб	765	766	770	100,5

по старостинським округам	осіб	4	4	4	100,0
Кількість спортивних об'єктів:					
Стадіони	шт.	4	4	4	100,0
по старостинським округам	шт.	4	4	4	100,0
Спортзали	шт.	74	74	74	100,0
по старостинським округам	шт.	2	2	2	100,0
Плавальні басейни	шт.	8	8	8	100,0
Площинні спортивні споруди	шт.	138	140	140	100,0
по старостинським округам	шт.	2	2	2	100,0
Кількість фізкультурно-спортивних клубів (громадські організації), всього	одиниць	50	52	53	101,9
по старостинським округам	одиниць	1	1	1	100,0
в т.ч. за місцем проживання	одиниць	32	32	32	100,0
по старостинським округам	одиниць	1	1	1	100,0
Кількість ДЮСШ, СДЮШОР/в т.ч., що утримуються або отримують фінансову підтримку з бюджету СМТГ	одиниць	22/11	22/11	22/11	100,0/100,0
Кількість загальноміських спортивно-масових заходів (змагань)	одиниць	68	111	130	117,1
Кількість учасників змагань	тис. одиниць	5200	8325	9200	110,5
Кількість спортсменів, які входять до складу збірних команд України	чол.	223	230	235	102,2
Кількість призових місць, отриманих у змаганнях вищого рівня	одиниць	935	950	1020	107,4

Очікувані результати

- підвищення рівня охоплення громадян фізкультурно-оздоровчою та спортивно-масовою роботою;
- збільшення кількості загальноміських спортивних заходів на 17,1% та їх учасників на 10,5 відсотків;
- збільшення кількості спортсменів, які входять до складу збірних команд України на 2,2% та кількості призових місць, отриманих у змаганнях вищого рівня на 7,4 відсотків.

2.3.3.8. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Підтримка сім'ї

Мета діяльності у 2022 році: створення правових, соціальних і економічних умов для належного функціонування та розвитку сім'ї, утвердження духовно і фізично здорової, матеріально та соціально благополучної сім'ї, забезпечення виконання сім'єю основних її функцій.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення соціального захисту багатодітних сімей, запобігання насильству в сім'ї та торгівлі людьми.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- матеріальна підтримка багатодітних сімей (надання пільг та різних видів соціальної допомоги за рахунок коштів бюджету СМТГ);
- продовження проведення просвітницько-профілактичних заходів щодо запобігання насильству в сім'ї, забезпечення гендерної рівності;
- сприяння співробітництву з підприємствами, установами, громадськими організаціями щодо посилення ролі сім'ї як первинного осередку суспільства;
- посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо рівних прав та можливостей чоловіків та жінок, підтримки осіб, постраждалих від насильства в сім'ї та торгівлі людьми, удосконалення форм її проведення.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Кількість багатодітних сімей	сімей	1172	1224	1276	104,2
Кількість дітей в багатодітних сім'ях	осіб	3793	3924	4055	103,3
Кількість осіб, яким присвоєно почесне звання «Мати-героїня»	осіб	173	177	180	101,7
Кількість просвітницько-профілактичних заходів щодо запобігання насильству в сім'ї, забезпечення гендерної рівності	од.	52	95	100	105,3

Очікувані результати

- підвищення престижу багатодітних сімей, охоплення їх заходами соціального захисту;
- зменшення рівня домашнього насильства та створення дієвих механізмів надання допомоги жертвам насильства;
- підвищення рівня психолого-педагогічної культури молоді у сфері сімейних стосунків.

Підтримка дітей

Мета діяльності у 2022 році: забезпечення реалізації права дітей на особливе піклування і допомогу, забезпечення оптимального функціонування цілісної системи соціально-правового захисту дітей, в тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, організації їх морального, фізичного та розумового розвитку, поліпшення соціальної та матеріальної підтримки сімей з дітьми, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству.

Основними завданнями діяльності є:

- здійснення соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, які позбавлені батьківського піклування та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах;
- забезпечення своєчасного виявлення, вивчення умов проживання та потреб дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, узяття їх на облік та надання допомоги з метою запобігання влаштування їх до інтернатних закладів;
- здійснення соціально – профілактичної та попереджувальної роботи серед дітей;
- виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- збільшення кількості прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів;
- посилення профілактичної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах, з метою зменшення кількості вилучених дітей;
- проведення інформаційної роботи щодо можливості усиновлення дітей старшого віку родинними групами;
- матеріальна підтримка сімей при усиновленні дітей родинними групами та дітей з особливими потребами.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Кількість дітей, які знаходяться на обліку в Управлінні «Служба у справах дітей» Сумської міської ради, з них:	чол.	363	378	398	105,3
1) діти, які перебувають у сімейних формах виховання, у тому числі:	чол.	270	280	301	107,5

- під опікою, піклуванням, тимчасово влаштовані в сім'ї родичів, знайомих;	чол.	217	219	222	101,4
- у прийомних сім'ях/дитячих будинках сімейного типу	чол.	10/33	18/36	17/50	94,4/138,9
- у сім'ях патронатних вихователів;	чол.	10	7	12	171,4
2) діти, які опинились у складних життєвих обставинах;	чол.	57	63	62	98,4
3) діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування влаштовані в державні заклади (МОЗ/МОН, Мінсоцполітики).	чол.	36	35	35	100,0
Кількість прийомних сімей/дитячих будинків сімейного типу	од.	9/5	16/6	14/6	87,5/100,0
Кількість профілактичних рейдів	од.	21	8	12	150,0
Кількість заходів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах.	од.	11	14	15	107,1

Очікувані результати

- збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які влаштовані до сімейних форм виховання на 7,5%;
- зменшення на 1,6% кількості дітей, які опинились у складних життєвих обставинах.

Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, які перебувають у складних життєвих обставинах

Мета діяльності у 2022 році: задоволення соціальних потреб сімей, дітей та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах або відносяться до вразливих категорій населення, забезпечення соціальним супроводженням прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів, піклувальників, здійснення комплексу заходів щодо запобігання насильства в сім'ї, надання допомоги постраждалим від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, підтримка сім'ї та пропагування сімейних цінностей, відповідального батьківства, здорового способу життя, проведення заходів, з метою задоволення потреб учасників у соціальному розвитку.

Основними завданнями діяльності є:

- раннє виявлення, облік та здійснення соціальної роботи з різними категоріями сімей, осіб, які опинились в складних життєвих обставинах;
- проведення соціальної роботи, спрямованої на профілактику соціального сирітства;
- пропагування здорового способу життя серед підлітків та молоді;
- створення сприятливих умов для розвитку та функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
- організація здійснення наставництва над дітьми, які проживають в закладах для дітей – сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів з соціального супроводу, консультування, соціальної профілактики, соціальної інтеграції та реінтеграції, адаптації, кризового та екстреного втручання, представництва інтересів, посередництва.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- реалізація заходів програми «Соціальні служби готові прийти на допомогу на 2022 – 2024 роки», спрямованих на раннє виявлення сімей, які опинилися в кризовій ситуації, вчасну організацію надання їм соціальних послуг, розкриття внутрішнього потенціалу сім'ї, забезпечення максимальної доступності до соціальних послуг;
- проведення роботи зі створення служби підтримки жертв домашнього насильства;

- пропагування сімейних цінностей, відповідального батьківства, гендерної рівності серед сімей з низьким батьківським потенціалом;
- залучення потенціалу територіальної громади, волонтерів до проведення соціальної роботи з сім'ями, які перебувають на обліку Сумського міського центру соціальних служб.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021, %
Кількість проведених заходів в рамках надання базових соціальних послуг Сумським міським центром соціальних служб	одиниць	2800	2900	3100	106,9
Кількість отримувачів соціальних послуг центру	чол.	1626	1700	1720	101,2
Кількість отримувачів соціальних послуг центру, які внаслідок проведеної роботи розв'язали свої соціальні проблеми та поліпшили своє становище	чол.	1501	1580	1600	101,3
Відсоток отримувачів соціальних послуг центру, які внаслідок проведеної роботи розв'язали свої соціальні проблеми та поліпшили своє становище до загальної кількості клієнтів, що звернулися	%	92,3	92,9	93,0	x

Очікувані результати

- збільшення на 6,9% кількості проведених заходів в рамках надання базових соціальних послуг Сумським міським центром соціальних служб;
- збільшення на 1,3% кількості отримувачів соціальних послуг центру, які внаслідок проведеної роботи розв'язали свої соціальні проблеми та поліпшили своє становище.

Молодіжна політика

Мета діяльності у 2022 році: створення можливостей для молоді, яка проживає на території СМТГ, з урахуванням її вікових, індивідуальних, соціальних, творчих, інтелектуальних потреб та запитів, брати участь у житті громади, свідомо робити свій внесок у подальший її розвиток, всебічна підтримка соціально-вразливої молоді.

Основними завданнями діяльності є:

- формування громадянської позиції і національно-патріотичне виховання – здійснення заходів, спрямованих на відродження національно-патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної життєвої позиції молоді;
- створення умов та здійснення заходів, спрямованих на працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді);
- розвиток неформальної освіти – здійснення заходів, спрямованих на набуття молодими людьми знань, умінь та навичок поза системою освіти;
- здійснення заходів, спрямованих на популяризацію та утвердження здорового і безпечного способу життя серед молоді;
- підтримка та розвиток творчої, інтелектуально обдарованої молоді, забезпечення змістовного дозвілля молоді;
- інтеграція українського молодіжного руху до європейських спільнот;
- сприяння створенню умов для розвитку спроможності інститутів громадянського суспільства;
- організація оздоровлення та забезпечення відпочинком дітей і молоді міста;
- підтримка та розвиток культурно-освітніх заходів.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- організація профорієнтаційної роботи, залучення молоді до роботи в органах місцевого самоврядування, налагодження тісної системи співпраці з бізнес структурами та центром зайнятості;
- створення умов для самозайнятості молодих людей та залучення їх до волонтерської діяльності, розвитку та удосконалення системи неформальної освіти, що дасть змогу набутти молодими людьми знання, уміння та навички поза системою освіти;
- поширення в молодіжному середовищі активного та культурного відпочинку, проведення заходів, направлених на популяризацію та утвердження здорового способу життя;
- організація змістовного дозвілля, всебічного розвитку особистості, самовдосконалення обдарованих дітей та молоді, підтримка проведення загальноміських заходів спортивно-розважального спрямування, фестивалів, конкурсів, КВНівського руху та інше;
- налагодження постійної партнерської співпраці з діючими інститутами громадянського суспільства, делегування їм повноважень через проведення конкурсів проєктів та надання фінансової підтримки з бюджету СМТГ;
- забезпечення рівних умов для різних груп молоді, у першу чергу для молоді з інвалідністю, поширення толерантності і солідарності, запобігання стереотипам, протидії мові ненависті та дискримінації за будь-якими ознакам.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 рік факт	2021 очік.	2022 рік проєкт	2022/2021,%
Кількість міських заходів державної політики у молодіжній сфері	одиниць	38	38	42	110,5
Кількість учасників заходів державної політики у молодіжній сфері	тис. чол.	42,0	44,0	48,4	110,0
Кількість міських культурно-освітніх заходів для молоді	одиниць	23	23	25	108,7

Очікувані результати

- підвищення творчого потенціалу молодої людини в інтересах становлення і самореалізації її особистості та морально-правової культури;
- соціалізація молоді в суспільстві, готовність її до роботи в умовах конкуренції;
- збільшення кількості міських заходів у сфері молодіжної політики на 10,5% та збільшення кількості їх учасників на 10 відсотків.

2.3.3.9. Громадянське суспільство, інформаційний простір, інформаційні технології**Громадянське суспільство, інформаційний простір****Мета діяльності у 2022 році:**

- удосконалення системи підвищення рівня забезпечення конституційних прав та інтересів жителів територіальної громади в сфері інформації та взаємодії органів місцевого самоврядування з мешканцями;
- створення сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства; налагодження ефективної взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами місцевого самоврядування на засадах партнерства; забезпечення додаткових можливостей для реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина; задоволення суспільних інтересів із залученням громадської ініціативи та самоорганізації; збереження суспільного порозуміння на території СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення інформаційної прозорості та відкритості діяльності Сумської міської ради та її виконавчих органів;

- забезпечення належних умов для реалізації конституційного права громадян на участь в формуванні та реалізації державної та місцевої політики;
- сприяння представникам національно-культурних меншин та іноземців у їх інтеграції у громаді;
- підтримка місцевого книговидання;
- формування позитивного сприйняття СМТГ в Україні та світі;

Шляхи виконання поставлених завдань:

- проведення медіа-заходів, наповнення офіційного сайту Сумської міської ради, проведення онлайн-трансляцій апаратних нарад, засідань виконавчого комітету, сесій Сумської міської ради, випуск бюлетеню «Офіційний вісник Сумської міської ради», підготовка інформаційних програм, роликів, забезпечення співпраці з місцевими теле- та радіоканалами, електронними та друкованими ЗМІ, сприяння місцевому книговиданню;
- дослідження, аналіз та прогнозування суспільно-політичних процесів у СМТГ;
- здійснення промоції міста Суми в Україні та за кордоном, реалізація спільних проєктів;
- підтримка ініціатив громадських організацій щодо соціально-економічного та культурного розвитку міста, налагодження зворотного зв'язку між владою та громадськістю, підвищення активності інститутів громадянського суспільства, реалізація заходів з громадянської освіти, впровадження інструментів громадської участі, у тому числі електронної демократії.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Один. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022 2021%
Кількість інформаційних заходів щодо висвітлення діяльності Сумської міської ради та її виконавчих органів	од.	130	130	135	103,8
Кількість зареєстрованих користувачів Інформаційного порталу Сумської міської ради	осіб	1800	1800	1820	101,1
Кількість публікацій на Інформаційному порталі Сумської міської ради (<i>наростаючий показник</i>)	тис. од.	20,3	24,0	27,8	115,8
Кількість переглядів відеоновин на каналі «Сумська міська рада» в мережі Youtube (<i>наростаючий показник</i>)	тис. од.	809,9	1000,0	1192,0	119,2

Очікувані результати

- підвищення рівня інформування населення щодо діяльності Сумської міської ради, її виконавчого комітету, структурних підрозділів, а також з актуальних питань життєдіяльності СМТГ.

Інформаційні технології

Мета діяльності у 2022 році: підтримка функціонування та розвиток ІТ-інфраструктури Сумської міської ради, підвищення безпеки в місті.

Основними завданнями діяльності є:

- забезпечення організації ІТ-процесів в виконавчих органах Сумської міської ради;
- забезпечення інформаційної безпеки;
- створення комплексної системи відеоспостереження в СМТГ.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- підтримка безперебійного функціонування ІТ-послуг, сервісів та систем, в т.ч. в ЦНАП;
- створення комплексної системи захисту інформації у виконавчих органах Сумської міської ради;

- нове будівництво комплексної системи відеоспостереження в СМТГ;
- нове будівництво електронної комунікаційної мережі на території СМТГ;
- навчання працівників виконавчих органів з питань інформаційних технологій та підвищення кваліфікації з профільних дисциплін інформаційних технологій.

2.3.4. Природокористування та безпека життєдіяльності

2.3.4.1. Охорона навколишнього природного середовища

Мета діяльності у 2022 році: реалізація екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення стану навколишнього природного середовища.

Основними завданнями діяльності є:

- зменшення обсягів викидів забруднювальних речовин стаціонарними джерелами;
- створення умов для розвитку інфраструктури екологічно чистих видів транспорту, зокрема громадського
- відновлення гідрологічного режиму та зменшення рівня забруднення водних об'єктів, зменшення обсягу скидів забруднювальних речовин до водних об'єктів;
- екологічно безпечне поводження з відходами, створення системи безпечного поводження з небезпечними відходами, у складі побутових та медичними відходами, упровадження сучасних методів та технологій у сфері поводження з відходами;
- збільшення площі зелених насаджень, належне утримання та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду;
- підвищення рівня екологічної освіти і виховання населення.

Шляхи виконання поставлених завдань:

Поліпшення екологічного стану довкілля та зниження екологічних ризиків шляхом забезпечення охорони, раціонального використання і відтворення природних ресурсів в умовах муніципальної інфраструктури за рахунок:

- реалізації природоохоронних заходів підприємствами;
- проведення інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря бюджетних закладів;
- будівництва/реконструкції напірних/самопливних каналізаційних колекторів та міських очисних споруд на території СМТГ;
- нового будівництва полігону для складування твердих побутових відходів на території Верхньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області;
- поліпшення гідрологічного та технічного стану водойм, санітарного стану та благоустрою у прибережних смугах водних об'єктів;
- збільшення площ зелених насаджень, збереження об'єктів природно-заповідного фонду;
- проведення заходів з підвищення рівня суспільної екологічної свідомості громадян.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показник	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Зниження рівня забруднення атмосферного повітря					
Обсяг викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення	тонн	6909,7	6900,0	6890,0	99,9
Збереження площ зелених зон та забезпечення якісного озеленення					
Кількість висаджених дерев, кущів	одиниць	240	1052	1052	100,0
Площа створених та відновлених газонів	м ²	-	7000	7000	100,0
Кількість територій та об'єктів ПЗФ, на яких реалізовано заходи зі збереження	одиниць	7	7	7	100,0

об'єктів природно-заповідного фонду					
Кількість заходів з екологічної освіти та інформування населення	одиниць	12	12	12	100,0

Очікувані результати

- поліпшення стану навколишнього природного середовища до рівня, безпечного для життєдіяльності населення;
- мінімізація забруднення поверхневих водних об'єктів та ґрунтів;
- поліпшення, збереження стану існуючих та створення нових зелених насаджень та озелених територій у межах міста;
- підвищення рівня екологічної свідомості та інформування населення з питань охорони навколишнього природного середовища.

2.3.4.2. Сприяння забезпеченню законності та правопорядку

Мета діяльності у 2022 році: запобігання виникненню умов, що сприяють вчиненню правопорушень та злочинів, удосконалення методів роботи з їх профілактики, створення умов для проведення ефективної правової та виховної роботи серед населення та шкільної молоді, сприяння участі громадян та їх об'єднань у боротьбі зі злочинністю.

Основними завданнями діяльності є:

- зниження рівня злочинності, створення безпечних умов життя громадян міста, захист їх прав, свобод та законних інтересів;
- усунення причин і умов, що зумовлюють втягнення молоді та підлітків у протиправну діяльність;
- підвищення ефективності заходів щодо профілактики правопорушень, протидії злочинності та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню протиправних дій;
- сприяння в роботі правоохоронним органам в питаннях підвищення правосвідомості водіїв та пішоходів на дорогах та вулицях міста;
- залучення громадян міста до охорони громадського порядку;
- створення умов для проведення ефективної правової та виховної роботи серед населення.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- впровадження сучасних методів дистанційного контролю за громадською безпекою та безпекою дорожнього руху шляхом встановлення систем відеоспостереження та підтримання їх у працездатному стані;
- проведення роз'яснювальної роботи в ЗМІ, на підприємствах, установах, організаціях міста з метою підвищення рівня правової свідомості серед населення міста;
- залучення громадськості до створення нових громадських формувань з охорони громадського порядку та стимулювання роботи існуючих шляхом фінансової підтримки їх діяльності.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Один. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проєкт	2022/2021,%
Кількість пунктів охорони громадського порядку (поліцейська станція)	одиниць	13	13	13	100,0
Кількість одиниць автотранспорту, наданого в тимчасове користування Сумського районного управління поліції Головного управління національної поліції в Сумській області	одиниць	8	8	8	100,0
Показники діяльності Сумського районного управління поліції Головного управління національної поліції в Сумській області:					
Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень на території міста Суми	одиниць	3450	3200	3300	103,1
Кількість розкритих злочинів	одиниць	1450	1200	1300	108,3

Кількість складених протоколів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку	одиниць	4000	5000	5800	116,0
Показники діяльності Управління патрульної поліції в Сумській області:					
Кількість викликів та завдань опрацьованих патрульними поліцейськими	тис. одиниць	60,0	80,0	65,0	81,3
Кількість складених протоколів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення правил дорожнього руху	тис. одиниць	15,0	25,0	26,0	104,0
Кількість складених протоколів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку	одиниць	8000	4500	7500	166,7
Показники діяльності роботи громадським формуванням (ГФ) правозахисного спрямування:					
Кількість залучених ГФ міста до проведення заходів по профілактиці правопорушень	одиниць	3	3	3	100,0
Кількість заходів, проведених ГФ по профілактиці правопорушень в місті	одиниць	90	95	95	100,0
Кількість попереджених правопорушень та злочинів ГФ міста	одиниць	180	210	210	100,0

Очікувані результати

- забезпечення на території СМТГ публічної безпеки та громадського порядку;
- утримання 13 пунктів охорони громадського порядку, їх облаштування, забезпечення належних умов роботи ДОП (дільничних офіцерів поліції), членів громадських формувань з охорони громадського порядку при прийомі громадян міста;
- активізація роботи громадських формувань правозахисного спрямування.

2.3.4.3. Техногенна безпека людини

Мета діяльності у 2021 році: зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій на території СМТГ.

Основними завданнями діяльності є:

- зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій та досягнення гарантованого рівня захисту населення і територій СМТГ від їх наслідків у мирний час та в особливий період.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- удосконалення механізму взаємодії органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій у процесі здійснення заходів цивільного захисту;
- забезпечення функціонування системи оповіщення цивільного захисту та утримання місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на території СМТГ;
- удосконалення та відновлення системи оповіщення населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій, створення на хімічно-небезпечних об'єктах локальних систем оповіщення, забезпечення працюючого персоналу засобами індивідуального захисту;
- зберігання матеріальних цінностей міського матеріально-технічного резерву;
- утримання міського захищеного пункту управління СМТГ;
- накопичення засобів індивідуального захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин для забезпечення населення СМТГ;
- забезпечення утилізації небезпечних (ртутовмісних) речовин, виявлених на території СМТГ;
- забезпечення належної роботи міської рятувально-водолазної служби.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Кількість:					
-засідань комісії з питань ТЕБ та НС	одиниць	31	15	15	100,0
- навчань з питань цивільного захисту в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Сумської області	одиниць	42	42	42	100,0
- комплексних об'єктових навчань та тренувань з питань цивільного захисту	одиниць	17	17	17	100,0
- перевірок технічного стану системи оповіщення населення	одиниць	4	4	4	100,0
- обстежень та очищень дна річки (водоймищ) в місцях відпочинку людей біля води	кількість місць	20	19	19	100,0

Очікувані результати

Створення умов для попередження виникнення надзвичайних ситуацій та захисту населення від можливих наслідків надзвичайних ситуацій.

2.3.4.4. Охорона праці

Мета діяльності у 2022 році: створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Основними завданнями діяльності є:

- зменшення кількості випадків виробничого травматизму;
- поліпшення системи управління охороною праці;
- підвищення рівня знань з безпечної організації виконання робіт керівників, спеціалістів підприємств, працівників установ та організацій міста усіх форм власності;
- удосконалення технологічних процесів, заміна обладнання, що має конструктивні недоліки і велику зношеність, поліпшення моніторингу (діагностики) технічного стану будівель і споруд, обладнання, інструменту і засобів колективного та індивідуального захисту;
- покращення стану фінансування роботодавцями комплексних заходів з охорони праці;
- створення здорових та безпечних умов праці.

Шляхи виконання поставлених завдань:

- заміна технологічних процесів та операцій, пов'язаних з виникненням небезпечних і шкідливих виробничих факторів на більш безпечні;
- комплексна механізація, автоматизація технологічних процесів за наявності небезпечних і шкідливих виробничих факторів;
- удосконалення роботи щодо підвищення існуючого рівня знань посадових та відповідальних осіб, які вирішують питання охорони праці на підприємствах, установах та організаціях міста усіх форм власності;
- інформування через засоби масової інформації працівників про недопущення порушення вимог законодавства з охорони праці, дотримання інструкцій з охорони праці та дотримання вимог безпеки під час експлуатації обладнання, машин, механізмів тощо.

Кількісні та якісні показники діяльності

Показники	Од. виміру	2020 звіт	2021 очік.	2022 проект	2022/ 2021,%
Кількість випадків виробничого травматизму	од.	44	40	40	100,0
Кількість інформаційних заходів, публікацій з питань охорони праці та дотримання вимог безпеки	од.	8	8	8	100,0
Кількість посадових та відповідальних осіб	осіб	37	42	42	100,0

бюджетних установ та організацій міста, які вирішують питання охорони праці, що пройшли навчання і перевірку знань законодавства з охорони праці у навчальних центрах					
---	--	--	--	--	--

Очікувані результати

- поліпшення умов праці на виробництві за рахунок збільшення фінансування заходів з охорони праці.

Заходи з реалізації завдань економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади у 2022 році, визначені у даному підрозділі, містяться в додатку 1 до Програми.

2.4. Основні напрями розвитку Сумської міської територіальної громади на 2023-2024 роки

Основні пріоритетні напрями на наступні за плановим 2 роки визначені з метою забезпечення сталого розвитку СМТГ, реалізація яких дозволить підвищити ефективність використання її внутрішнього потенціалу, рівень добробуту населення, вирішити соціально-економічні проблеми мешканців, посилити інвестиційну та інноваційну активність, забезпечити належне функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури.

Розвиток територіальної громади буде відбуватися в умовах подальшої децентралізації влади, проведення адміністративно-територіальної, бюджетної та інституційної, економічної та соціальної реформ.

Перспективні напрямки розвитку міста в основних галузях та сферах діяльності базуються на основних прогностичних показниках економічного та соціального розвитку.

Бюджет

Забезпечуватиметься формування збалансованого та обґрунтованого проекту бюджету СМТГ, підвищення ефективності видатків та податкового адміністрування, а також покращення інвестиційного клімату.

Прогнозні показники на 2023 – 2024 роки по дохідній та видатковій частині бюджету ґрунтуються на аналізі розвитку економіки впродовж останніх років, поточній економічній ситуації в умовах запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів щодо запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, та припущеннях, які враховують вплив зовнішніх і внутрішніх чинників у перспективі, та є основою для складання головними розпорядниками бюджетних коштів планів своєї діяльності та місцевих програм.

Основні напрями діяльності та подальшого розвитку:

- забезпечення всіма учасниками бюджетного процесу (виконавчими органами Сумської міської ради та іншими контролюючими органами) виконання запланованих показників надходжень доходів до бюджету Сумської міської територіальної громади, врахування основних положень бюджетно-податкової політики, дотримання жорсткої фінансової дисципліни, підвищення рівня прозорості бюджетного процесу;
- налагодження взаємодії з центральними органами виконавчої влади з метою залучення коштів державного бюджету для фінансування місцевих ініціатив;
- подальше впровадження інформаційно-аналітичної системи «LOGICA», яка покликана автоматизувати складання бюджетних документів, обробку даних та обмін інформацією між місцевими бюджетами та Міністерством фінансів України;
- вдосконалення наявних сучасних технологій податкового адміністрування, збереження партнерських відносин податкових органів з органами місцевого самоврядування, громадянами і бізнесом;
- продовження контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджету СМТГ податків, зборів і інших обов'язкових платежів шляхом застосування контролюючими органами всього комплексу заходів, передбачених законодавством;
- зосередження фінансових ресурсів на реалізацію цільових програм, спрямованих на поліпшення інфраструктури територіальної громади та якості життя населення.

Показники обсягів надходжень до бюджету Сумської міської ТГ

Показники	Од. виміру	2023 рік	2024 рік	2024/ 2023,%
Обсяг надходжень податків, зборів і обов'язкових платежів, що зараховуються до доходної частини бюджету СМТГ*, в т. ч.:	млн. грн.	2 888,0	3 059,4	105,9
- до загального фонду	млн. грн.	2 797,4	2 967,9	106,1
- до спеціального фонду	млн. грн.	90,6	91,5	101,0

Примітка:

* Без офіційних трансфертів. Прогнозні обсяги надходжень розраховані виходячи з їх реальної оцінки за попередні базові періоди та прогнозних показників економічного і соціального розвитку на 2022 рік.

Розвиток підприємництва буде продовжуватися шляхом:

- впорядкування нормативного регулювання діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва;
- стабільного функціонування системи взаємодії органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, громадських формувань;
- надання фінансової підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва з бюджету СМТГ шляхом відшкодування частини відсотків за кредитами, наданими суб'єктам малого і середнього підприємництва;
- надання з бюджету СМТГ компенсації роботодавцям витрат зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця;
- проведення моніторингу та аналізу бізнес-середовища СМТГ;
- проведення тренінгів, семінарів та консультацій для суб'єктів господарювання Сумської МТГ;
- забезпечення участі делегацій СМТГ (у тому числі представників промислових підприємств, громадських об'єднань, коаліцій бізнесу) у міжнародних та українських заходах економічного та інвестиційного спрямування з метою вивчення передового практичного досвіду інших міст України та іноземного досвіду;
- відкриття нових віддалених робочих місць Управлінням «Центр надання адміністративних послуг у м.Суми» та розширення переліку нових послуг, документів дозвільного характеру;

У сфері управління об'єктами комунальної власності передбачається:

- забезпечення оперативного управління та ефективного використання комунального майна з метою виконання запланованих показників доходної частини бюджету СМТГ від надходжень за оренду та відчуження комунального майна;
- здійснення постійного аналізу ефективності використання комунального майна.

У сфері управління земельними ресурсами передбачається:

- збільшення доходної частини бюджету СМТГ за рахунок надходжень від плати за землю та виконання планових показників по надходженнях від продажу землі;
- посилення контролю за раціональним використанням земель СМТГ;
- продовження процедури формування прибудинкових територій під багатоквартирними житловими будинками для подальшої можливості оподаткування земельних ділянок під вбудованими приміщеннями комерційного використання;
- проведення інвентаризації земель, залучення фізичних та юридичних осіб до оформлення правостановлюючих документів на землю, сплати земельного податку та орендної плати за земельні ділянки до бюджету Сумської МТГ;
- проведення процедури земельних торгів (аукціонів) з продажу права оренди на земельні ділянки (вільні від забудови);
- перегляд ставок плати за землю та пільг зі сплати земельного податку відповідно до змін у Податковому Кодексі України.

У сфері управління діяльності підприємств комунальної форми власності передбачається модернізація та оновлення основних фондів, впровадження енергозберігаючих заходів, підвищення якості надання житлово-комунальних послуг, збільшення частки обсягів надання послуг населенню та стороннім організаціям в загальному обсязі доходу (виручки) підприємств.

Основними напрямками залучення інвестиційних ресурсів будуть:

- сприяння створенню сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку міста, зокрема проведення роботи щодо розвитку індустріального парку в м. Суми відповідно до концепції (розробка проектної документації на підведення інженерних мереж до меж індустріального парку «Суми»), залучення державної підтримки для його облаштування, а також використання можливостей поширення інформації та популяризації індустріального парку за допомогою інструментів та заходів, що пропонуються Мінекономіки та уповноваженою установою на здійснення супроводу інвестора в підготовці та реалізації проекту зі значними інвестиціями Офісом із залучення та підтримки інвестицій (UkraineInvest);
- продовження формування та підтримка в актуальному стані бази даних про вільні земельні ділянки несільськогосподарського призначення та вільні приміщення, що можуть використовуватися для реалізації інвестиційних проектів;
- підвищення інвестиційної привабливості міста за допомогою створення інформаційних матеріалів про його економічний та інвестиційний потенціал та їх поширення під час конференцій, семінарів, проектів, міжнародних форумів, ярмарків, виставок, робочих зустрічей, інших представницьких заходів, трансляція відео, публікації в ЗМІ, розповсюдження за допомогою інших доступних онлайн-сервісів;
- забезпечення встановлення нових контактів, зміцнення існуючих зв'язків з донорськими та міжнародними фінансовими організаціями з метою залучення додаткових ресурсів на реалізацію програм та проектів розвитку міста шляхом участі у грантових та кредитних програмах і проектах, залучення іноземних експертів з метою отримання іноземного досвіду супроводу та реалізації проектів розвитку міста.
- планується: реалізація проектів: «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми» в рамках проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» та проекту «Оновлення рухомого складу «КП «Електроавтотранс» в м. Суми» із залученням кредитних коштів Європейського інвестиційного банку через Міністерство фінансів України; «Модернізація та реконструкція системи водовідведення у м. Суми (Реконструкція міських каналізаційних очисних споруд комунального підприємства «Міськводоканал» Сумської міської ради потужністю 60 000 м³/добу з виділенням першої черги будівництва потужністю 30000 м³/добу у м. Суми, вул. Гамалія, буд. 40» за рахунок кредитних коштів Північної екологічної фінансової корпорації (NEFCO) та грантових коштів Європейського Союзу; «Управління відходами на основі замкнутого циклу за рахунок грантових коштів Фонду Єдиного Економічного Простору та Норвегії; підготовка проектів (у разі успішного проходження конкурсних відборів): для участі у проекті «Міський громадський транспорт України» (друга та наступні фази) за рахунок кредитних коштів Європейського інвестиційного банку через Міністерство фінансів України; проекту «Розбудова системи централізованого водопостачання та водовідведення Сумської міської територіальної громади» (розробка ТЕО проекту за рахунок кредитних коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку, який згодом планується реалізувати в рамках «Третього проекту розвитку міської інфраструктури» за рахунок кредитних коштів МБРР); опрацювання питання залучення коштів програми, що реалізується Королівством Данія в рамках Данського співробітництва Danida Business Finance на реалізацію проектів з енергоефективності в закладах бюджетної сфери міста Суми.

Перелік інвестиційних проектів, які передбачається реалізовувати, наведено в додатку 2 до Програми.

Продовжуватиметься робота в напрямку розширення та поглиблення зовнішніх зв'язків з існуючими містами-партнерами та налагодження нових партнерських відносин з новими містами-партнерами, реалізації спільних проєктів з містами-партнерами та міжнародними організаціями.

У сфері будівництва, містобудування та житлової політики:

- забезпечення СМТГ оновленою містобудівною документацією, виконаною з використанням сучасних геоінформаційних технологій та програмних продуктів;
- стале функціонування та розвиток містобудівного кадастру та його інтернет-геопорталу;
- системна робота з організації охорони та реставрації пам'яток архітектури, регенерації історичного міського середовища;
- демонтаж незаконно (самовільно) встановлених або розміщених елементів благоустрою, рекламних засобів, тимчасових споруд, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, тощо на території СМТГ;
- розробка комплексного плану просторового розвитку території СМТГ;
- збільшення обсягів виконаних будівельних робіт, введення в експлуатацію загальної площі житла;
- реалізація Програми молодіжно-житлового кредитування та інших програм забезпечення житлом окремих категорій громадян.

У сфері енергозбереження:

- удосконалення роботи системи енергетичного менеджменту в бюджетній сфері, в тому числі у галузі «Охорона здоров'я» відповідно до стандарту ISO 50001: 2018;
- упровадження автоматизованої системи моніторингу теплоспоживання в закладах галузей «Охорона здоров'я»;
- реалізація муніципального енергетичного плану (МЕП) в рамках проєкту Європейська Енергетична Відзнака;
- реалізація енергоефективних проєктів в першу чергу в бюджетних закладах та установах;
- інформаційна та освітня підтримка діяльності в галузі енергозбереження та підвищення енергетичної ефективності.

В галузі **промисловості**, за попередніми розрахунками темп приросту показника реалізації промислової продукції у 2023-2024 роках становитиме 9,6% та 10,5% відповідно (2023 рік – 28,5 млрд. грн., 2024 рік – 31,5 млрд. грн.).

У сфері транспорту пріоритетним напрямком розвитку передбачається:

- оновлення рухомого складу пасажирського електричного та автотранспорту шляхом:
 - формування раціональної структури парку рухомого складу з урахуванням потужності, пасажиромісткості, спеціалізації пасажирських транспортних засобів;
 - пріоритетного оновлення рухомого складу, призначеного для здійснення соціально значущих пасажирських перевезень (пільгових категорій громадян, осіб з обмеженими фізичними можливостями);
 - упровадження пасажирських електро- та автотранспортних засобів, сервісні, технічні та економічні показники експлуатації яких відповідають сучасним європейським вимогам до безпечності, екологічності та енергоефективності пасажирського транспорту;
 - модернізація системи надання послуг пасажирського автомобільного та електротранспорту шляхом підвищення якості та рівня безпеки перевезень пасажирів, створення конкурентного середовища на ринку пасажирських автотранспортних послуг, підвищення рівня екологічності та енергоефективності транспортних засобів;

- забезпечення доступності та підвищення якості транспортних послуг шляхом:
 - розширення мережі тролейбусних маршрутів;
 - поліпшення обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями;
 - впровадження проєкту безготівкового розрахунку за проїзд;
- підвищення екологічності та енергоефективності транспортних засобів шляхом:
 - забезпечення використання енергоефективних, екологічно безпечних та альтернативних видів палива;
 - оптимізації терміну експлуатації, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів.

У сфері надання **телекомунікаційних послуг** (аналогове, цифрове, HD-телебачення, Інтернет) передбачається:

- збільшення використання високошвидкісних широкосмугових технологій радіодоступу, таких як CDMA і UMTS, та значне збільшення обсягів мобільного Інтернет-трафіка;
- розвиток широкосмугових мереж передачі даних;
- продовження процесу лібералізації ринку телекомунікацій, спрощення умов для виходу та діяльності на ринку телекомунікацій шляхом поступового переходу від ліцензування видів діяльності до реєстрації.

У сфері **споживчого ринку** передбачається:

- удосконалення механізмів протидії надходженню у роздрібну мережу неякісної продукції;
- сприяння розширенню мережі фірмових магазинів, що усуває посередника в ланцюгу «виробник – споживач» та веде до зниження роздрібних цін на товари;
- створення сприятливих умов для підтримки і розвитку малого та середнього підприємництва у сфері торгівлі, в тому числі місцевих товаровиробників, забезпечення мешканців міста високоякісними, доступними по ціні продовольчими та непродовольчими товарами;
- підвищення рівня обізнаності суб'єктів господарювання сфери торгівлі Сумської міської ТГ шляхом проведення нарад, участі в семінарах, що проводяться для суб'єктів малого та середнього підприємництва з актуальних питань; налагодження зав'язків між суб'єктами господарювання та владою.

У сфері **молодіжної політики** відбуватиметься:

- здійснення заходів, спрямованих на:
 - відродження національно-патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної життєвої позиції молоді;
 - працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді);
 - набуття молодими людьми знань, умінь та навичок поза системою освіти;
 - популяризацію та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді;
- підтримка та розвиток творчої, інтелектуально обдарованої молоді, забезпечення змістовного дозвілля молоді;
- інтеграція українського молодіжного руху до європейських спільнот;
- підтримка та розвиток мережі інститутів громадянського суспільства, у тому числі шляхом надання на конкурсній основі фінансової підтримки на реалізацію їх проєктів за рахунок коштів бюджету СМТГ.

У сфері **соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, які перебувають у складних життєвих обставинах** передбачається:

- розвиток та підтримка альтернативних форм сімейного виховання: прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, патронатних сімей, наставництва;

- забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на влаштування їх у сім'ї громадян, у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу;
- соціально-правова допомога дітям, сім'ям, які перебувають на обліку, як такі, що опинилися в складних життєвих обставинах, у створенні умов для оптимального розвитку та виховання дітей у сім'ях;
- виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству.

Діяльність у сфері зайнятості населення буде реалізовуватись через:

- задоволення потреб підприємств міста у висококваліфікованих працівниках;
- активізація підприємницької ініціативи та самостійної зайнятості населення;
- удосконалення професійного навчання з урахуванням інтересів особистості, потреб економіки та ринку праці;
- збалансування попиту і пропозиції щодо обсягу та рівня кваліфікації робочої сили на ринку праці шляхом системного прогнозування потреб економіки та рекрутингової діяльності;
- сприяння зайнятості громадян;
- повернення безробітних до продуктивної зайнятості;
- здійснення заходів, що сприятимуть зайнятості внутрішньо переміщених осіб та безробітних з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції;
- заохочення роботодавців, які створюють нові робочі місця насамперед для громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці.

Важливим напрямом є підвищення рівня **доходів населення**, зокрема шляхом здійснення державного контролю за додержанням роботодавцями міста законодавства про працю, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед роботодавців та найманих працівників з питань дотримання законодавства про працю та оформлення трудових відносин.

Середньомісячна заробітна плата номінальна у 2023 році очікується на рівні 15330 грн. (+9,6% до 2022 року), у 2024 році – 16370 грн. (+6,8% до 2023 року).

У сфері **соціального захисту** населення буде посилено роботу з:

- вчасного нарахування та виплата усіх видів соціальної допомоги, житлових субсидій, пільг та компенсацій;
- сприяння наданню додаткових пільг, допомог та інших соціальних гарантій за рахунок коштів бюджету СМТГ відповідно до програм СМТГ «Милосердя» та «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей»;
- сприяння створенню належних умов для організації прийому громадян з питань соціального захисту населення, впроваджуючи новітні технології.

У напрямку реформування **житлово-комунального господарства** буде проводитися наступна робота:

- створення об'єднання співвласників багатоквартирних будинків та підвищення зацікавленості жителів міста в утриманні житлового фонду;
- удосконалення структури управління житлово-комунальним господарством, запровадження договірних відносин між замовниками, виробниками, виконавцями та споживачами житлово-комунальних послуг;
- розвиток та покращення стану інфраструктури міста: капітальні та поточні ремонти доріг, тротуарів, з улаштуванням велосипедних доріжок, влаштування посадкових майданчиків на зупинках міста;
- покращення естетичного вигляду парків, скверів та створення нових громадських просторів, пляжних зон для відпочинку мешканців міста;
- реалізація заходів з підвищення якості послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, в т.ч. в рамках реалізації інвестиційних проєктів;

- подальше запровадження системи роздільного збору ТПВ; впровадження схеми санітарної очистки.

У галузі **«Охорона здоров'я»** продовжуватиметься реформування медичної галузі за такими напрямками:

- підвищення якості та доступності медичних послуг, подальше впровадження інституту сімейної медицини;
- поліпшення здоров'я громадян шляхом створення умов для забезпечення високоякісної медичної допомоги кожному мешканцю СМТГ як на амбулаторному етапі, так і при наданні стаціонарної допомоги;
- запровадження сучасних, новітніх медичних технологій у практику надання медичної допомоги, профілактика та раннє виявлення захворювань, сприяння зміцненню стану здоров'я та збільшенню тривалості життя населення;
- реалізація державної політики у сфері охорони здоров'я щодо оплати державою фактично наданої медичної допомоги конкретній людині;
- удосконалення роботи Центрів первинної медико-санітарної допомоги, розширення мережі амбулаторій у віддалених районах та населених пунктах територіальної громади;
- продовження оновлення матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів.

В галузі **«Освіта»** пріоритетними напрямками будуть:

- забезпечення якісної та доступної освіти, створення сучасних умов навчання, включаючи інклюзивне;
- створення нового освітнього простору – безпечного та доступного освітнього середовища із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних засобів з використанням новітніх технологій енергоефективності, дизайну, архітектури будівель, споруд та територій закладів освіти;
- спрямування виховної роботи із здобувачами освіти на формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок, національно-патріотичного виховання, профілактики булінгу (цькування), кримінальних правопорушень, вживання наркотичних і психотропних речовин, запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми;
- забезпечення виконання Плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі;
- упровадження у закладах дошкільної освіти диференційованого підходу до забезпечення підтримки дітей з особливими освітніми потребами (ООП), запровадження нової форми індивідуальної програми розвитку та визначення рівнів підтримки в освітньому процесі дітей під час інклюзивного навчання;
- підвищення якості позашкільної освіти шляхом упровадження в освітній процес сучасних наукових підходів: гуманістичного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, здоров'язбережувального; методик і технологій педагогічної діяльності: проектної, тренінгової, інформаційно-комунікаційної;
- забезпечення архітектурної доступності закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами (облаштування пандусів, санвузлів, поручнів, ресурсних кімнат тощо).

Розвиток в галузі **культури і туризму** буде спрямований на:

- збереження та розвиток національних культурних традицій шляхом проведення обрядових театралізованих свят, фестивалів народної творчості та організації виставок майстрів народного мистецтва;
- організація культурного дозвілля жителів СМТГ шляхом проведення різнопланових концертних програм, святкових та конкурсних заходів; розвиток духовності громадян, естетичне виховання підрастаючого покоління та піднесення рівня їх національної ідентичності;

- утвердження іміджу міста Суми на світовій культурній ниві, як сучасного європейського культурно-мистецького центру, шляхом проведення масштабних культурно-мистецьких заходів міжнародного та всеукраїнського рівнів, таких як: міжнародний фестиваль духової музики «Сурми України», всеукраїнський проєкт «FolkUkraine», Всеукраїнський конкурс юних виконавців на народних інструментах «Віртуози Сумщини», всеукраїнський театральний фестиваль «Чехов фест» та всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Кубок Візаві»;

- підтримка та розвиток різноманітних культур національних товариств, проживаючих на території Сумської МТГ шляхом проведення інтеркультурного фестивалю «Барви рідного міста»;

- активація роботи в культурно-мистецькому інтернет-просторі шляхом проведення конкурсних, мистецьких та інформаційно-просвітницьких заходів в онлайн-форматі;

- створення умов для творчого розвитку особистості та підвищення культурного рівня громадян шляхом збереження та розвитку мережі комунальних закладів культури, зміцнення їх матеріально-технічної бази, проведення капітальних та поточних ремонтів і модернізації;

- проведення подальшої паспортизації об'єктів культурної спадщини
- промоцію міста на загальноукраїнському та закордонному рівні;
- покращення туристичної інфраструктури міста;
- створення подій міста, які могли б забезпечити сталий потік туристів.

У розвитку **фізичної культури і спорту** міста передбачається здійснити комплекс заходів спрямованих на:

- збереження та розвиток мережі фізкультурно-спортивних установ в місті Суми;
- організація фізкультурно-спортивних заходів для пропаганди здорового способу життя;
- забезпечення функціонування міського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», клубів за місцем проживання;
- створення умов для занять фізичною культурою і спортом шляхом зміцнення матеріально-технічної бази закладів фізкультури, будівництво та реконструкція спортивних споруд міста;
- поліпшення результатів виступу збірних команд міста на обласних, всеукраїнських, міжнародних змаганнях та провідних спортсменів на Олімпійських іграх, чемпіонатах Світу та Європи, інших офіційних міжнародних змаганнях.

Робота в напрямку розширення **інформаційного простору** буде спрямована на підвищення рівня інформування населення з актуальних питань життєдіяльності СМТГ, забезпечення можливості отримання громадянами системної інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, об'єднання органів влади та комунальних служб у єдину інформаційну мережу, підвищення рівня послуг та сервісів для населення.

У сфері **охорони навколишнього природного середовища** передбачається:

- зменшення обсягів скиду недостатньо очищених стічних вод;
- відновлення гідрологічного режиму та зниження рівня забруднення забруднюючими речовинами (сполуками азоту, фосфору, органічними речовинами) водних об'єктів;
- екологічно безпечне поводження з відходами, у т. ч. небезпечними;
- збільшення площі зелених насаджень та належне утримання об'єктів природно-заповідного фонду;
- підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, формування екологічної культури;
- систематичне інформування населення з питань охорони навколишнього природного середовища через офіційні веб-сайти та засоби масової інформації;

- проведення заходів щодо здійснення контролю за дотриманням норм викидів від стаціонарних джерел забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- проведення заходів щодо зниження негативного впливу ерозійних процесів земель;
- реалізація заходів Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Суми.

З метою забезпечення **законності і правопорядку** буде проводитись робота з:

- сприяння роботі правоохоронних органів, створення належних умов для проведення профілактичної роботи з мешканцями окремих районів міста (утримання 13 пунктів охорони громадського порядку);
- створення системи відеоспостереження.

III. Джерела фінансування Програми

Джерелами фінансування Програми є:

- бюджетні кошти (державний, обласний бюджети, бюджет СМТГ);
- власні кошти суб'єктів господарювання;
- кошти інших джерел (гранти, кредити тощо).

Джерела фінансування відповідних завдань та заходів економічного і соціального розвитку на 2022 рік відображені в додатку 1 до Програми.

IV. Моніторинг реалізації Програми

Результати реалізації Програми визначаються шляхом проведення моніторингу показників соціально-економічного розвитку.

Основними завданнями моніторингу реалізації Програми є збір, узагальнення, періодичний аналіз відповідних показників соціально-економічного розвитку.

Моніторинг проводиться на підставі інформації виконавчих органів Сумської міської ради та суб'єктів господарювання міста, статистичних, звітних та інших даних, аналітичних матеріалів щодо соціально-економічного розвитку.

Виконавчі органи Сумської міської ради, суб'єкти господарювання щопівроку надають департаменту фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради інформацію щодо виконання Програми у визначені ним терміни.

Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради узагальнює подану інформацію та інформує виконавчий комітет Сумської міської ради та Сумську міську раду про хід виконання Програми.

Організація виконання реалізації Програми покладається на секретаря Сумської міської ради, першого заступника міського голови, заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради згідно з розподілом обов'язків.

Сумський міський голова

Олександр ЛИСЕНКО

Виконавець: Липова С.А.

ДОДАТКИ

Додаток 1

до Програми економічного і соціального розвитку
Сумської міської територіальної громади на
2022 рік та основних напрямів розвитку на
2023 – 2024 роки

Заходи з реалізації завдань економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади у 2022 році

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела та обсяги фінансування, тис. гривень			Очікувані результати виконання заходу
				бюджети вищих рівнів (всього, в т.ч. державний та обласний бюджети)	бюджет СМТГ	інші джерела	
2.3.1.1. Бюджет							
Завдання 1. Посилення контролю за додержанням податкового законодавства, правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів, податків і зборів (обов'язкових платежів)							
1.	Здійснення контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплатою податків, зборів, платежів, в т.ч. до бюджету СМТГ	Протягом року	ГУ ДПС у Сумській області, виконавчі органи Сумської міської ради				Сплата платниками в повному обсязі задекларованих сум податків, зборів, платежів, дотримання платниками чинного податкового законодавства
2.	Вжиття заходів, спрямованих на скорочення податкового боргу	Протягом року	ГУ ДПС у Сумській області				Скорочення податкового боргу
Завдання 2. Забезпечення виконання бюджету СМТГ							
1.	Вжиття заходів щодо виконання дохідної частини бюджету СМТГ	Протягом року	ГУ ДПС у Сумській області, виконавчі органи Сумської міської ради				Виконання запланованих показників дохідної частини бюджету СМТГ
2.	Забезпечення виконання показників видаткової частини бюджету СМТГ, раціональне та ефективне використання бюджетних коштів	Протягом року	Розпорядники бюджетних коштів				Покращення фінансової дисципліни
3.	Забезпечення своєчасного обслуговування та погашення місцевого боргу (виконання Програми управління місцевим боргом на 2022 рік); вжиття заходів щодо забезпечення	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		9422,9		Забезпечення дотримання встановленого граничного обсягу місцевого боргу та гарантованого міською територіальною

	виконання гарантійних зобов'язань за позиками, що залучаються комунальними підприємствами на реалізацію інвестиційних проєктів						громадою боргу на кінець року, виконання боргових та гарантійних зобов'язань
4.	Фінансове забезпечення здійснення виконання депутатами Сумської міської ради виборчих програм і доручень виборців	Протягом року	Виконавчі органи Сумської міської ради – головні розпорядники бюджетних коштів		42000,0		Сприяння виконанню повноважень депутатами Сумської міської ради відповідно до ст. 30 ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад»
5.	Долучення мешканців міста до розподілу частини коштів бюджету СМТГ (partiципаторний бюджет): - проведення промоційної та інформаційної кампанії партиципаторного бюджету; -реалізація проєктів-переможців громадського (partiципаторного) бюджету	Протягом року	Департамент комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради Виконавчі органи Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ 10000,0		Забезпечення реалізації проєктів громадського (partiципаторного) бюджету

2.3.1.2. Управління об'єктами комунальної власності та земельні відносини

Управління об'єктами комунальної власності

Завдання 1. Оперативне управління та ефективне використання майна комунальної власності СМТГ

1.	Управління об'єктами комунальної власності СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Збереження та ефективне використання об'єктів комунальної власності СМТГ. Виконання запланованих показників надходжень до бюджету СМТГ від оренди майна комунальної власності
2.	Відчуження об'єктів комунальної власності СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Виконання запланованих показників надходжень до бюджету СМТГ від приватизації комунального майна

Земельні відносини

Завдання 1. Оперативне управління та ефективне використання земельних ресурсів СМТГ

1.	Проведення позовної роботи та виконання судових рішень у випадках порушення прав територіальної громади на володіння, управління, користування та розпорядження земельними ресурсами на території СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення надходжень до бюджету СМТГ
2.	Здійснення заходів із землеустрою на території СМТГ (розробка технічної документації із землеустрою щодо	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення надходжень до бюджету СМТГ

	інвентаризації земель, у тому числі під об'єктами нерухомого комунального майна; складання обмінного файлу у форматі XML для реєстрації земельних ділянок у базі даних Державного земельного кадастру; розроблення технічної документації із землеустрою щодо поділу земельних ділянок; розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у зв'язку зі зміною їх цільового призначення; виготовлення проектів землеустрою щодо встановлення меж зон санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання; проведення топографо-геодезичних обстежень для виявлення порушень земельного законодавства; здійснення інших заходів із землеустрою)						1
3.	Проведення земельних торгів (аукціонів) (розробка проєктно-технічної документації, інші заходи)	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення надходжень до бюджету СМТГ
4.	Продаж земельних ділянок (проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок, що підлягають продажу)	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення надходжень до бюджету СМТГ

2.3.1.3. Діяльність підприємств комунальної форми власності, засновником яких є Сумська міська рада

Завдання 1. Покращення матеріально-фінансового стану комунальних підприємств

1.	Покращення платоспроможності комунальних підприємств, підвищення рівня рентабельності, збільшення частки обсягів надання послуг населенню та стороннім організаціям в загальному обсязі доходу (виручки) підприємств	Протягом року	Виконавчі органи Сумської міської ради, комунальні підприємства Сумської міської ради				Зменшення рівня збитковості діяльності комунальних підприємств
2.	Поліпшення матеріально-технічної бази комунальних підприємств Сумської міської ради	Протягом року	Виконавчі органи Сумської міської ради, комунальні підприємства Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ	Власні кошти підприємств	Покращення якості надання послуг комунальними підприємствами

2.3.2.1. Промисловість

Завдання 1. Збереження промислового потенціалу міста

1.	Щомісячний моніторинг обсягів	Протягом	Департамент забезпечення				Зростання обсягів виробництва та
----	-------------------------------	----------	--------------------------	--	--	--	----------------------------------

	промислового виробництва	року	ресурсних платежів Сумської міської ради, промислові підприємства міста				реалізації промислової продукції
2.	Впровадження у виробництво нових видів продукції та нових технологічних процесів	Протягом року	Промислові підприємства міста				
3.	Реконструкція та модернізація об'єктів виробничого призначення	Протягом року	Промислові підприємства міста				
2.3.2.2. Інвестиційна діяльність та проекти розвитку							
Завдання 1. Підтримка іміджу міста зі сприятливим інвестиційним кліматом, промоція інвестиційного потенціалу міста							
1.	Впровадження Стратегії розвитку міста Суми до 2030 року та Плану місцевого економічного розвитку міста Суми	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності), виконавчі органи Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Досягнення економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності економіки, комфорту життя населення СМТГ
2.	Створення системи моніторингу і оцінювання впровадження Стратегії розвитку міста	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради				Забезпечення доступності відповідної інформації для всіх зацікавлених осіб. Систематичний збір інформації, аналіз кількісних і якісних показників впровадження стратегії. Належне управління реалізацією стратегії
3.	Впровадження проєктного управління у виконавчих органах Сумської міської ради	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради				Підвищення результативності управління, орієнтація на отримання конкретних результатів роботи ОМС. Ефективне досягнення цілей стратегії
4.	Промоція економічного та інвестиційного потенціалу СМТГ, в т.ч. Індустріального парку «Суми», зокрема виготовлення та поширення інформаційних матеріалів, участь у форумах та ярмарках, інших представницьких заходах (придбання та/або оренда засобів матеріально-технічного забезпечення)	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності), департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня поінформованості потенційних інвесторів про інвестиційні пропозиції та можливості для ведення бізнесу в місті Суми, рівня ділової активності СМТГ
5.	Формування пакету інвестиційних пропозицій (земельні ділянки, об'єкти майна	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій				

	комунальної власності); підтримка в актуальному стані розділу «Інвестору» на інформаційному порталі Сумської міської ради та сайті Департаменту фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		Сумської міської ради, департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради				
6.	Підтримка кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості СМТГ	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Визначення ступеня інвестиційної привабливості СМТГ

Завдання 2. Залучення інвестиційних ресурсів

1.	Забезпечення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та донорськими установами в напрямку залучення грантових, кредитних та інших ресурсів для реалізації проєктів розвитку СМТГ	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради				Залучення інвестиційних ресурсів, альтернативних джерел фінансування на реалізацію інвестиційних проєктів
2.	Посилення співпраці з Офісом із залучення та підтримки інвестицій («UkraineInvest») з метою ефективного просування наявного інвестиційного потенціалу СМТГ	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради				
3.	Сприяння підготовці апікаційних форм та інших документів для участі у конкурсах з залучення грантових та інших коштів на реалізацію проєктів розвитку СМТГ (в т.ч. оплата експертних послуг з розробки проєктів, консалтингових, юридичних та нотаріальних послуг, послуг усного та письмового перекладу з/на іноземну мову, пересилання поштових відправлень, кур'єрських послуг, в т.ч. міжнародних)	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		100,0		
4.	Забезпечення супроводу реалізації проєктів розвитку СМТГ (в т.ч. оплата експертних, консалтингових, юридичних, аудиторських, нотаріальних послуг, послуг усного та письмового перекладу з/на іноземну мову у рамках участі у грантових, кредитних та інших проєктах)	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		250,0		
5.	Систематичний моніторинг можливостей фінансування інвестиційних проєктів	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій				

(про ктів розвитку СМТГ) за рахунок коітів міжнародних фінансових організацій та донорських установ			Сумської міської ра.и				
2.3.2.3. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна співпраця							
Завдання 1. Сприяння зовнішньоекономічній діяльності							
1.	Поглиблення співпраці з іноземними дипломатичними, іншими представництвами в Україні та за кордоном, спрямованої на сприяння пошуку інвесторів, залучення інвестицій в економіку СМТГ	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради				Поширення інформації про інвестиційну та економічну привабливість СМТГ за кордоном
2.	Налагодження контактів та поширення інформації про інвестиційний, експортно-імпортний потенціал підприємств СМТГ, можливості участі в торгових місіях. Презентація інвестиційного потенціалу СМТГ для дипломатичних представництв та міжнародних фінансових організацій	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради				
Завдання 2. Розвиток міжнародної співпраці							
1.	Підтримка та встановлення нових зв'язків з містами – партнерами та міжнародними організаціями, реалізація спільних проєктів, заходів	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення кількості міст-партнерів та зміцнення зв'язків з уже існуючими містами-партнерами та дружніми містами, розширення можливостей для міжнародної співпраці
2.	Залучення іноземного досвіду для впровадження в рамках реалізації проєктів розвитку СМТГ	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня знань та обізнаності учасників заходів, що проводяться з метою залучення іноземного досвіду. Впровадження кращих іноземних практик в громаді
2.3.2.4. Розвиток підприємництва та регуляторна політика							
Розвиток малого та середнього підприємництва							
Завдання 1. Стабільне функціонування системи взаємодії органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, громадських формувань, споживачів							
1.	Організація та проведення тренінгів, семінарів, консультацій для суб'єктів малого і середнього підприємництва СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва – учасників семінарів – 420 осіб. Надання можливості малому та середньому підприємству СМТГ отримати безкоштовну інформаційно-консультативну

2.	Організаційна та інформаційна підтримка, співорганізація та участь у проведенні круглих столів, форумів, виставок, конференцій та інших заходів з питань розвитку підприємництва, інвестицій, кластерних ініціатив для суб'єктів малого і середнього підприємництва на території СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ	100,0	допомогу Кількість учасників – 600 осіб Поліпшення бізнес-клімату, стимулювання розвитку інноваційного, експортоорієнтованого підприємництва; створення умов для залучення інвесторів; підвищення рівня ділової активності
3.	Забезпечення ведення в електронному вигляді реєстру документів дозвільного характеру та надання адміністративних послуг, надання суб'єктам господарювання «швидких послуг» безпосередньо адміністратором через підключення до реєстрів дозвільних органів	Протягом року	Управління «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» Сумської міської ради				Забезпечення ефективної, швидкої та прозорої системи видачі документів дозвільного характеру
Завдання 2. Надання фінансової підтримки на розвиток малого і середнього підприємництва							
1.	Надання фінансової підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва з бюджету СМТГ шляхом відшкодування частини відсотків за кредитами, наданими суб'єктам малого і середнього підприємництва	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		400,0		Розвиток бізнесу в пріоритетних для міста напрямках
2.	Надання роботодавцям компенсації витрат зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця з бюджету СМТГ	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради		200,0		Збільшення кількості нових робочих місць
Завдання 3. Популяризація сфери підприємництва та організація проведення іміджевих заходів СМТГ							
1.	Організація та проведення урочистих заходів з нагоди Дня підприємця	III квартал	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської		В межах коштів бюджету СМТГ		Популяризація досягнень кращих представників малого і середнього бізнесу, залучення широких верств населення СМТГ до підприємницької діяльності
Завдання 4. Удосконалення матеріально-технічного забезпечення надання адміністративних послуг у ЦНАП у м. Суми							

1.	Проведення підготовчої роботи щодо створення територіального підрозділу ЦНАП в Роменському мікрорайоні м. Суми (вул.4-а Продольна, 76)	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності), управління «Центр надання адміністративних послуг у м. Суми» Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня доступності та наближення до мешканців надання адміністративних послуг
----	--	---------------	---	--	-----------------------------	--	---

Регуляторна політика

Завдання 1. Дотримання визначених законодавством процедур у сфері регуляторної політики

1.	Планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів та їх оприлюднення	Протягом року	Розробники регуляторних актів, департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради				Дотримання принципів прозорості та врахування громадської думки
2.	Проведення відстежень результативності регуляторних актів та оприлюднення звітів про відстеження	Протягом року	Розробники регуляторних актів				Оцінка стану впровадження регуляторних актів та досягнення ними цілей, задекларованих при їх прийнятті
3.	Своєчасне оновлення на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, офіційних сайтах Сумської міської ради, департаменту фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради інформації щодо здійснення регуляторної діяльності	Протягом року	Розробники регуляторних актів, департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради				Забезпечення публічності процесу здійснення регуляторної політики

2.3.2.5. Будівництво, містобудування та житлова політика

Завдання 1. Організація робіт із розроблення містобудівної документації місцевого рівня СМТГ

1.	Здійснення містобудівного моніторингу реалізації положень генерального плану м. Суми	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради				Дотримання положень генерального плану міста
2.	Проведення аналізу наявної містобудівної документації приєднаних до СМТГ населених пунктів, зокрема для визначення необхідності розроблення містобудівної документації, а саме генеральних планів, по сільських населених пунктах	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради				Встановлення наявності, актуальності, якості та стану містобудівної документації приєднаних до територіальної громади населених пунктів
3.	Здійснення коригування історико-архітектурного опорного плану м. Суми з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Вдосконалення історико-архітектурного опорного плану м. Суми
4.	Внесення змін до генерального плану м. Суми	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Актуалізація містобудівної документації з врахуванням сьогоденних потреб міста

5.	Розробка комплексного плану просторового розвитку території СМТГ, в т.ч. створення топографічної основи масштабу 1:10000 в цифровому, векторному, електронному і графічному зображенні, по матеріалах нової аерофотозйомки	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Визначення можливостей і правил розвитку, отримання адміністративних дозволів для здійснення інвестицій на території СМТГ
6.	Проведення архітектурних та містобудівних конкурсів	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Визначення планувальної структури кварталів забудови міста, окремих комплексів та об'єктів, як основи для подальшого розроблення проектної документації
Завдання 2. Удосконалення діяльності Служби містобудівного кадастру							
1.	Забезпечення функціонування системи та веб-геопорталу містобудівного кадастру	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення безперебійного функціонування ліцензійного програмного забезпечення геоінформаційної системи
2.	Підтримка роботи геоінформаційної системи	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення безперебійного функціонування геоінформаційної системи
Завдання 3. Інвентаризації та паспортизації пам'яток архітектури та містобудування м. Суми. Збереження пам'яток архітектури, історії та культури							
1.	Проведення інвентаризації та виготовлення облікової документації на пам'ятки архітектури м. Суми за єдиною встановленою формою	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Формування сучасної інформаційної бази даних про пам'ятки архітектури м. Суми, як передумови для їх занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України
2.	Реставрація покрівлі та фасаду житлових будинків по вул. Соборна, №27 та №32	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Збереження пам'яток архітектури, історії та культури
3.	Підготовка проектної документації, у т.ч. з метою залучення субвенції з державного бюджету на реалізацію проектів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт пам'яток культурної спадщини, що перебувають у комунальній власності: пам'ятник на родинному похованні Харитоненків та пам'ятник на могилі доньки П.І. Харитоненка – Зінаїди (мармурові скульптури «Два ангела» та «Голгофа»	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, відділ культури Сумської міської ради, управління архітектури та містобудування Сумської міської ради, КНП «Дитяча		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення умов для збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ

роботи А. Листида Онесима Круазі (Croisy)), комплекс дитячої лікарні Св. Зінаїди ім. І.Г. Харитоненка (вул. Троїцька, 57)		клінічна лікарня «Святої Зінаїди» Сумської міської ради				
---	--	---	--	--	--	--

Завдання 4. Регулювання діяльності у сфері розміщення зовнішньої реклами, дотримання правил розміщення елементів благоустрою, тимчасових споруд тощо на території СМТГ

1. Забезпечення дотримання Правил розміщення зовнішньої реклами на території СМТГ (демонтаж рекламних засобів, розміщених самовільно та з порушенням порядку розміщення зовнішньої реклами на території СМТГ)	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Належне розміщення рекламних засобів на території СМТГ
2. Зберігання та демонтаж незаконно (самовільно) встановлених елементів благоустрою, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення на території СМТГ	Протягом року	Управління архітектури та містобудування Сумської міської ради, комунальні підприємства Сумської міської ради та інші суб'єкти господарювання		В межах коштів бюджету СМТГ		Належне розміщення елементів благоустрою, тимчасових збірно-розбірних індивідуальних гаражів, тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення на території Сумської міської територіальної громади

Завдання 5. Покращення житлових умов населення

1. Фінансування Програми молодіжного житлового кредитування Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, Сумське регіональне управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»	6000,0 (кошти державного бюджету) 2000,0 (кошти обласного бюджету)	3000,0		Поліпшення житлових умов молодих сімей
2. Надання одноразової цільової матеріальної допомоги для придбання житла захисникам України та членам сімей загиблих (померлих) захисників України	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради		21000,0		Поліпшення житлових умов захисників України та їх сімей

2.3.2.6. Транспорт

Завдання 1. Забезпечення стабільного функціонування та розвитку міського громадського транспорту

1. Оновлення парку комунального автотранспорту, а саме придбання рухомого складу автобусів середньої місткості	Протягом року	КП СМР «Електроавтотранс»			9960,0 (кошти підприємства)	Поліпшення якості перевезень, безпеки транспортних послуг, що надаються комунальним автотранспортом
--	---------------	---------------------------	--	--	-----------------------------	---

2.	Відновлення технічного ресурсу існуючого парку рухомого складу КП «Електроавтотранс» (проведення середніх ремонтів тролейбусів та автобусів)	Протягом року	КП СМР «Електроавтотранс»			2169,5 (кошти підприємства)	Підвищення якості та комфортабельності пасажирських перевезень, безпеки транспортних послуг, що надаються міським електротранспортом; поліпшення екологічного стану міста
3.	Збереження і розвиток електротранспортної інфраструктури: придбання одноагрегатної модульної комплектної тягової підстанції для міського електротранспорту	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради, КП СМР «Електроавтотранс»		21000,0		Підвищення ефективності роботи міського електротранспорту
4.	Відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги міського електричного транспорту та послуги з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування КП СМР «Електроавтотранс»	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради, КП СМР «Електроавтотранс»		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення беззбиткового функціонування КП СМР «Електроавтотранс»

Завдання 2. Розвиток альтернативних видів транспорту та формування позитивного сприйняття міської мобільності

1.	Опрацювання питання створення муніципальної мережі прокату велосипедів	Протягом року	Відділ транспорту, зв'язку та телекомунікаційних послуг Сумської міської ради, КП «Інфосервіс» Сумської міської ради, КП «Паркінг» СМР				Створення передумов для муніципальної мережі прокату велосипедів
2.	Розробка та затвердження Плану сталої міської мобільності м. Суми	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради, відділ транспорту, зв'язку та телекомунікаційних послуг Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення якості транспортних послуг на території Сумської міської територіальної громади

Завдання 3. Впровадження єдиної інтегрованої інтелектуальної транспортної системи у складі автоматизованої системи обліку оплати проїзду та автоматизованої системи диспетчерського управління в міському пасажирському транспорті на території СМТГ

1.	Функціонування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському комунальному транспорті. Виготовлення пільгових електронних квитків	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ транспорту, зв'язку та телекомунікаційних послуг Сумської міської ради), департамент соціального захисту населення Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення пільгової категорії правом безкоштовного проїзду
2.	Функціонування автоматизованої системи диспетчерського управління в міському комунальному транспорті (підтримка та супроводження автоматизованої системи диспетчерського управління)	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ транспорту, зв'язку та телекомунікаційних послуг Сумської міської ради), інвестор, КП СМР «Електроавтотранс»		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення ефективності управління та безпеки перевезення пасажирів; отримання звітів про роботу міського комунального транспорту

2.3.2.7. Енергозбереження та енергозабезпечення

Енергозбереження

Завдання 1. Реалізація інвестиційних проєктів

1.	Реалізація проєкту «Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми»	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради		27335,5	133343,7 (кредит Європейського інвестиційного банку)	Скорочення споживання енергоресурсів, зменшення викидів CO ₂ , створення комфортних умов перебування вихованців та персоналу в дошкільних навчальних закладах
2.	Реалізація проєкту «Підвищення енергоефективності в освітніх закладах м. Суми»	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		384,8	5062,7 (грантові кошти)	Оплата робіт, виконаних у 2021 році

Завдання 2. Термомодернізація будівель

1.	Модернізація огорожуючих конструкцій (утеплення фасадів, покрівель, перекриттів даху, заміна віконних та дверних блоків) будівель закладів бюджетної сфери	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради, управління охорони здоров'я Сумської міської ради, департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Скорочення споживання теплової енергії, зменшення викидів CO ₂ , покращення параметрів мікроклімату в будівлях
2.	Капітальний ремонт будівель медичного закладу з утепленням стін, покрівлі, заміною покриття, заміною системи опалення за адресою м. Суми, вул. М. Вовчок, 2	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради, комунальне некомерційне підприємство «Клінічна лікарня Святого Пантелеймона» Сумської міської ради	7530,1 (кошти ДФРР)	836,7		Впровадження енергоефективних заходів, спрямованих на скорочення споживання енергоносіїв та створення належних умов для надання спеціалізованої медичної допомоги пацієнтам лікарні

Завдання 3. Модернізація системи опалення та освітлення

1.	Капітальний ремонт теплопункту (облаштування системи автоматичного регулювання споживання тепла)	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Скорочення споживання теплової енергії, зменшення викидів CO ₂
2.	Заміна освітлювальних приладів на енергоефективні	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Скорочення споживання електричної енергії

Завдання 4. Впровадження автоматизованої системи дистанційного моніторингу енергоспоживання в бюджетній сфері

1.	Впровадження та обслуговування Сумської міської системи моніторингу	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради,		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення дистанційного обліку, аналізу та регулювання
----	---	---------------	--	--	-----------------------------	--	---

	тепл. споживання будівель		управління охороною здоров'я Сумської міської ради				споживання тепла на об'єктах
Завдання 5. Популяризація ідеї сталого енергетичного розвитку							
1.	Проведення заходу «Дні Сталої енергії»	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Проведення заходів з популяризації та виховання енергоефективної поведінки у споживачів
Завдання 6. Підвищення енергоефективності функціонування систем теплопостачання							
1.	Модернізація димососів котлів в котельні по вул. Н.Сироватська,66а	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			194,8	Економія паливно-енергетичних ресурсів
2.	Реконструкція ділянки магістральної теплової мережі по пр-ту Курському, від ТК-608 до ТК-605-3, 2d920мм	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			7 817,7	
3.	Реконструкція ділянки магістральної теплової мережі по вул.Ремісника, від ТК-626 до ТК-626-2, 2d426мм	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			1 884,7	
4.	Реконструкція ділянки магістральної теплової мережі по вул.Металургів, від ТК-314/16 до ТК-314/18-0, 2d426мм	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			6 608,8	
5.	Реконструкція розподільчих теплових мереж від ЦТП по вул. Холодногірська,3 Ковпаківської теплової дільниці в м. Суми	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			2 280,5	
6.	Встановлення вузлів комерційного обліку теплової енергії у споживачів ТОВ «Сумитеплоенерго»	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			3071,7	Рациональне споживання теплової енергії
7.	Визначення шляхів та здійснення заходів (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт теплових мереж, котелень) для забезпечення своєчасного та стабільного теплопостачання споживачів в північній та частково центральній частині м. Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради				Вирішення питання забезпечення споживачів північної та частково центральної частини м. Суми своєчасним та безперебійним постачанням теплової енергії та гарячої води в опалювальні періоди.
8.	Реконструкція зовнішніх теплових мереж та мереж водовідведення на площі Незалежності в м.Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення надання якісних послуг з теплопостачання
Завдання 7. Стимулювання населення (ОСББ, ЖБК) до впровадження енергозберігаючих заходів							
1.	Відшкодування з бюджету СМТГ частини відсотків за кредитами, залученими населенням (фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами) на	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		5000,0		Стимулювання населення до участі на впровадження енергозберігаючих заходів

	впровадженні енергозберігаючих заходів, в т.ч. відповідно до Програми підтримки енергомодернізації багатоквартирних будинків «Енергодім»						
Енергозабезпечення							
Завдання 1. Підвищення енергоефективності функціонування систем теплопостачання, водопостачання та водовідведення							
1.	Забезпечення безаварійної роботи ПНС-1, 2	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			4293,0	Забезпечення безаварійної роботи теплових мережах
2.	Придбання землерийної автомобільної техніки та механізмів для виконання ремонтних робіт	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			1475,6	Придбання землерийної автомобільної техніки та механізмів для виконання ремонтних робіт
3.	Модернізація комерційних вузлів обліку пари в котельнях по вул.Санаторна,3, вул.20 років Перемоги.13,вул.Шольців,14 (Свердлова)	Протягом року	ТОВ «Сумитеплоенерго»			435,0	Скорочення виробничих витрат
4.	Переоснащення насосних агрегатів на КНС-18, КНС-18А (2 одиниці)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			702,1	Забезпечення надійного перекачування стоків
2.3.2.8. Споживчий ринок							
Завдання 1. Впорядкування режимів роботи торгових підприємств та місць торгівлі							
1.	Впорядкування організації роботи підприємств сфери торгівлі та побуту, в т.ч., що працюють цілодобово, відповідно до чинного законодавства України	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				Підтримання громадського порядку на території СМТГ для забезпечення прав громадян на тишу у нічний час. Зменшення кількості звернень та скарг від мешканців
2.	Впорядкування сезонної роздрібної торгівлі та недопущення стихійної торгівлі, зокрема, визначення місць для здійснення торгівлі овочами, фруктами, безалкогольними напоями за умови укладання угод на розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності на території СМТГ	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради, управління «Інспекція з благоустрою міста Суми» Сумської міської ради, управління архітектури та містобудування Сумської міської ради				Сприяння наданню більш якісних послуг населенню. Впорядкування розміщення торгових точок по реалізації сезонних товарів. Забезпечення дотримання санітарних норм і правил, Правил благоустрою міста Суми, Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів.
Завдання 2. Забезпечення якості та безпеки товарів, що реалізуються на ринках та в роздрібній торговельній мережі							
1.	Проведення відповідно до вимог чинного законодавства самостійно та у складі інших контролюючих служб моніторингу суб'єктів господарювання на звернення мешканців, які	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				Підвищення культури обслуговування населення та забезпечення якості та безпеки товарів, що реалізуються на

здійснюють господарську діяльність у сфері торгівлі та побуту						ринках та в торговельній мережі
2. Здійснення обстеження ринків з питань підготовки їх до роботи у весняно-літній період	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				
3. Проведення інформаційно-просвітницької діяльності з населенням з питань захисту прав споживачів	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				Висвітлення інформації з питань захисту прав споживачів через засоби масової інформації

Завдання 3. Підтримка місцевого товаровиробника

1. Промоція продукції місцевих товаровиробників та стимулювання її збуту (виставки, ярмарки, конференції тощо)	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				Популяризація продукції місцевих товаровиробників, зменшення цін на продукти харчування
2. Сприяння забезпеченню у продажу в торговельній мережі міста товарів місцевих товаровиробників	Протягом року	Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Сумської міської ради				Доведення інформації про якість місцевої продукції до споживача через роздрібну мережу

2.3.2.9. Житлово-комунальне господарство

Завдання 1. Утримання та поліпшення стану вулично-дорожньої мережі

1. Капітальний ремонт доріг, проїздів, прибудинкових доріг, підпірних стінок і сходів	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		130000,0		Поліпшення стану доріг, проїздів, прибудинкових доріг, підпірних стінок і сходів
2. Капітальний ремонт мостів, шляхопроводів	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		10000,0		Поліпшення стану мостів, шляхопроводів
3. Поточний ремонт та утримання вулично-дорожньої мережі, в т. ч. на території старостинських округів	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		170000,0		Відновлення дорожнього покриття та забезпечення безпеки дорожнього руху
4. Проведення капітального ремонту тротуарів (з влаштуванням велодоріжок)	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		25000,0		Відновлення покриття доріжок та тротуарів з метою забезпечення безпеки руху, пішоходів, створення велоінфраструктури на території СМТГ
5. Капітальний ремонт інших об'єктів благоустрою, в т.ч. встановлення та благоустрій зупинок громадського транспорту по місту Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня благоустрою території

Завдання 2. Забезпечення функціонування та покращення стану вуличного освітлення

1. Капітальний ремонт електричних мереж вуличного освітлення, в тому числі на	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		10000,0		Відновлення ліній зовнішнього освітлення
---	---------------	--	--	---------	--	--

	території старостинських окр.гів (монтаж шаф обліку та управління освітленням)						
2.	Технічне обслуговування, поточний ремонт систем вуличного освітлення та заміна існуючих світильників з енергоємними лампами на економічні лампи, в т. ч. на території старостинських округів	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підтримування в належному стані мереж вуличного освітлення
Завдання 3. Збереження та утримання на належному рівні громадських просторів та зелених зон міста Суми							
1.	Догляд за об'єктами зеленого господарства тощо	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підтримання в належному стані зелених насаджень
2.	Реконструкція парку ім.І.М.Кожедуба	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня благоустрою та покращення естетичного вигляду території
3.	Реконструкція скверу «Дружба»	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
4.	Реконструкція скверу «Щастя»	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
5.	Капітальний ремонт об'єкту благоустрою – скверу МЦ «Романтика» в м.Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
6.	Капітальний ремонт об'єкту благоустрою – скверу «Пам'яті»	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
7.	Будівництво скверу по вул. Петропавлівська, 94	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
8.	Реконструкція Театральної площі	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
Завдання 4. Забезпечення санітарної очистки території							
1.	Опрацювання питання будівництва сміттєпереробного заводу	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради				Сприяння впровадженню сучасних методів переробки ТПВ та обмеження їх захоронення на полігонах
2.	Опрацювання питання будівництва об'єктів сортування та подрібнення будівельних та ремонтних відходів	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Проведення роботи з реалізації положень Схеми санітарного очищення СМТГ
3.	Передача іншої субвенції на виконання умов угоди про соціально-економічне співробітництво між Сумською міською радою та Верхньосироватською сільською	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		12000,0		Створення сприятливих умов проживання населення та забезпечення надання життєво необхідних послуг

	радок						
4.	Нове будівництво підземних контейнерних майданчиків на території міста Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Покращення санітарного стану міста та підвищення рівня благоустрою
5.	Утримання майданчика для складування рослинних відходів по вул. М.Лукаша,75	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Покращення санітарного стану СМТГ та підвищення рівня благоустрою
6.	Догляд за об'єктами благоустрою загального користування: ліквідація несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів на території СМТГ	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
7.	Забезпечення організації поводження з відходами на територіях старостинських округів	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради				
Завдання 5. Капітальний ремонт об'єктів житлового фонду і об'єктів благоустрою							
1.	Капітальний ремонт житлового фонду, в тому числі ОСББ, зокрема через механізм участі співвласників багатоквартирних будинків у співфінансуванні капітального ремонту багатоквартирних будинків	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		15000,0		Підвищення експлуатаційних властивостей житлового фонду і утримання його у належному стані, забезпечення його надійності та безпечної експлуатації, покращення умов проживання мешканців міста
2.	Капітальний ремонт об'єкту благоустрою – встановлення стаціонарних туалетів на кінцевих зупинках громадського транспорту	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення належних санітарно-гігієнічних умов
Завдання 6. Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства							
1.	Переоснащення артезіанських свердловин водопідйомними колонами	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			680,5	Стабільне та якісне надання послуг з водопостачання
2.	Переоснащення насосного агрегату на свердловині № 6 Лепехівського водозабору	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			410,7	Стабільне та якісне надання послуг з водопостачання
3.	Придбання муловсмоктувальної машини (1 одиниця)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			2463,8	Оперативність при ліквідації аварійних ситуацій
4.	Придбання спецавтомобіля для аварійних бригад (1 одиниця)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			1925,0	Оперативність при ліквідації аварійних ситуацій
5.	Придбання мотопомпи в комплекті з рукавами (1 одиниця)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			648,2	Підвищення надійності надання послуг з централізованого водовідведення у місті
6.	Придбання газового хроматографа (1 одиниця)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			2487,8	Забезпечення контролю якості питної води
7.	Придбання шафи керування для Лучанської ВНС II-го підйому (1 одиниця)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			831,1	Зменшення навантаження на електричні мережі та обладнання, попередження гідравлічних ударів в мережі

8.	Реконструкція (санація) самотічного каналізаційного колектора Д 500 мм, по вул. Замостянській від перехрестя вул. Харківська та вул. СКД до перехрестя вул. Черкаська та вул. Лінійна в м. Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Стабільне та якісне надання послуг з водовідведення
9.	Реконструкція (санація) самотічного каналізаційного колектора Д-500 від вул. 1-ої Замостянської по вул. Черкаській до перехрестя вул. Черкаської із вул. Лінійною в м. Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		
10.	Будівництво фекальної каналізації по вул. Нижньолепехівській, вул. Лепехівській, вул. Ново-Лепехівській, вул. Андрея Шептицького, вул. Жуковського, вул. Косівщинській, вул. Нахімова, вул. Дарвіна м. Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради	23805,8 (кошти ДФРР)	2645,1		Забезпечення стабільної роботи системи водопостачання та відведення фекальних стоків в місті, забезпечення комфортного та безпечного життєвого середовища для мешканців, покращення рівня та якості життя населення
11.	Нове будівництво зливової каналізації по вул. Косівщинській, вул. Кавалерідзе, вул. Нахімова, вул. Дарвіна, вул. Жуковського, вул. Макаренка в м. Суми	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради	33223,2 (кошти ДФРР)	3691,5		Покращення експлуатаційних показників зливової каналізації міста Суми в районі вулиць Косівщинська, Кавалерідзе, Нахімова, Дарвіна, Жуковського, вул. Макаренка і прилеглих до них територій та взагалі забезпечення стабільної роботи системи водовідведення дощової води та води, яка утворюється після танення снігу
12.	Вжиття заходів щодо забезпечення питною водою населення, в т.ч. на території старостинських округів (поточний ремонт, очищення та санація шахтних колодязів, технічне обслуговування насосного обладнання, очищення свердловин, водопровідних башт та поточний ремонт водонапірних башт тощо)	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення функціонування джерел водопостачання населення
Завдання 7. Відновлення роботи ліфтів							
1.	Проведення капітального ремонту, модернізації, експертного обстеження (технічного діагностування) ліфтового господарства, в тому числі ОСББ, зокрема	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		50000,0		Забезпечення безперебійної роботи ліфтів та підвищення рівня безпеки їх експлуатації

через механізм участі співвласників багатоквартирних будинків у співфінансуванні капітального ремонту багатоквартирних будинків							
Завдання 8. Покращення послуг з утримання будинків							
1.	Продовження роботи по створенню ОСББ	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради				Підвищення впливу мешканців на ефективне управління житловим фондом
2.3.3.1. Оплата праці та соціально-трудові відносини							
Завдання 1. Легалізація праці							
1.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед роботодавців та найманих працівників з питань дотримання законодавства про працю та оформлення трудових відносин	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради				Соціальна захищеність працівників
Завдання 2. Погашення заборгованості із виплати заробітної плати							
1.	Опрацювання з керівниками кожного підприємства-боржника причин виникнення заборгованості, визначення шляхів та термінів погашення, складення графіків її ліквідації, контроль за їх виконанням	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради				Зменшення заборгованості із заробітної плати по СМТГ та темпів її зростання. Запобігання виникненню нових боргів
2.	Заслуховування на засіданнях міської комісії керівників підприємств, які допустили наявність заборгованості із заробітної плати, про вжиті заходи, стан і перспективи її погашення	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради				
3.	Здійснення повноважень у сфері контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення у вигляді перевірок, які не належать до заходів державного нагляду (контролю), на підприємствах, в установах та організаціях, що перебувають у комунальній власності СМТГ	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради				
2.3.3.2. Зайнятість населення та ринок праці							
Завдання 1. Розширення сфери застосування праці, сприяння зайнятості населення							
1.	Забезпечення зростання обсягів і підвищення рівня зайнятості населення шляхом створення нових робочих місць	Протягом року	Сумський міський центр зайнятості, роботодавці				Створення 5500 нових робочих місць, в т.ч.: юридичними особами – 2100, в малому бізнесі – 3400; працевлаштування з числа зареєстрованих безробітних;
2.	Надання державною службою зайнятості соціальних послуг безробітним, що сприятиме їх працевлаштуванню	Протягом року	Сумський міський центр зайнятості				залучення до оплачуваних громадських робіт; - охоплення навчанням, перенавчанням та

3.	Організація та проведення громадських робіт в соціальній сфері та сфері благоустрою	Протягом року	Сумський міський центр зайнятості, департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		250,0	кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	підвищення кваліфікації. Залучення осіб, які перебувають на обліку в міському центрі зайнятості до оплачуваних громадських робіт
4.	Залучення до підприємницької діяльності та організація професійного навчання осіб, які перебувають на обліку в державній службі зайнятості, за професіями та спеціальностями, що необхідні для розвитку власної справи, та виплата допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності	Протягом року	Сумський міський центр зайнятості			кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Сприяння самозайнятості населення, зменшення кількості безробітних
5.	Сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб шляхом компенсації витрат роботодавця на оплату праці за працевлаштування на умовах строкових трудових договорів зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб	Протягом року	Сумський міський центр зайнятості			кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Забезпечення працевлаштування безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб

2.3.3.3. Соціальний захист населення

Завдання 1. Забезпечення гідного рівня життя населення

1.	Вчасне нарахування та виплата усіх видів соціальної допомоги, компенсацій, надання пільг та житлових субсидій	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради				Підтримка гідного рівня життя населення СМТГ, шляхом виконання державних програм в частині надання усіх видів соціальної допомоги, компенсацій та житлових субсидій та пільг
2.	Визначення потреби в наданні соціальних послуг, сприяння розвитку ринку соціальних послуг на території громади, аналіз стану задоволення потреби мешканців громади в отриманні соціальних послуг та розширення їх спектру відповідно до потреб. Організація надання соціальних послуг мешканцям громади	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, комунальні установи соціального захисту населення				Забезпечення соціальними послугами потребуючих мешканців СМТГ, охоплення максимальної кількості осіб послугами соціального характеру
3.	Запровадження соціального замовлення та/або надання фінансової підтримки для	Протягом року					

	надання соціальних послуг відповідно до потреб громади та можливостей громадських організацій						
4.	Виконання програм соціального захисту окремих категорій громадян СМТГ «Милосердя» та «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей», «Соціальна підтримка осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних»	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, комунальні установи соціального захисту населення		В межах коштів бюджету СМТГ		Надання за рахунок коштів бюджету СМТГ додаткових пільг та соціальних гарантій, встановлених Сумською міською радою
5.	Проведення активної інформаційної роботи серед мешканців Сумської міської ТГ щодо роз'яснення їх прав на отримання державної та місцевої підтримки	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради, комунальні установи соціального захисту населення				Підвищення рівня обізнаності мешканців громади щодо їх прав на отримання різних видів державної соціальної допомоги, пільг, субсидій та компенсацій. Мінімізація необхідності в особистих зверненнях громадян за оформленням різних видів державної та місцевої підтримки, активізація спілкування з громадянами через різні види комунікацій (пошта, електронний зв'язок тощо)
6.	Співпраця з представниками інститутів громадянського суспільства щодо сприяння у створенні в СМТГ безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, управління державного архітектурно-будівельного контролю Сумської міської ради, управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, департамент соціального захисту населення Сумської міської ради				Покращення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю, маломобільних груп населення до житлових будинків та об'єктів житлово – господарського призначення
7.	Забезпечення функціонування роботи комунальних установ соціального захисту населення: Сумський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) «Берегиня», Центр учасників бойових дій	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення соціальними послугами потребуючих мешканців СМТГ, охоплення максимальної кількості осіб послугами соціального характеру

2.3.3.4. Охорона здоров'я населення

Завдання 1. Розвиток первинної медико-санітарної допомоги

1.	Забезпечення виконання соціальних гарантій для пільгових категорій населення у частині	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради	кошти державного	В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення пільгової категорії населення лікарськими засобами
----	--	---------------	---	------------------	-----------------------------	--	---

	безоплатного відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування, виробами медичного призначення			бюджету (кошти НСЗУ)			за безкоштовними рецептами та забезпечення технічними засобами
2.	Забезпечення проведення туберкулінодіагностики	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Раннє виявлення туберкульозу у населення
Завдання 2. Розвиток вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги							
1.	Забезпечення надання медичної допомоги хворим на інфаркт міокарда (придбання тромболітичних препаратів, медикаментів, витратних матеріалів для стентування коронарних судин)	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради	кошти державного бюджету (кошти НСЗУ)	В межах коштів бюджету СМТГ		Застосування сучасних методів лікування серцево-судинних захворювань
2.	Проведення ендопротезування великих суглобів та судин	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Надання ортопедичної допомоги хворим на артроз шляхом ендопротезування великих суглобів. Придбання судинних протезів для проведення органозберігаючих реконструктивних операцій на артеріях у пацієнтів з критичним порушенням артеріального кровообігу кінцівок та мозкового кровообігу
3.	Забезпечення надання антирабічної допомоги	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Запобігання виникненню захворювання у людини у разі контакту із хворою або ж підозрілою на сказ твариною
4.	Забезпечення слуховими апаратами дорослого населення з інвалідністю по слуху	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення компенсації функцій ушкоджених органів, з метою медичної та соціальної реабілітації осіб з інвалідністю з вираженими вадами слуху
5.	Відкриття надсучасного міського центру реабілітації дітей з ураженням опорно-рухового апарату: - завершення робіт з капітального ремонту будівлі КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради за адресою: м. Суми, вул. Троїцька, 28 (стаціонар, 2-х поверхова будівля); - придбання реабілітаційної системи для комунального некомерційного підприємства	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради, КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради	14400,0	16100,0 1600,0		Створення умов для реабілітації та відновлювального лікування хворих дітей та профілактики різного роду дитячих захворювань

«Дитяча клінічна лікарня «Святої Зінаїди» Сумської міської ради за адресою м. Суми, вул. Троїцька, 28				(кошти ДФРР)			
Завдання 3. Розвиток лікарсько-акушерської допомоги							
1.	Медичне забезпечення жінок та дітей під час надання амбулаторної та стаціонарної допомоги	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Покращення медичного обслуговування жінок та дітей
Завдання 4. Збереження стоматологічного здоров'я населення							
1.	Забезпечення надання громадянам послуг по лікуванню та зубопротезуванню на пільгових умовах	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення пільгової категорії громадян гарантованими згідно чинного законодавства медичними послугами
2.	Забезпечення надання стоматологічної допомоги дорослому населенню	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення надання стоматологічної допомоги відповідно до галузевих стандартів
Завдання 5. Приведення закладів охорони здоров'я у відповідність до сучасних потреб							
1.	Забезпечення придбання медичного обладнання для надання допомоги населенню СМТГ	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради	кошти державного бюджету (кошти НСЗУ)	В межах коштів бюджету СМТГ		Збереження здоров'я населення СМТГ, поліпшення умов медичного обслуговування населення, оновлення лікувально-діagnostичної бази з метою підвищення якості надання медичних послуг
2.	Забезпечення проведення капітальних, поточних ремонтів лікувально-профілактичних закладів	Протягом року	Управління охорони здоров'я Сумської міської ради	кошти державного бюджету (кошти НСЗУ)	В межах коштів бюджету СМТГ		
2.3.3.5. Освіта							
Завдання 1. Створення безпечного, сучасного, комфортного, інклюзивного та мотивувального для всіх учасників освітнього процесу середовища в закладах освіти							
1.	Проведення тематичних заходів, підготовка відеоматеріалів для інформування педагогів з актуальних питань організації освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти	Протягом року	Центр професійного розвитку педагогічних працівників, управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Покращення якості освітньої діяльності педагогів, розширення змістового наповнення занять сучасними технологіями
2.	Організація онлайн – занять з педагогами з цифрової грамотності щодо впровадження нових освітніх технологій	Протягом року	Центр професійного розвитку педагогічних працівників, управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Набуття педагогами навичок використання онлайн-сервісів для ефективної організації дистанційного навчання в умовах карантину
3.	Індивідуалізація освітнього процесу для дошкільнят з особливими освітніми потребами, допомога в підтримці кожної	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Здобуття дітьми з особливими освітніми потребами дошкільної освіти відповідно до державного

	дитини у відповідності до її потреб						стан. арту, із застосуванням найбільш прийнятних методів, які враховують їхні потреби та можливості
4.	Формування освітньо-розвивального середовища для дітей з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення психолого-педагогічного, медико-соціального супроводу	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Взаємоузгоджена комплексна діяльність команди фахівців та батьків дитини, спрямована на створення необхідних умов, що сприяють розвитку особистості дитини, засвоєнню нею знань, умінь і навичок, успішній адаптації, її самореалізації та інтеграції в соціумі
5.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування в учасників освітнього процесу культури недискримінаційної, ненасильницької, безконфліктної комунікації, здорового та безпечного способу життя, навичок збереження власного життя та здоров'я, а також запобігання небезпечній поведінці	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради				Формування відповідальних та чесних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству; поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина; нетерпимості до приниження честі та гідності людини, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якою ознакою
6.	Впровадження шкільного громадського бюджету	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Активізація школярів, залучення учнів 5-11 класів до написання проєктів та прийняття рішень, навчання не боятися відстоювати власні ініціативи та об'єднуватися навколо спільних ідей
7.	Створення умов у закладах дошкільної та загальної середньої освіти для забезпечення харчування здобувачів освіти/дітей з особливими дієтичними потребами	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Сприяння у формуванні навичок здорового способу життя, як складової освітнього процесу
8.	Створення у закладах освіти діючої системи НАССР (системи управління безпечністю харчових продуктів). Аналіз небезпек і	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Зниження ризиків, які пов'язані з харчовими отруєннями споживачів, удосконалення

	проведення поетапного контролю за усіма етапами приготування страв і продуктів харчування, починаючи від прийому продуктів на склад і до моменту подачі готової страви						харчових продуктів та процесів їх виробництва та дотримання вимог законодавства
9.	Капітальний ремонт будівель, приміщень, інженерних мереж, прилеглих територій закладів освіти	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Здійснення ремонтно-будівельних робіт у закладах освіти, спрямованих на покращення стану конструкцій будівель, створення сучасного освітнього безпечного простору
10.	Поетапне проведення робіт з оснащення закладів освіти пожежною сигналізацією та блискавкозахистом	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Дотримання вимог чинного законодавства щодо протипожежної безпеки
11.	Придбання предметів, матеріалів та обладнання для забезпечення функціонування закладів освіти, в т.ч. для організації якісного освітнього процесу	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення освітнього процесу сучасними технічними та іншими засобами
12.	Проведення будівельних робіт по об'єкту «Реконструкція 1-го поверху КУ «СШ №3» по вул. 20 років Перемоги, 9 для облаштування Інтегровано-ресурсного центру №1	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення повноцінного функціонування КУ Інтегровано-ресурсний центр №1
13.	Нове будівництво школи в 12 мікрорайоні	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Розширення мережі закладів загальної середньої освіти
14.	Капітальний ремонт спортивного майданчика Комунальної установи Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №17, м. Суми, Сумської області»	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради	15834,3 (кошти ДФРР)	1759,4		Забезпечення рівного доступу та належних умов спортивно-оздоровчого процесу для різних соціальних верств населення
15.	Реконструкція стадіону КУ СШ І-ІІІ ступенів №25 за адресою: м. Суми, вул. Декабристів, 80	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради	12901,1 (кошти ДФРР)	1433,5		

2.3.3.6. Культура, туризм

Завдання 1. Проведення культурно-мистецьких заходів та організація змістовного дозвілля

1.	Організація та проведення загальноміських культурно-мистецьких заходів, у тому числі конкурсів та фестивалів	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради, КУ «Агенція промоції «Суми», виконавчий комітет Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Проведення 34 заходів, якими буде охоплено 80,0 тис. чол.
----	--	---------------	--	--	-----------------------------	--	---

			(відділ бухгалтерського обліку та звітності)				
2.	Організація участі учнів та викладачів мистецьких шкіл у міжнародних, всеукраїнських, обласних та міських фестивалях, конкурсах	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Участь вихованців сумських мистецьких шкіл у 15 конкурсних заходах
Завдання 2. Модернізація матеріально-технічної бази закладів культури							
1.	Модернізація та покращення матеріально-технічної бази закладів культури (придбання меблів, комп'ютерної та оргтехніки, музичних інструментів)	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Покращення матеріально-технічної бази закладів культури
2.	Поповнення бібліотечних фондів новими сучасними виданнями та передплата періодичних видань	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Придбання книжкової продукції для бібліотек ЦБС; оформлення передплати на періодичні видання для ЦБС та мистецьких шкіл
3.	Проведення поточних та капітальних ремонтів закладів культури	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення комфортних умов перебування у закладах культури
Завдання 3. Збереження культурної спадщини та розвиток туризму							
1.	Виготовлення облікових карток та паспортів на об'єкти історії	Протягом року	Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Виготовлення облікової документації на 10 об'єктів культурної спадщини
2.	Створення «Клубу краєзнавців»	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Систематизація історичної інформації про місто, розробка комплексу інструментів для популяризації для всіх цільових груп. Збільшення лояльності до міста та кількості туристів.
3.	Здійснення заходів з просування бренду міста (створення фото- та відео- контенту про місто Суми, висвітлення бренду міста в різних каналах комунікації та ЗМІ, облаштування фотозони, пов'язаної з ідеєю бренду в центральній частині міста)	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради, КУ «Агенція промоції «Суми», виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення позитивного та конкурентоспроможного образу міста, підвищення рівня впізнаваності та лояльності до бренду міста, підвищення привабливості міста для туристів та місцевих жителів
4.	Розвиток туристичної галузі міста Суми (підтримка туристичного сайту visit.sumy.ua, друк сувенірної продукції різного типу та гематики, проведення семінарів щодо	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради, КУ «Агенція промоції «Суми», виконавчий комітет		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення розвинутої інформаційно-туристичної інфраструктури, сприяння розвитку внутрішнього та

	покращення рівня обслуговування персоналу сфери гостинності, створення Туристичного інформаційного центру; створення відео та фото контенту про туристичну привабливість та подій міста Суми; створення та проведення інтерактивних заходів різних тематик для туристів; розробка нових туристичних маршрутів та розробка додаткового контенту для віртуального гіда з технологією доповненої реальності, розробка туристичних маршрутів містом)		Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)				зовнішнього туризму в СМТГ
5.	Забезпечення здійснення культурно-промоційної діяльності СМТГ: - реалізація культурно-промоційних проєктів; - проведення культурно-промоційних заходів	Протягом року	Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради, КУ «Агенція промоції «Суми», виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Формування позитивного сприйняття, підвищення туристичної привабливості СМТГ

2.3.3.7. Фізична культура і спорт

Завдання 1. залучення різних груп населення до занять спортом та активного відпочинку

1.	Організація та проведення спортивних заходів з олімпійських та неолімпійських видів спорту (чемпіонати, кубки, турніри, дні здоров'я тощо)	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності, відділ фізичної культури та спорту Сумської міської ради)		В межах коштів бюджету СМТГ		Проведення 130 заходів, з них 122 змагань в залік спартакіад, чемпіонатів, кубків, турнірів, днів здоров'я, 8 відряджень спортсменів на участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях
----	--	---------------	---	--	-----------------------------	--	--

Завдання 2. Розбудова та поліпшення стану спортивної інфраструктури, матеріально-технічної бази закладів фізичної культури та спорту

1.	Реконструкція стадіону «Авангард»	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради	кошти ДФРР	В межах коштів бюджету СМТГ		Розширення спортивної інфраструктури
2.	Реконструкція футбольного поля в районі будинку №43 по вул. Люблінська в м. Суми	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради	15232,1 (кошти ДФРР)	1692,5		Залучення до здорового способу життя дітей, юнацтва та інших верств населення, формування у населення мотивації до фізичного виховання і спорту, ведення здорового способу життя

3.	Будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, встановлення дитячих та спортивних майданчиків, в тому числі зі штучним покриттям, гральних полів	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради, департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Поліпшення умов для відпочинку дітей та молоді, підвищення рівня фізичної культури населення, сприяння здоровому способу життя
----	---	---------------	--	--	-----------------------------	--	--

2.3.3.8. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Завдання 1. Здійснення соціальної роботи з вразливими категоріями населення

1.	Забезпечення надання якісних соціальних послуг для підтримки сімей з дітьми та осіб, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах, задля попередження інституалізації дітей та підвищення батьківського потенціалу	Протягом року	Сумський міський центр соціальних служб, КУ «Центр матері та дитини»		В межах коштів бюджету СМТГ		Надання комплексу соціальних послуг та здійснення соціального супроводу сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах
2.	Забезпечення надання якісних соціальних послуг особам, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі; проведення роботи зі створення служби підтримки жертв домашнього насильства	Протягом року	Сумський міський центр соціальних служб, виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Надання комплексу соціальних послуг особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі
3.	Забезпечення функціонування КУ «Центр матері та дитини», проведення з особами, що тимчасово проживають в ньому, індивідуальних та групових корекційних заходів, кваліфікованих консультацій; соціальний патронаж сімей з дітьми після вибуття їх із центру	Протягом року	КУ «Центр матері та дитини»		В межах коштів бюджету СМТГ		Підтримка жінок, які перебувають в складних життєвих обставинах, запобігання соціальному сирітству

Завдання 2. Створення сприятливих умов для дітей та молоді

1.	Співпраця з громадськими організаціями, підприємствами, установами з метою проведення спільних заходів, спрямованих на популяризацію сімейних цінностей та протидію насильству в сім'ї	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради				Формування у молоді відповідального ставлення до батьківства, рівномірного розподілу обов'язків у сім'ї, недопущення випадків домашнього насильства
2.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань забезпечення гендерної рівності, запобігання насильству в сім'ї та торгівлі людьми	Протягом року	Департамент соціального захисту населення Сумської міської ради				Підвищення рівня обізнаності мешканців міста щодо рівних прав та можливостей чоловіків та жінок, підтримки осіб, які постраждали від насильства у сім'ї та торгівлі людьми

3.	Підвищення рівня компетенцій молоді, залучення молоді до життя громади, зміцнення згуртованості молоді	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ молодіжної політики, відділ бухгалтерського обліку та звітності), департамент соціального захисту населення, управління «Служба у справах дітей», заклади вищої освіти, інститути громадянського суспільства, КУ «Центр учасників бойових дій» Сумської міської ради, Управління стратегічного розвитку Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня правової освіти молоді; формування культури підприємництва; знань щодо працевлаштування; знань, направлених на популяризацію здорового способу життя; спрямованих на посилення відповідального батьківства; направлених на поширення толерантності; підвищення рівня національно-патріотичного виховання; підтримка талановитої молоді, розвиток волонтерства
4.	Сприяння створенню умов для розвитку спроможності інститутів громадянського суспільства в сфері молодіжної політики	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ молодіжної політики, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення заходів та частки охопленої молоді проектами, розроблених інститутами громадянського суспільства
5.	Організація та проведення заходів, спрямованих на освітній та творчий розвиток молоді	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ молодіжної політики, відділ бухгалтерського обліку та звітності), КУ «Молодіжний центр «Романтика» СМР		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення залученої молоді до проведення культурно-освітніх заходів
6.	Здійснення заходів по оздоровленню, відпочинку дітей СМТГ	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради, відділ молодіжної політики Сумської міської ради, відділ бухгалтерського обліку та звітності Сумської міської ради, департамент соціального захисту населення Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення якісних та доступних послуг з оздоровлення та відпочинку дітей
Завдання 3. Розвиток сімейних форм виховання							
1.	Забезпечення проведення інформаційних кампаній з метою популяризації сімейних форм виховання, відповідального батьківства	Протягом року	Управління «Служба у справах дітей» Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Популяризація сімейних форм виховання, розвиток мережі дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей
2.	Забезпечення проведення заходів, спрямованих на підтримку та соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених	Протягом року	Управління «Служба у справах дітей» Сумської міської ради, Сумський міський центр		В межах коштів бюджету СМТГ		Матеріальна підтримка дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей,

батьківського піклування, дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, а також прийомних, патронатних сімей, будинків сімейного типу, сімей опікунів та піклувальників		соціальних служб				які опинилися в складних життєвих обставинах; підтримка батьків-вихователів та прийомних батьків
2.3.3.9. Громадянське суспільство, інформаційний простір, інформаційні технології						
Завдання 1. Розвиток громадянського суспільства						
1. Залучення громадськості до формування та реалізації державної політики на місцях, проведення консультацій з громадськістю щодо найважливіших питань розвитку міста, вирішення актуальних питань життєзабезпечення населення в рамках роботи консультативно-дорадчих органів при Сумській міській раді	Протягом року	Департамент комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради				Залучення мешканців до управління громадою; налагодження зв'язків між владою та громадою, впровадження в місті суспільно-значущих проєктів, ініційованих громадськістю
2. Сприяння реалізації ініціатив інститутів громадянського суспільства для впровадження актуальних та суспільно-значущих проєктів	Протягом року	Департамент комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради				
Завдання 2. Участь у добровільних об'єднаннях органів місцевого самоврядування						
1. Співпраця з ВАОМС «Асоціація міст України» (сплата членських внесків)	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради, виконавчі органи Сумської міської ради		270,5		Захист законних прав та інтересів СМТГ в органах державної влади; забезпечення узгодження дій органів місцевого самоврядування; підтримка та розвиток місцевого самоврядування
Завдання 3. Розвиток інформаційного простору та промоції Сумської міської територіальної громади						
1. Висвітлення діяльності Сумської міської ради в ЗМІ	Протягом року	Департамент комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня інформування населення з питань діяльності органів місцевого самоврядування та інших актуальних питань життєдіяльності СМТГ
Завдання 4. Матеріальне забезпечення IT-інфраструктури Сумської міської ради						
1. Нове будівництво електронної комунікаційної мережі на території СМТГ	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Облаштування локальних мереж, приведення до керованого стану, забезпечення стабільної та передбачуваної роботи

Завдання 5. Забезпечення функціонування ІТ-інфраструктури, підтримка та впровадження ІТ-послуг, сервісів та систем Сумської міської ради							
1.	Підтримка роботи ІТ-інфраструктури: підтримка роботи комп'ютерної техніки, модернізація серверного обладнання та комп'ютерної техніки, ремонт комп'ютерної техніки, забезпечення функціонування структурованої кабельної системи, оренда каналів передачі даних та придбання послуг для передачі даних і повідомлень, забезпечення доступу до мережі Інтернет, підтримка роботи систем IP-телефонії тощо	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення стабільної роботи ІТ-інфраструктури в виконавчих органах Сумської міської ради
2.	Забезпечення безперебійного функціонування електронних сервісів, систем та ІТ-послуг, впровадження єдиної системи обліку та систематизації бюджетних видатків розпорядниками коштів, поступове створення комплексної системи захисту інформації	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Підтримка роботи ІТ-послуг, сервісів та систем
3.	Легалізація програмного забезпечення	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Дотримання вимог щодо легалізації програмного забезпечення
4.	Нове будівництво комплексної системи відеоспостереження в СМТГ	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня безпеки на території СМТГ

2.3.4.1. Охорона навколишнього природного середовища

Завдання 1. Охорона атмосферного повітря

1. Розробка проєктів інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря закладів галузі «Освіта», культурно-освітніх закладів та установ СМТГ	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради, Відділ культури Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Зменшення обсягу викидів забруднювальних речовин стаціонарними джерелами
2. Проведення підготовчої роботи щодо реалізації Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації Суми	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Сприяння створенню умов для збирання, оброблення, збереження та проведення аналізу інформації про якість атмосферного повітря,

							інформування населення про якість атмосферного повітря, вплив його забруднення на здоров'я та життєдіяльність населення
Завдання 2. Охорона та раціональне використання водних ресурсів							
1.	Будівництво/реконструкція напірних/самопливних каналізаційних колекторів на території СМТГ	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення належного збирання та відведення стічних вод
2.	Реалізація проекту: «Модернізація та реконструкція системи водовідведення у м. Суми (Реконструкція міських каналізаційних очисних споруд комунального підприємства «Міськводоканал» Сумської міської ради потужністю 60 000 м³/добу з виділенням першої черги будівництва потужністю 30 000 м³/добу у м. Суми, вул. Гамалія, буд.40)»	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, КП «Міськводоканал» Сумської міської ради, департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ	47115,0 – кредит НЕФКО 5235,0 – грант Європейського Союзу	Підвищення ефективності очищення стічних вод до встановлених нормативів
3.	Нове будівництво модульної зливної станції біля очисних споруд, за адресою: м. Суми, вул. Гамалія, 40	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради	9843,0 (кошти ДФРР)	1100,0		Забезпечення належного збирання та відведення стічних вод
4.	Проведення санітарних заходів та благоустрою у прибережних захисних смугах річок Псел, Сумка, Стрілка, оз. Чеха, ін. водних об'єктів, очищення русел річок	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Зменшення забруднення водних об'єктів та їх прибережних смуг
5.	Поліпшення технічного стану та благоустрою водойм (розчищення озер, малих річок, каналів та інших водойм): капітальний ремонт об'єктів благоустрою – розчищення річки Сумка між Воскресенським та Шевченківським мостами	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Поліпшення стану р. Сумка
6.	Реконструкція підпірної гідроспоруди під Шевченківським мостом	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради,		В межах коштів бюджету СМТГ		
7.	Ліквідаційний тампонаж відпрацьованих свердловин	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Зменшення забруднення підземних водних горизонтів
8.	Придбання решіток каналізаційних механізованих пруткових на КНС-9 (3 одиниці)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			2808,0	Зменшення навантаження на насоси, максимальне затримання в потоці стічних вод крупно-габаритного сміття
9.	Придбання вимикачів вакуумних з блоками	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			590,0	Забезпечення надійної роботи

	управління та релейного захисту для станції очисних споруд (2 одиниці)	року				»	станції очисних споруд
10.	Придбання щитових затворів електроприводом для КНС-2 (2 одиниці)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			957,6	Сприятиме надійній і безперебійній роботі КНС-2
11.	Придбання конвеєру та пресу електроприводами до решіток на КНС-6А (2 одиниці)	Протягом року	КП «Міськводоканал» СМР			842,7	Збереження ресурсу роботи насосного обладнання на КНС

Завдання 3. Поводження з відходами

1.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації непридатних та заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		2800,0		Належне поведження з небезпечними відходами
2.	Нове будівництво полігону для складування твердих побутових відходів на території Верхньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області	Протягом року	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради	10000,0 (кошти ДФРР)	36770,8		Забезпечення захоронень твердих побутових відходів; безпечне поведження з відходами

Завдання 4. Охорона, утримання і розвиток природно – заповідного фонду, зелених зон і зелених насаджень міста

1.	Садіння нових дерев і кущів, заміна засохлих та пошкоджених дерев і кущів уздовж основних магістралей та доріг, у парках, скверах, у межах прибережних смуг річок і водойм	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, підрядні організації		В межах коштів бюджету СМТГ		Збільшення зелених насаджень
2.	Створення та відновлення газонів у парках та скверах	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, підрядні організації		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення та відновлення газонів
3.	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території міста Суми, належне утримання та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради, підрядні організації, управління освіти і науки Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Збереження 7 об'єктів ПЗФ: пам'яток природи «Липові насадження», «Дуби» на вулицях Антонова, Герасима Кондратьєва, Петропавлівська, Сергія Табали, парку – пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Басівський», ботанічного саду місцевого значення «Юннатівський»

Завдання 5. Створення нових та реконструкція існуючих захисних насаджень на деградованих ерозійно небезпечних землях і вздовж поверхневих водних об'єктів

1.	Створення захисних насаджень на ерозійно небезпечних землях на території СМТГ (в районі вул. Тополянська та в Стецьківському старостинському окрузі)	Протягом року	Департамент інфраструктури міста Сумської міської ради		В межах коштів бюджету СМТГ		Зниження негативного впливу ерозійних процесів
----	--	---------------	--	--	-----------------------------	--	--

Завдання 6. Наукове та інформаційне забезпечення, екологічна освіта і виховання, сприяння громадській діяльності в галузі охорони довкілля, інша діяльність у сфері

екології та охорони природних ресурсів							
1.	Еколого-просвітницька діяльність (проведення у позашкільному вихованні освітніх акцій, проєктів, семінарів, лекцій та екскурсій з питань екології та охорони природи, видання інформаційного бюлетеня «Екологічний орієнтир»)	Протягом року	Управління освіти і науки Сумської міської ради, департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради, виконавчий комітет Сумської міської ради, КУ «Агенція промоції «Суми»		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня екологічної освіти та виховання
2.	Здійснення стратегічної екологічної оцінки змін до Програми економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2022 рік та основні напрями розвитку на 2023 – 2024 роки (за необхідності) та проєкту Програми економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади на 2023 рік та основні напрями розвитку на 2024 – 2025 роки	Протягом року	Департамент фінансів, економіки та інвестицій Сумської міської ради		80,0		Дотримання норм Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»

2.3.4.2. Сприяння забезпеченню законності та правопорядку

Правопорядок

Завдання 1. Профілактика правопорушень

1.	Здійснення фінансової підтримки найбільш активних членів громадських формувань з охорони громадського порядку	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності, відділ з питань взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи), Сумський ВП ГУ НП, Управління патрульної поліції в Сумській області		В межах коштів бюджету СМТГ		Стимулювання громадян до більш активної участі в заходах по охороні громадського порядку
2.	Поточне утримання та поліпшення матеріально-технічної бази пунктів охорони громадського порядку	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ бухгалтерського обліку та звітності, відділ з питань взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи), Сумський ВП ГУ НП, Управління патрульної поліції в Сумській області		В межах коштів бюджету СМТГ		Створення належних умов, що сприяють профілактичній роботі з мешканцями окремих районів міста

2.3.4.3. Техногенна безпека людини

Завдання 1. Удосконалення функціонування Сумської міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області, зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій

1.	Забезпечення утилізації небезпечних (ртутовмісних) речовин, виявлених на території СМТГ	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення утилізації небезпечних (ртутовмісних) речовин з метою збереження життя та здоров'я населення
2.	Утримання міського захищеного пункту управління	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Підвищення рівня готовності керівного складу цивільного захисту СМТГ до дій в умовах надзвичайного стану
3.	Забезпечення функціонування нової місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій	Протягом року	Виконавчий комітет Сумської міської ради (відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення, відділ бухгалтерського обліку та звітності)		В межах коштів бюджету СМТГ		Забезпечення оповіщення органів управління цивільного захисту та населення

Завдання 2. Забезпечення проведення аварійно-рятувальних робіт, спрямованих на пошук, рятування і захист людей (т.ч. надання їм невідкладної медичної допомоги)

1.	Забезпечення функціонування КУ «Сумська міська рятувально-водолазна служба»	Протягом року	КУ «Сумська міська рятувально-водолазна служба»		В межах коштів бюджету СМТГ		Зменшення нещасних випадків на водних об'єктах
----	---	---------------	---	--	-----------------------------	--	--

2.3.4.4. Охорона праці

Завдання 1. Зниження рівня виробничого травматизму та професійних захворювань

1.	Проведення роботи щодо організації навчання з підвищення рівня знань відповідальних осіб з охорони праці	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради, Сумське міське відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Сумській області				Підвищення фахового рівня посадових осіб та спеціалістів з питань охорони праці з метою поліпшення роботи системи управління охороною праці щодо попередження виробничого травматизму та профзахворювань
2.	Організація та проведення місячника з охорони праці з нагоди Всесвітнього дня охорони праці	І півріччя 2022 року	Управління з питань праці Сумської міської ради, Сумське міське відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Сумській області				Підвищення існуючого рівня охорони праці, зменшення випадків виробничого травматизму та професійних захворювань в місті Суми
3.	Перевірка стану підготовки матеріальної бази: - прищільних, профільних таборів, таборів	Протягом року	Управління з питань праці Сумської міської ради, управління освіти і науки				Створення безпечних умов праці, навчання та відпочинку для

праці та відпочинку до роботи в літній оздоровчий період; - шкіл та дошкільних навчальних закладів міста до роботи у новому навчальному році	Сумської міської ради, відділ молодіжної політики Сумської міської ради, Сумський міський відділ Управління ДСНС України в Сумській області				учасників і заочно-виховного процесу
---	---	--	--	--	--------------------------------------

Сумський міський голова

Олександр ЛИСЕНКО

Виконавець: Липова С.А.

Додаток 2
до Програми економічного і соціального розвитку
Сумської міської територіальної громади на 2022
рік та основних напрямів розвитку на
2023 – 2024 роки

Перелік інвестиційних проєктів, які передбачається реалізовувати у 2022 – 2024 роках
Перелік інвестиційних проєктів, які передбачається реалізовувати у 2022 році

Назва проєкту та підприємства (проєктна потужність - у відповідних одиницях, загальна площа – тис. кв. метрів)	Період упровадження проєкту, роки	Кошторисна вартість проєкту, тис. грн.	Джерела фінансування проєкту (капітальних вкладень)	Передбачено на 2022 рік (обсяг інвестицій – тис. грн., введення потужностей - квартал), в т.ч. за джерелами фінансування	Економічний ефект від впровадження (зростання обсягів виробництва, впровадження нових технологічних процесів, в т.ч. інноваційних видів продукції (од.), створення нових робочих місць (од.) тощо)
ДП «Завод ОБ та ВТ»					
Модернізація системи управління тянучими модулями УНРС	2022	917,4	Власні кошти	917,4	Збільшення кількості річної продукції, зниження відсотку браку
АТ «ВНДІАЕН»					
Поліпшення матеріально-технічної бази підприємства (придбання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, капітальний ремонт будівель, споруд, обладнання)	2022		Власні кошти	1765,0	Зростання обсягів виробництва, зменшення витрат робочого часу, збільшення продуктивності.
ПАТ «Сумихімпром»					
Встановлення прес-фільтру та вихрової сушарки у відділенні виробництва двоокису титану (ВДТ)	2021-2022	35 520,0	Власні кошти	33 820,0	Покращення якості двоокису титану та зниження собівартості продукту за рахунок зменшення видаткових норм на енергоносії
Встановлення нової фасувальної машини у ВДТ-1	2021-2022	2 240,0	Власні кошти	2 160,0	Заміна морально та фізично застарілого устаткування, стабілізація ваги мішків з двоокисом титану
Інші проєкти					
Підвищення енергоефективності в освітніх закладах міста Суми	2018-2022	57056,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	5062,7 – грант Європейської комісії 384,8 – кошти бюджету СМТГ	Скорочення споживання енергоресурсів та створення комфортних умов для перебування учнів та персоналу в приміщеннях навчальних закладів

Підвищення енергоефективності з дошкільних навчальних закладах міста Суми	2019-2024	219786,5	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	133343,7 – кредит ЄІВ через МФУ 27335,5 – кошти бюджету СМТГ	Скорочення споживання теплової енергії, створення комфортних умов перебування вихованців та персоналу дошкільних навчальних закладів
«Модернізація та реконструкція системи водовідведення у м. Суми (Реконструкція міських каналізаційних очисних споруд комунального підприємства «Міськводоканал» Сумської міської ради потужністю 60000 м³/добу з виділенням першої черги будівництва потужністю 30000 м³/добу у м. Суми, вул. Гамалія, буд. 40)»	2020-2023	69802,4	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	47115,0 – кредит НЕФКО 5235,0 – грант Європейського Союзу	Забезпечення надійності роботи очисних споруд м. Суми, підвищення екобезпеки об'єкту
Розбудова системи централізованого водопостачання та водовідведення СМТГ	2022-2026	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	1700,0 – кошти бюджету СМТГ	Розробка ТЕО проекту, що передбачає забезпечення надання послуг зі стабільного та якісного водопостачання та своєчасного перекачування стічних вод на території міста. Уникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру в майбутньому через аварійні витoki стічних вод.
Управління відходами на основі кругової економіки	2020-2023	7008,9	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	1779,9 – грант Фонду Єдиного Економічного простору та Норвегії 323,0 – кошти бюджету СМТГ	Набуття європейського досвіду у сфері поводження з відходами, зокрема у приватному секторі
Облаштування інженерних мереж індустріального парку «Суми» (нове будівництво інженерних мереж за адресою: м. Суми, район заводу «Центроліт»)	2021-2025	39300,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	2000,0 – кошти бюджету СМТГ	Створення належних умов для функціонування індустріального парку «Суми» (розробка проектної документації щодо підведення інженерних мереж до території індустріального парку)
Збереження пам'яток культурної спадщини національного значення, які перебувають у власності СМТГ: пам'ятник на родинному похованні Харитоненків та пам'ятник на могилі доньки П.І. Харитоненка – Зінаїди. (мармурові скульптури «Два ангела» та «Голгофа» роботи Аристида Онесима Круазі (Croisy))	2021-2025	*	Кошти державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	2000,0 – кошти бюджету СМТГ	Розробка науково-проектної документації з метою реалізації проекту щодо збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ
Збереження пам'яток культурної спадщини місцевого значення, які перебувають у	2021-2025	*	Кошти державного бюджету,	2000,0 – кошти бюджету СМТГ	Розробка науково-проектної документації з метою реалізації

власності Сумської міської територіальної громади комплекс дитячої лікарні Св. Зінаїди ім. І.Г. Харитоненка (вул. Троїцька, 57)			кошти бюджету СМТГ		проекту щодо збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ
---	--	--	--------------------	--	---

* Буде визначено після розробки проектної документації

Перелік інвестиційних проєктів, які передбачається реалізовувати у 2023 році

Назва проєкту та підприємства (проектна потужність - у відповідних одиницях, загальна площа – тис. кв. метрів)	Період упровадження проєкту, роки	Кошторисна вартість проєкту, тис. грн.	Джерела фінансування проєкту (капітальних вкладень)	Передбачено на 2023 рік (обсяг інвестицій – тис. грн., введення потужностей - квартал), в т.ч. за джерелами фінансування	Економічний ефект від впровадження (зростання обсягів виробництва (%), впровадження нових технологічних процесів, в т.ч. інноваційних видів продукції (од.), створення нових робочих місць (од.) тощо)
АТ «ВНДІАЕН»					
Поліпшення матеріально-технічної бази підприємства (придбання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, капітальний ремонт будівель, споруд, обладнання)	2023		Власні кошти	1783,0	Зростання обсягів виробництва, зменшення витрат робочого часу, збільшення продуктивності
Інші проєкти					
Оновлення рухомого складу КП «Електроавтотранс» в місті Суми	2019-2023	156017,2	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	6979,1 – кредит ЄІБ через МФУ 1395,8 – кошти бюджету СМТГ	Збільшення кількості перевезених пасажирів міським електротранспортом, зменшення споживання електроенергії, зменшення викидів в атмосферне повітря
Модернізація та реконструкція системи водовідведення у м. Суми (Реконструкція міських каналізаційних очисних споруд комунального підприємства «Міськводоканал» Сумської міської ради потужністю 60000 м³/добу з виділенням першої черги будівництва потужністю 30000 м³/добу у м. Суми, вул. Гамалія, буд. 40)	2020-2023	69802,4	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	5235,0 – кредит НЕФКО 5235,0 – грант Європейського Союзу	Забезпечення надійності роботи очисних споруд м. Суми, підвищення екобезпеки об'єкту
Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми	2019-2024	219786,5	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	48221,9 – кредит ЄІБ через МФУ 9885,5 – кошти бюджету СМТГ	Скорочення споживання теплової енергії, створення комфортних умов перебування вихованців та персоналу дошкільних навчальних закладів
Управління відходами на основі кругової економіки	2020-2023	7008,9	Залучені кошти, кошти бюджету	2923,1 – грант Фонду Єдиного Економічного	Набуття європейського досвіду у сфері поводження з відходами, зокрема з

			СМТГ	простору та Нс, вегії 383,1 – кошти бюджету СМТГ	небезпечними
Облаштування інженерних мереж індустріального парку «Суми» (нове будівництво інженерних мереж за адресою: м. Суми, район заводу «Центроліт»)	2021-2025	39300,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	кошти державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Створення належних умов для функціонування індустріального парку «Суми» (підведення інженерних мереж до території індустріального парку)
Розбудова системи централізованого водопостачання та водовідведення СМТГ	2022-2026	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	кредит МБРР кошти бюджету СМТГ	Забезпечення надання послуг зі стабільного та якісного водопостачання та своєчасного перекачування стічних вод на території міста. Уникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру в майбутньому через аварійні витоки стічних вод.
Збереження пам'яток культурної спадщини національного значення, які перебувають у власності Сумської міської територіальної громади: пам'ятник на родинному похованні Харитоненків та пам'ятник на могилі доньки П.І. Харитоненка – Зінаїди. (мармурові скульптури «Два ангела» та «Голгофа» роботи Аристида Онесима Круазі (Croisy))	2021-2025	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	субвенція з державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ
Збереження пам'яток культурної спадщини місцевого значення, які перебувають у власності Сумської міської територіальної громади комплекс дитячої лікарні Св. Зінаїди ім. І.Г. Харитоненка (вул. Троїцька, 57)	2021-2025	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	субвенція з державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ
«Оновлення електротранспортної інфраструктури»	2023-2024	179155,2	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	71176,0 – кредит ЄІБ через МФУ 14235,2 – кошти бюджету СМТГ	Покращення транспортного обслуговування мешканців Сумської міської територіальної громади екологічно чистим видом транспорту на тролейбусних маршрутах.
Будівництво спортивного залу КУ Піщанська ЗОШ І-ІІ ступенів по вул. Шкільна, 26	2021-2023	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	кошти державного бюджету (ДФРР), кошти бюджету СМТГ	Створення умов для занять фізичною культурою та спортом

* Буде визначено після розробки проєктної документації

Перелік інвестиційних проєктів, які передбачається реалізовувати у 2024 році

Назва проєкту та підприємства (проєктна потужність - у відповідних одиницях, загальна площа – тис. кв. метрів)	Період упровадження проєкту, роки	Кошторисна вартість проєкту, тис. грн.	Джерела фінансування проєкту (капітальних вкладень)	Передбачено на 2024 рік (обсяг інвестицій – тис. грн., введення потужностей - квартал), в т.ч. за джерелами фінансування	Економічний ефект від впровадження (зростання обсягів виробництва (%), впровадження нових технологічних процесів, в т.ч. інноваційних видів продукції (од.), створення нових робочих місць (од.) тощо)
АТ «ВНДІАЕН»					
Поліпшення матеріально-технічної бази підприємства (придбання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, капітальний ремонт будівель, споруд, обладнання)	2024		Власні кошти	1 801,0	Зростання обсягів виробництва, зменшення витрат робочого часу, збільшення продуктивності.
Інші проєкти					
Розбудова системи централізованого водопостачання та водовідведення СМТГ	2022-2026	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	кредит МБРР, кошти бюджету СМТГ	Забезпечення надання послуг зі стабільного та якісного водопостачання та своєчасного перекачування стічних вод на території міста. Уникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру в майбутньому через аварійні витoki стічних вод.
Підвищення енергоефективності в дошкільних навчальних закладах міста Суми	2019-2024	219786,5	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	1000,0 – кошти бюджету СМТГ	Скорочення споживання теплової енергії, створення комфортних умов перебування вихованців та персоналу дошкільних навчальних закладів
Підвищення енергоефективності в закладах бюджетної сфери міста Суми в рамках програми Данського співробітництва Danida Business Finance	2024-2029	349000,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	4000,0 – кошти бюджету СМТГ	Скорочення споживання теплової енергії, створення комфортних умов перебування персоналу та відвідувачів закладів бюджетної сфери міста Суми
Облаштування інженерних мереж індустріального парку «Суми» (нове будівництво інженерних мереж за адресою: м. Суми, район заводу «Центроліт»)	2021-2025	39300,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	кошти державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Створення належних умов для функціонування індустріального парку «Суми» (підведення інженерних мереж до території індустріального парку)
Збереження пам'яток культурної спадщини національного значення, які перебувають у власності Сумської міської територіальної громади: пам'ятник на родинному похованні Харитоненків та пам'ятник на могилі доньки П.І. Харитоненка –	2021-2025	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	субвенція з державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ

Зінаїди. (мармурові скульптури «Два ангела» та «Голгофа» роботи Аристида Онесима Круазі (Croisy))					
Збереження пам'яток культурної спадщини місцевого значення, які перебувають у власності Сумської міської територіальної громади комплекс дитячої лікарні Св. Зінаїди ім. І.Г. Харитоненка (вул. Троїцька, 57)	2021-2025	*	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	субвенція з державного бюджету, кошти бюджету СМТГ	Збереження історико-культурних цінностей, забезпечення доступності до культурної спадщини, підвищення туристичної привабливості СМТГ
Оновлення рухомого складу «КП СМР «Електроавтотранс»	2024-2026	193440,0	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	153140,0 – кредит ЄІБ через МФУ 30 628,0 – кошти бюджету СМТГ	Збільшення кількості перевезених пасажирів міським електротранспортом, зменшення споживання електроенергії, зменшення викидів в атмосферне повітря
«Оновлення електротранспортної інфраструктури»	2023-2024	179155,2	Залучені кошти, кошти бюджету СМТГ	78120,0 – кредит ЄІБ через МФУ 15624,0 – кошти бюджету СМТГ	Покращення транспортного обслуговування мешканців Сумської міської територіальної громади екологічно чистим видом транспорту на тролейбусних маршрутах.

* Буде визначено після розробки проєктної документації

Сумський міський голова

Виконавець: Липова С.А.

Олександр ЛИСЕНКО

Додаток 3
до Програми економічного і соціального розвитку
Сумської міської територіальної громади на
2022 рік та основних напрямів розвитку на
2023 – 2024 роки

**Основні показники економічного і соціального розвитку Сумської міської територіальної громади за 2019-2020 (звіт), 2021 (очікувані), 2022 (проект) та
прогнозі на 2023-2024 роки**

Показник	Одиниця виміру	2019 рік (звіт)	2020 рік (звіт)	2021 рік (очік.)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)
Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)	млрд. грн.	21,999	21,281	24,3	26,0	28,5	31,5
(у% до попереднього року)	%	99,8	96,7	114,1	107,0	109,6	110,5
Будівництво							
Обсяг виконаних будівельних робіт	млн. грн.	1121,6	1334,1	1350,0	1460,0	1590,0	1710,0
(у% до попереднього року)		93,8	118,9	101,2	108,1	108,9	107,5
Введення в експлуатацію житла загальної площі	тис. кв.м	66,37	38,7	70,0	62,0	63,0	65,0
(у% до попереднього року)		102,2	X	180,9	88,6	101,6	103,2
Зовнішньоторговельна діяльність							
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	715,2	683,6	800,0	845,0	895,0	950,0
(у% до попереднього року)		91,1	95,6	117,0	105,6	105,9	106,1
Експорт товарів та послуг	млн. дол. США	370,3	347,5	330,0	340,0	350,0	360,0
(у% до попереднього року)		110,0	93,8	95,0	103,0	102,9	102,9
Імпорт товарів та послуг	млн. дол. США	344,9	336,1	470,0	505,0	545,0	590,0
(у% до попереднього року)		76,8	97,4	139,8	107,4	107,9	108,3
Сальдо торговельного балансу	млн. дол. США	+25,4	+11,4	-140,0	-165,0	-195,0	-230,0
Фінансові показники							
Надходження податків і зборів, обов'язкових платежів, що зараховуються до доходної частини міського бюджету (з 2021 року – бюджет СМТГ)	млн. грн.	1871,1	1965,3	2482,0	2985,4	2888,0	3059,4
Показники рівня життя							
Чисельність наявного населення Сумської міської ради станом на 1 січня року наступного за звітним (з 01.01.2021 – СМТГ)	тис. осіб	264,981	270,4	268,4	266,5	264,5	262,5

Показник	Одиниця виміру	2019 рік (звіт)	2020 рік (звіт)	2021 рік (очік.)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)
Середньооблікова кількість працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	тис. осіб	71,3	71,8	75,0	75,5	76,0	76,5
(у% до попереднього року)		88,7	100,7	104,5	100,7	100,7	100,7
Середній розмір заробітної плати працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	грн.	9553	10768	12600	13990	15330	16370
(у% до попереднього року)		118,1	112,7	117,0	111,0	109,6	106,8
Фонд оплати праці працівників підприємств, установ, організацій (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб)	млрд. грн.	8,2	9,3	11,3	12,7	14,0	15,0
(у% до попереднього року)		104,8	113,4	121,5	112,4	110,2	107,1
Кількість зареєстрованих безробітних (на кінець року)	осіб	2146	3575	2800	2800	2800	2800
(у% до попереднього року)		82,5	166,6	78,3	100,0	100,0	100,0
Споживчий ринок							
Обсяги роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (у порівнянних цінах) без урахування роздрібного товарообороту фізичних осіб підприємців	млн. грн.	7524,7	8181,3	8800,0	9400,0	10000,0	10500,0
(у% до попереднього року)	%	117,0	108,7	107,6	106,8	106,4	105,0

Сумський міський голова

Виконавець: Липова С.А.

Олександр ЛИСЕНКО

Додаток 4
до Програми економічного і соціального розвитку
Сумської міської територіальної громади на
2022 рік та основних напрямів розвитку на
2023 - 2024 роки

Перелік цільових (комплексних) програм, які передбачається фінансувати у 2022 році

№ з/п	Назва програми/яким документом затверджено	Термін реалізації (початок/закінчення), роки	Мета програми
1.	Цільова Програма підтримки малого і середнього підприємництва Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 29.09.2021 № 1601-МР)	2022-2024	Реалізація державної політики розвитку малого і середнього підприємництва на місцевому рівні, вирішення ключових завдань у сфері підтримки бізнесу, зокрема, через заходи щодо фінансової підтримки, формування інфраструктури, інформаційного забезпечення підприємницької діяльності, підтримки розвитку малого і середнього бізнесу, створення умов для підвищення конкурентоспроможності економіки територіальної громади.
2.	Програма розвитку та вдосконалення пасажирського транспорту і мобільності на території Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Впровадження нової транспортної політики, що базуватиметься на принципах сталої мобільності, в основі яких лежить якість у пересуванні громадським транспортом, розвиток усіх видів пересувань, їх безпечність та доступність для маломобільних груп населення.
3.	Програма підвищення енергоефективності в бюджетній сфері Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Зменшення споживання енергетичних ресурсів бюджетними установами СМТГ, створення комфортних умов перебування в будівлях бюджетної сфери.
4.	Програма молодіжного житлового кредитування Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 29.09.2021 № 1602-МР)	2022-2024	Реалізація державної молодіжної політики в частині розв'язання житлової проблеми шляхом надання пільгових довгострокових кредитів; поліпшення житлових умов молоді; доступність будівництва житла для молодих громадян.
5.	Комплексна цільова Програма Сумської міської територіальної громади з регулювання містобудівної діяльності та розвитку інформаційної системи містобудівного кадастру на 2022 – 2024 роки (рішення СМР від 27.10.2021 № 2002-МР)	2022-2024	Забезпечення населених пунктів СМТГ оновленою містобудівною документацією, виконаною з використанням сучасних програмних технологій в цифровій формі, у державній геодезичній системі координат УСК-2000, реалізація заходів з раціонального планування та забудови територій населених пунктів громади, будівництва нових житлових мікрорайонів та об'єктів промислової забудови, визначення земельних ділянок для проведення земельних аукціонів. Модернізація та удосконалення створеної геоінформаційної системи містобудівного кадастру відповідно до стратегічних цілей економічного та соціального розвитку територіальної громади. Забезпечення комплексу заходів з охорони об'єктів культурної спадщини (пам'яток архітектури).
6.	Комплексна цільова програма реформування і розвитку	2022-2024	Здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійного

351

	житлово-комунального господарства Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (проект)		функціонування житлово-комунального господарства, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення в житлово-комунальних послугах належної якості, що відповідає встановленим нормативам та стандартам; підтримка розвитку різних форм самоорганізації.
7.	Програма організації діяльності голів квартальних комітетів кварталів приватного сектора міста Суми та фінансове забезпечення їх роботи на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Підтримка органів самоорганізації населення у місті, вдосконалення діяльності квартальних комітетів, підвищення ефективності, результативності їх роботи у вирішенні життєво важливих питань мешканців приватного сектора.
8.	Цільова програма капітального ремонту, модернізації, заміни та диспетчеризації ліфтів на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Створення належних умов проживання мешканців у багатоквартирних будинках з підвищеною поверховістю, забезпечення безперебійної експлуатації ліфтів, розроблення механізму проведення капітального ремонту, модернізації, заміни ліфтів та об'єднаної диспетчерської системи для забезпечення якісними та безпечними житлово-комунальними послугами.
9.	Цільова комплексна програма «Суми – громада для молоді» на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Створення можливостей для молоді, яка проживає на території СМТГ, з урахуванням її вікових, індивідуальних, соціальних, творчих, інтелектуальних потреб та запитів, брати участь у житті громади, свідомо робити свій внесок у подальший її розвиток; всебічна підтримка соціально-вразливої молоді.
10.	Програма з реалізації Конвенції ООН про права дитини Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 29.09.2021 № 1604-МР)	2022-2024	Забезпечення реалізації права дітей на особливе піклування і допомогу, оптимальне функціонування цілісної системи соціально-правового захисту дітей, в тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах; організація морального, фізичного та розумового розвитку дітей; поліпшення соціальної та матеріальної підтримки прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників, патронатних сімей, сімей, які опинились у складних життєвих обставинах; формування відповідального батьківства; запобігання соціальному сирітству; формування здорового способу життя у підростаючого покоління.
11.	Програма Сумської міської територіальної громади «Соціальні служби готові прийти на допомогу на 2022 – 2024 роки» (рішення СМР від 27.10.2021 № 2003 -МР)	2022-2024	Задоволення соціальних потреб сімей, дітей та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах, забезпечення соціальним супроводженням прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів, піклувальників, здійснення комплексу заходів щодо запобігання насильства в сім'ї, захист та надання допомоги постраждалим від насильства в сім'ї та насильства за ознакою статі, підтримка сім'ї та пропагування сімейних цінностей, відповідального батьківства, здорового способу життя, проведення заходів, з метою задоволення потреб учасників у соціальному розвитку.
12.	Програма Сумської міської територіальної громади «Милосердя» на 2022-2024 роки (рішення СМР від 24.11.2021 № 2272 -МР)	2022-2024	Забезпечення додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту окремих категорій мешканців СМТГ, зокрема: ветеранів війни та праці, осіб з інвалідністю, одиноких пенсіонерів, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та інших категорій мешканців, а також здійснення конкретних заходів, спрямованих на забезпечення права кожного громадянина на достатній життєвий рівень, поліпшення становища найбільш вразливих верств населення.

17.	Програма Сумської міської територіальної громади «Соціальна підтримка захисників України та членів їх сімей» на 2022-2024 роки (рішення СМР від 24.11.2021 № 2273 -МР)	2022-2024	Реалізація комплексу взаємопов'язаних завдань і заходів, що спрямовані на розв'язання найважливіших проблем та поєднання зусиль органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, установ, організацій, спрямованих на поглиблення соціального захисту, адаптації, спільної координації наявних ресурсів для забезпечення соціальних гарантій захисників України, членів їх сімей; створення в суспільстві атмосфери підтримки та поважного ставлення до членів сімей загиблих та захисників України.
14.	Цільова програма соціальної підтримки осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, на 2021-2023 роки (рішення СМР від 21.10.2020 № 7557-МР)	2021-2023	Створення умов життєдіяльності осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, завдяки яким вони матимуть змогу вести повноцінний спосіб життя; підвищення освіченості населення СМТГ в питаннях інвалідності й зміцнення поваги до прав осіб з інвалідністю; врахування думки зазначеної категорії осіб при вирішенні питань місцевого значення.
15.	Програма для забезпечення виконання департаментом соціального захисту населення Сумської міської ради рішень суду та пов'язаних із ними стягнень на 2021 – 2023 роки (рішення СМР від 24.03.2021 № 517-МР)	2021-2023	Вирішення питання щодо погашення заборгованості за стягненнями, що є результатом судових рішень, в тому числі штрафів, витрат виконавчого провадження та виконавчого збору, витрат на професійну правничу допомогу; недопущення настання негативних наслідків для департаменту соціального захисту населення Сумської міської ради та бюджету СМТГ в частині блокування рахунків, та недопущення неможливості виконання завдань останнім щодо забезпечення надання встановлених державою та Сумською міською радою соціальних гарантій.
16.	Програма оздоровлення та відпочинку дітей Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 24.11.2021 № 2507 -МР)	2022-2024	Забезпечення якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку дітей в мережі дитячих оздоровчих закладів, розташованих на території СМТГ, учнів у таборах з денним перебуванням при закладах загальної середньої освіти, вихованців закладів дошкільної освіти та збільшення кількості дітей, охоплених такими послугами.
17.	Комплексна Програма Сумської міської територіальної громади «Охорона здоров'я» на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Збереження та зміцнення здоров'я мешканців СМТГ, підвищення ефективності заходів, спрямованих на профілактику захворювань, зниження рівнів захворюваності, інвалідності і смертності населення, підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги, підвищення якості життя, забезпечення захисту прав громадян на охорону здоров'я.
18.	Комплексна програма Сумської міської територіальної громади «Освіта на 2022-2024 роки» (рішення СМР від 24.11.2021 № 2512 -МР)	2022-2024	Надання громаді сучасної повноцінної, якісної освіти, що відповідає актуальним і перспективним запитам особистості, суспільства і держави, міжнародним критеріям; створення умов для забезпечення рівного доступу до здобуття якісної освіти, виховання патріота з активною позицією, інноватора, здатного змінювати навколишній світ та вчитися впродовж життя.
19.	Програма розвитку фізичної культури і спорту Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 24.11.2021 № 2509 -МР)	2022-2024	Формування у населення культури здорового способу життя; збільшення кількості жінок та чоловіків різних вікових груп, що регулярно займаються руховою активністю; забезпечення підготовки, участі та представлення спортивних досягнень спортсменами СМТГ у змаганнях обласного, всеукраїнського та міжнародного рівня; розвиток сучасної і доступної спортивно-оздоровчої інфраструктури, утвердження авторитету СМТГ в Україні та за її межами шляхом організації та проведення змагань різних

			рівнів; мотивація спортсменів та тренерів до досягнення кращих результатів.
20.	Цільова комплексна Програма розвитку культури Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Збереження українських національних традицій, виховання патріотизму, організація змістовного дозвілля для підвищення культурного рівня та естетичних смаків населення СМТГ, підтримка обдарованої молоді та урізноманітнення проведення культурно-масових заходів; посилення ролі культури на території СМТГ, підвищення її значення у розвитку демократичного, громадського, духовного суспільства, забезпечення доступності послуг з початкової мистецької освіти, задоволення інтелектуальних та духовних потреб населення; забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини в суспільному житті громади, виготовлення паспортів на об'єкти культурної спадщини.
21.	Програма «Відкритий інформаційний простір Сумської міської територіальної громади» на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Створення системи підвищення рівня забезпечення конституційних прав та інтересів громади в сфері інформації: взаємодія органів місцевого самоврядування з членами територіальної громади у вирішенні справ, які стосуються жителів громади, шляхом своєчасного ознайомлення з намірами, рішеннями; створення привабливого інвестиційного клімату для забезпечення сталого економічного зростання та підвищення життєвого рівня мешканців; забезпечення необхідних умов для подальшого підвищення міжнародного авторитету міста Суми й рівня поінформованості міжнародної спільноти про місто та його всебічний потенціал, а також динамічного розвитку міжнародного співробітництва Сумської міської ради в різноманітних сферах суспільного життя.
22.	Програма «Автоматизація муніципальних телекомунікаційних систем на 2022-2024 роки Сумської міської територіальної громади» (рішення СМР від 24.11.2021 № 2510 -МР)	2022-2024	Підтримка функціонування та розвиток ІТ-інфраструктури Сумської міської ради та підвищення безпеки в місті.
23.	Програма «Фінансове забезпечення відзначення на території Сумської міської територіальної громади державних, професійних свят, ювілейних дат та інших подій на 2022-2024 роки» (рішення СМР від 24.11.2021 № 2508 -МР)	2022-2024	Забезпечення виконання чинного законодавства України щодо відзначення державних, професійних свят, ювілейних дат та пам'ятних днів державного, регіонального та місцевого значення; реалізація державної політики, спрямованої на утвердження незалежності і суверенітету України, формування у громадян високої національної свідомості, почуття гідності та патріотизму; стимулювання професійного зростання, підвищення мотивації до праці, участі у громадсько-політичному житті СМТГ.
24.	Програма сприяння розвитку громадянського суспільства на території Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 24.11.2021 № 2511 -МР)	2022-2024	Створення сприятливих умов для розвитку громадянського суспільства на території СМТГ; налагодження ефективної взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами місцевого самоврядування на засадах партнерства; забезпечення додаткових можливостей для реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина, задоволення суспільних інтересів із залученням громадської ініціативи та самоорганізації; збереження суспільного порозуміння на території СМТГ.
25.	Програма «Маркетинг, промоція, туризм Сумської міської територіальної громади» на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Забезпечення сталого розвитку туристичної галузі, збільшення частки візного туризму, покращення іміджу СМТГ на всеукраїнському і міжнародному

354

			рингах.
26.	Програма охорони навколишнього природного середовища Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (проект)	2022-2024	Реалізація екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення стану навколишнього природного середовища на території СМТГ.
27.	Комплексна програма «Правопорядок» на період 2022 - 2024 роки (рішення СМР від 27.10.2021 № 2005-МР)	2022-2024	Забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері превентивної діяльності правопорушень і подальшого удосконалення заходів із профілактики правопорушень, спрямованих на усунення причин та умов вчинення протиправних діянь, а також налагодження дієвої співпраці правоохоронних органів, органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських формувань; створення належних умов для ефективної роботи правоохоронних органів; вдосконалення на місцевому рівні механізму участі громадян в охороні громадського порядку; підвищення рівня довіри громади до працівників правоохоронних органів і до системи правоохоронних органів.
28.	Цільова Програма з військово-патріотичного виховання молоді, сприяння організації призову громадян на строкову військову службу до Збройних Сил України та військовим формуванням, розташованим на території Сумської міської територіальної громади, у проведенні заходів з оборони та мобілізації на 2022 рік (рішення СМР від 27.10.2021 № 2004-МР)	2022	Формування у молоді патріотичної свідомості щодо виконання конституційного обов'язку – захисту Вітчизни, сприяння організації призову громадян на строкову військову службу до Збройних Сил України та військовим формуванням, розташованим на території СМТГ, у проведенні заходів з оборони та мобілізаційної підготовки на 2022 рік.
29.	Цільова Програма захисту населення і території Сумської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2022-2024 роки (рішення СМР від 27.10.2021 № 2001-МР)	2022-2024	Удосконалення Сумської міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області, створення ефективних сил цивільного захисту для зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій та досягнення гарантованого рівня захисту населення і території СМТГ, завчасне реагування на загрозу виникнення надзвичайної ситуації, а також ліквідації можливих наслідків надзвичайної ситуації.
30.	Цільова Програма управління та ефективного використання майна комунальної власності та земельних ресурсів Сумської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (рішення СМР від 29.09.2021 № 1600-МР)	2022-2024	Планування комплексу заходів з підвищення ефективності утримання та використання комунального майна та земель комунальної власності, створення передумов для забезпечення стабільного надходження коштів до бюджету СМТГ та забезпечення ефективного та раціонального використання майна комунальної власності та земельних ресурсів територіальної громади.
31.	Програма організації та проведення суспільно корисних робіт для порушників, на яких судом накладено адміністративне стягнення у вигляді виконання суспільно корисних робіт на 2021-2023 роки (рішення СМР від 29.09.2021 № 1603-МР)	2021-2023	Вирішення пріоритетних завдань державної політики у сфері забезпечення захисту прав дитини на їх належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів, що дозволить забезпечити тимчасову зайнятість громадян, на яких накладено адміністративне стягнення у вигляді суспільно корисних робіт.

Сумський міський голова

Олександр ЛИСЕНКО

Виконавець: Липова С.А.

355

Додаток 5
до Програми економічного і соціального розвитку
Сумської міської територіальної громади на
2022 рік та основних напрямів розвитку на
2023 - 2024 роки

Показники дохідної частини бюджету Сумської міської територіальної громади на 2022 рік

Таблиця 1

Зведені показники по дохідній частині бюджету СМТГ, млн. гривень

Показники	Фактичні надходження за 2020 рік	Очікувані надходження за 2021 рік	% 2021 до 2020	Проект на 2022 рік	% 2022 до 2021	Питома вага доходів у загальному обсязі доходів, %
Всього доходів, у тому числі:	2 581,0	3 057,3	118,5	3 563,4	116,6	100,0
Власні доходи - всього, у тому числі:	1 965,3	2 482,0	126,3	2 985,4	120,3	83,8
Доходи загального фонду	1 901,0	2 406,5	126,6	2 866,7	119,1	80,5
Доходи спеціального фонду	64,3	75,5	117,4	118,7	157,2	3,3
Офіційні трансферти* - всього, зокрема:	615,7	575,3	93,4	578,0	100,5	16,2
Дотації	2,7					-
Субвенції	612,5	570,1	93,1	578,0	101,4	16,2
Гранти (дарунки), що надійшли до бюджетів усіх рівнів	0,5	0,6	120,0		-	-

Примітка:

У 2021 році офіційні трансферти відображено з урахуванням рішення Сумської міської ради від 24 листопада 2021 року № 2486-МР «Про внесення змін до рішення Сумської міської ради від 24 грудня 2020 року № 62 - МР «Про бюджет Сумської міської територіальної громади на 2021 рік» (зі змінами)».

356

Заходи щодо виконання дохідної частини бюджету СМТГ в 2022 році

Таблиця 2

№ з/п	Зміст заходів	Додаткові надходження, тис. гривень	Термін виконання	Відповідальний виконавець
	Всього загальний та спеціальний фонд, в т.ч.	1 090,0		
	Загальний фонд :	990,0		
	Спеціальний фонд:	100,0		
1.	Всього по податку на доходи фізичних осіб*, у тому числі за рахунок:	790,0		
1.1.	Вжиття вичерпних заходів, спрямованих на недопущення росту та ліквідацію податкового боргу, заборгованості з виплати заробітної плати, зокрема шляхом активізації претензійно-позовної роботи	420,0	Протягом року	Головне управління ДПС у Сумській області
1.2.	Сприяння збільшенню фонду оплати праці та створенню нових робочих місць за рахунок відпрацювання суб'єктів господарської діяльності, які можуть бути потенційними порушниками при виплаті заробітної плати	320,0	Протягом року	Головне управління ДПС у Сумській області
1.3.	Проведення роботи з виявлення найманих працівників, які не зареєстровані, у тому числі за рахунок сплати донарахованих сум під час виплати заробітної плати "у конвертах"	50,0	Протягом року	Головне управління ДПС у Сумській області
2.	Всього по платі за землю, у тому числі за рахунок:	200,0		
2.1.	Залучення суб'єктів господарювання – землекористувачів, що не мають зареєстрованого у відповідності до чинного законодавства права користування земельними ділянками, до укладення договорів оренди землі	200,0	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради
3.	Всього по інших видах надходжень, у тому числі за рахунок:	100,0		
3.1.	Активізації роботи щодо зростання інших видів надходжень, в т.ч. за рахунок:	100,0		
3.1.1.	Продажу об'єктів комунальної власності	100,0	Протягом року	Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради

Примітка:

* Вказаний обсяг додаткових надходжень врахований при затвердженні бюджету СМТГ на 2022 рік (контингент)

Таблиця 3

**Надходження коштів до бюджету СМТГ в 2022 році за рахунок заходів примусового стягнення
та підвищення платіжної дисципліни платників податків**

№ з/п	Зміст заходів	Додаткові надходження, тис. гривень	Термін виконання	Відповідальний виконавець
1	Надходження коштів за рахунок погашення податкового боргу та стягнення коштів з рахунків	4 500,0	Протягом року	Головне управління ДПС у Сумській області
2	Сплата розстрочених сум	500,0		
Всього:		5 000,0		

Сумський міський голова

Олександр ЛИСЕНКО

Виконавець: Липова С.А.